

esiod

ege sanayicileri ve iş insanları derneği

ISSN 1308-4887
Sayı 27
Mayıs 2020

YAŞAM

ARTIK HER ŞEY GERİDE KALDI.

İZKAPORT İZMİR

denize sıfır daireler

1+1

2+1

3+1

4+2 winter garden

30.12.2020
TESLİM

**Türk sanayisi güçleniyor,
kanatlıyor.**

Ürünlerinize değer katıyor, ülke ekonomimize katkı yapıyoruz. Tam 35 yıldır...

SAYI 27 • MAYIS 2020

ESİAD ADINA SAHİBİ

Fadıl SİVRİ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Ferit KORA

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Göksel UÇAK

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

İ. Hakkı KESİRLİ

YAYIN VE DANIŞMA KURULU

Ahmet S. TÜKEL, A.Nedim ATILLA,

Ayşe TATARİ,

Av. Dr. Banu VARDAR TOSUNOĞLU,

Cemal ELMASOĞLU, Av. Devrim ÇUKUR,

Dilek GAPPI, Günseli ÜNLÜTÜRK,

Mehmet Bülent SAĞEL,

Nihat DEMİRKOL, Reşat KUTUCULAR,

Selim TÜRSEN, Sıtkı ŞÜKÜRER,

Av. Yücel ÖZTÜRK.

BU SAYIDA EDITÖRLER

Deniz ÇABA, Handan KORHAN

BASKI

Metro Matbaacılık Ltd. Şti.

Yahya Kemal Beyatlı Caddesi 94,

Begos 3.Bölge 35400 Buca İzmir

232.290 3311

YÖNETİM YERİ

Şehit Fethi Bey Caddesi 55,

Haris Tower Kat 8, 35210 İzmir

Telefon 232.483 8833 • Faks 232.483 3525

info@esiad.org.tr • www.esiad.org.tr

ESİAD Yaşam, Ege Sanayicileri ve İşadamları

Derneği yayın organıdır. Dergide yer alan

görüşler yazarlara ait olup, ESİAD'ın görüşlerini

yansıtmaz. İzinsiz alıntı yapılamaz.

www.twitter.com/egesiad

www.instagram.com/egesiad

www.youtube.com/egesiad

www.linkedin.com/company/egesiad

10

42

TÜRKONFED
Yönetim Kurulu
Başkanı Orhan
Turan ile söyleşi

104

Sinema portre:
Kaya Scodelario

10 Kent ekonomisinin üzerindeki kriz etkilerinin hafifletilmesine ilişkin görüşler: **FATİH UYSAL • DR. MEHMET YAVUZ • SALİH ESEN • JAK ESKİNAZİ • PROF. DR. İGE PIRNAR • KIVANÇ MERİÇ • ALİ ERTEN • ALİ EKBER YILDIRIM**

34 Coronavirüs salgını sonrası için görüşler • **UĞUR GÜRSES • DOÇ. DR. ÜMİT AKÇAY • AV. SERKAN ODAMAN**

40 ESİAD ilk online toplantısına Dr. Zümrüt İmamoğlu konuk oldu

42 TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan ile söyleşi

46 İzmir Tarih Projesi

48 TARKEM: Kemeraltı'nın yeniden keşfi

52 Gezi: Kaman'da Kalehöyük Müzesi ve Japon Bahçesi

58 ESİAD ETKİNLİKLERİ

•34. Yüksek İstişare Konseyi Toplantısı •Prof. Dr. Refet Gürkaynak ile "2020 Yılı ve Sonrası Ekonomik Model Önerileri" toplantısı •Ekonomik Gözlem Grubu •Soli Özel ile dış politika •Rota Ege Bölgesi Projesi • Global Compact Türkiye ESİAD Ege Bölge Platformu kuruldu • Komiteler arası yemek toplantısı • Bölge eğitimleri • İzmir kitabı yayınlandı

• **GEZİ 92 • SPOR 98 • LEZZET 102 • SİNEMA104 • OTOMOBİL110 • DENİZCİ 112 • KİTAP 114**

Türkiye'nin kağıdı...

Yükselmeye devam ediyoruz...

farkı kalitesi

www.alkimkagit.com

ESİAD Yaşam'ın değerli okurları,

Yeni Koronavirüs (COVID-19) salgınının ülkemizde de görülmesiyle, azami hassasiyetle yürütülmesi gereken bir sürece girdik. COVID-19'un yayılmasını engellemeye yönelik alınan tedbirler başta sağlığımız olmak üzere, günlük yaşamımız ve ekonomimiz üzerinde etkilere neden oldu.

Bu süreçte kamu ve özel sektör, sivil toplum örgütleri ve vatandaşların tam bir işbirliği ile hareket etmesini insan yaşamına karşı ortak sorumluluğumuz olarak görüyoruz. İşbirliği, dayanışma ve ortak akılla COVID-19 salgınına da en az hasarla atlatacağımıza inanıyoruz. Salgında önemli bir yük omuzlayan, başta COVID-19 salgını ve diğer hastalıklarla olan mücadelede büyük fedakârlıkla çalışan değerli hekimlerimize ve sağlık personelimize kolaylıklar diliyor, şükranlarımızı sunuyoruz.

COVID-19 Salgınının insan sağlığının yanı sıra ekonomi üzerinde etkileri de derinleşmekte. Küresel piyasalardaki dalgalanmaların artırdığı riskler, tedarik zincirlerin kesintiye uğraması veya durması ile ihracata yansıyan olumsuz etkiler ve salgınla mücadele tedbirlerinin iç talebe etkileri, turizm ve diğer hizmet sektörlerindeki ani duruş ülkemiz dahil tüm dünyada ekonomileri zor durumda bırakıyor. Halk sağlığına ek olarak, sosyo-ekonomik riskin tırmanmaması için sosyal devlet anlayışının en fazla ihtiyaç duyulduğu bu zamanda, ekonomik sürdürülebilirlik için kalıcı, kapsayıcı ve aynı zamanda da olağanüstü tedbirlere ihtiyaç var.

Küresel salgın öncesinde de kırılganlık taşıyan ve ciddi yapısal reformlara ihtiyaç duymakta olan ekonomik göstergelerimiz 2020 yılının en önemli sorunlarının başında işsizlik ve genç işsizliği olduğunu göstermekte idi. Türkiye'nin kronikleşen bu sorununun pandemi ile birlikte akut hale gelmemesi için açıklanan ekonomik tedbirlerin yanı sıra orta ve uzun vadede yapısal sorunlara cevap verebilecek ekonomik ve sosyal politikaların hazırlanarak pandeminin akut dönemi geçtikten hemen sonrasında da ivedilikle hayata geçirilmesi gerekiyor.

Gıda güvenilirliğinin önümüzdeki dönemde en önemli konulardan biri olarak karşımıza çıkması muhtemel. Gıda ithalat ve ihracatında yaşanabilecek küresel sıkıntılara karşılık tarım ve gıda en stratejik sektör olarak değerlendirilerek sektörde üretimin başlayacağı bu günlerde mümkün olan en yüksek üretim düzeyinin güvence altına alınması gerekmektedir.

Biz de ESİAD olarak, bu sürecin etkilerini en aza indirebilmek amacıyla Yönetim Kurulumuz ve Ekonomik Gözlem Grubumuz ile çevrimiçi toplantılar yaparak sorunlar ve öneriler üzerinde çalışmalar yapmaya başladık. Ayrıca bu çalışmaları akademisyen bakış açısıyla destekledik.

Salgında en kırılgan taraflardan olan, ekonominin çarklarının yavaşlaması nedeniyle öncelikle bu süreçte işini kaybedenlere, yoksulluk sınırındakilere, evlerinden çıkamayan yaşlılarımıza ve diğer ihtiyaç sahiplerine malzeme yardımı (gıda, temizlik, çocuk bezi-gıdası ve temel ihtiyaç maddeleri) yapılması toplumsal dayanışmanın gereği olarak gündemimizin başında yer alıyor.

Değerli Okuyucular,

12. Dönem Yönetim Kurulu olarak üç yılı geride bıraktık. Bu süre zarfında, dergilerimizde de zaman zaman yer verdiğimiz, ekonomik analiz ve değerlendirmeler, tarım, eğitim, jeopolitik gelişmeler, sürdürülebilirlik, gençlik ve inovasyon, dijital dönüşüm, Avrupa Birliği, Brexit, Çin ile ilişkiler gibi uluslararası gündemler, kent vizyonuna ve kent kalkınmasına dair birçok etkinlik ve projeler gerçekleştirdik.

Önümüzdeki dönemde neo-liberal politikaların ve küresel tedarik sistemlerinin tartışma konusu olacağı, belki de yeni tedarik yolları aranacağı, özel sektör ve kamunun iktisadi ilişkisinin yeniden tanımlama gerektireceği, sürdürülebilirlik, kapsayıcılık ve bilimsel liyakat ilkelerinin daha fazla itibar göreceği yeni bir çağa adım atmanın eşiğinde olacağız. Bundan sonraki tüm çalışmalarımız bir yandan kaynakların verimli kullanılması ve gelir dağılımındaki adaletsizlik ile mücadele edilmesi, bir yandan da hukuk sisteminin reform alanlarını, hak ve özgürlükleri genişletecek, işsizlik ve tüm sosyal sorunlara mücadele edebilmek için odağına insanı alan, dış paydaşlara güven veren, çağdaş eğitimi, bilimi ve üretimi önceliğine alan yeni bir ekonomik modelin benimsenmesi üzerine odaklanmalıdır.

Sizlerin değerli görüş ve katkılarınızı alarak çalışmalarımızı devam ettirmek, İzmir başta olmak üzere bölgemizin güçlenmesine destek vermek, yeni pencereler ve gelişme alanları yaratmak en önemli arzumuzdur.

Bu düşünceler ve toplumsal hayatın en kısa sürede normale veya yeni normale dönmesi arzusu ile dergimizin hazırlanmasındaki değerli emekleri için yayın komitemize ve diğer alanlardaki çalışmalarıyla bizlere katkı veren tüm diğer komitelerimize şükranlarımı sunuyorum, keyifli okumalar diliyorum.

Saygılarımla,

Fadıl Sivri

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

ÇİMSTONE®

Kuvars sağlamlığını ve göz alıcı estetiği
evinize taşıyan Çimstone

Mutfakta harika!

www.cimstone.com.tr

Sevgili Esiad Yaşam okurları,

Korona...

Arka arkaya o kadar çok olay yaşıyor ve gündem o kadar hızlı yön değiştiriyor ki Suriye, göçmenler, İdlib, Rusya krizi derken karşımıza dünya ölçeğinde çok büyük etkileri olan korona virüs çıktı.

İlk kez 3 ay önce Çin’de görülüp “tüm ülkelerin başta seyrettiği” bu illet virüs dünyada teknolojik, idari, mali hayat şeklimiz konusunda bir devrime de ön ayak olacak gibi görünüyor. Korona tamamen bitse dahi aldığımız çok ders olacak.

Türkiye öne çıkar mı?

Korona salgını, dünya ticaret dengelerini alt üst etti. Çin’in % 60’a varan üretim kaybı tekstilden kimyaya demirçelik hammaddeler, sebze - meyve ve diğer tüketim mallarına kadar birçok üründe taleplerin ülke bazında yön değiştirmesine sebep oldu.

Evet, Türkiye alternatif tedarikçi konumuna geldi diye düşünüyorum. Tabi ki salgının Türkiye’deki artış hızına bağlı olarak üretim dengeleri değişmez ise...

Yapılan araştırmalarda korona virüs nedeni ile ortaya çıkan durumun Türkiye başta olmak üzere gelişmekte olan ülkeler için yeni fırsatlar oluşturacağı görünüyor.

Hesaplamalara göre Çin’deki yüzde 1 daralma Türkiye’de yüzde 0,1 büyümeye neden olacak.

Örneğin Rusya sebze meyve alımında rotayı Türkiye ve Fas’a yönlendirdi. Yine hijyen malzemelerde yurt dışından Türkiye’ye talep patlaması yaşanıyor. O kadar ki üreticiler 24 saat çalışarak talepleri karşılamaya çalışırken yurt içinde sıkıntı yaşanmaması için bu tip tıbbi ürünlerde ihracat Türkiye ila ve tıbbi cihaz kurumunun iznine göre yapılabilir. Her şerden bir hayır doğar özdeyişi ile ülkemiz önemli kazanımlar elde edebilecek gibi görünüyor. Tabi ki Türkiye’de korona ekonomiye, imalat sektörüne bulaşmaz üretim devam edebilirse yukarıdaki şartları öngörüyorum.

Evde Kal

“Evde Kal” çağrısı ile bu virüsün yayılmasının önüne geçmeye çalışırken bir çok ülkede sokağa çıkma yasağı uygulaması geldi. Dünya farklı, alışık olmadığı, tuhaf bir yaşam içine girdi. Hatta ülkeler ve insanlar arasındaki farklar yok olmaya, eşitlik gelmeye başladı. Umarım bugün geldiğimiz nokta, kapitalist düzen içinde acımasızca, “güçlü olan kazanır” diyen ve ekonomik gücünü zayıflara kullanan ülke, kurum ve şahıslara bir ders verir de dünyaya farklı bir gözle bakmalarına sebep olur.

En az 7 saat uyku, yarım saat egzersiz, bağışıklık sisteminin desteklenmesi, hijyen ve en az 20 saniye el yıkamaya özen gösterilmesi, el sıkışmama, yüzümüze elle dokunmama, bulunduğunuz ortamda hava nemlendirici kullanılması, vitamin takviyeleri, en az %60 alkol içeren dezenfektan kullanılması, insanlar arasında 2 metre mesafenin korunması gibi aslında çok da dikkat etmediğimiz yaşam şartları hayatımıza girdi...

Ekonomik Tedbirler

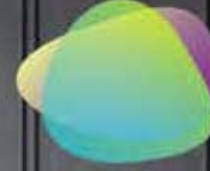
19 maddelik Korona Virüs sebebi ile açıklanan ekonomik tedbirler sizleri ne kadar tatmin etti bilemem...

- THY iç hat seferlerinde KDV %1’e düştü diye ailece veya arkadaşlarla tatile mi gideceğiz?
- Konut kredilerinde peşinat yüzde %10’a düştü diye evde kal denilen ortamda inşaatları gezip ev mi alacağız?
- Konaklama vergisi kalktı diye otellerde rezervasyon patlaması mı yaşayacağız?
- Üretim satamadıktan sonra hammaddesini ancak alıp üretim yaparken vergilerini, SGK primlerini, ücretleri ödemekte zorlanacak sanayici neyin stokunu yapacak da stok desteği sağlanacak.

Dünyanın başına bela olan bu yeni korona virüsünün bir an önce tedavi şartlarının bulunması ve Türkiye’de “Evde kal” çağrılarını ve yaşam kurallarına azami şartlarda uyarak en az etki ile bu dönemi geçirmemiz dileği ile sağlıklı kalın...

Ferit Kora

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği
Yayın Komitesi Başkanı

EGESERAMİK**HI-TILE
TECHNOLOGY**

Ege Seramik 4 yeni **Hi-Tile Technology** malzemesi ile seramikte boyut atıyor. **Crystal shine effect, glossy effect ink, deep effect ink ve granillia application** olmak üzere her biri farklı bir yüzey etkisine sahip. **Ekstra parlaklık, kısmi parlaklık, rölyef etkisi ve yoğun doku kazandıran** bu yeni malzemeler ile desenler çok daha etkili ve gerçekçi bir görünüm kazanıyor.

**GLOSSY
EFFECT INK****CRYSTAL SHINE
EFFECT****DEEP
EFFECT INK****GRANILLIA
APPLICATION**

Kent ekonomisinin çarkları hangi sektörler ne çıkarsa hızlanır? Krizin etkilerini hafifletecek yeni yollar ve yeni zmler...

■ Deniz aba

Bu sayıdaki dosya konumuz; ekonomide yaşanan durgunluğın ve küçülmenin hafifletilmesi için yerelde neler yapılabilir sorusunun cevabı üzerine gelişiyor. Kent ekonomisinin önde gelen sektörleri, turizm, tarım, tekstil, dış ticaret, imalat, inşaat ve hizmetler ile ilgili olan akademisyenler, iř insanları, gazetecilere sorular yönelttik. Aldığımız değeri cevapları sizlerle paylaşıyoruz...

Norm Holding Yönetim Kurulu Başkanı

Fatih Uysal:

“Kentlerin öz potansiyelleri ve güçleri sayesinde hem küresel hem de bölgesel krizlerden korunmak mümkündür.”

Durgunluğa giren bir ekonomik süreci yaşarken kenttin dinamiklerini harekete geçirerek kent ekonomisine bir ivme kazandırma konusunda Norm Holding Yönetim Kurulu Başkanı Fatih Uysal sorularımızı cevapladı...

Kriz ortamında kent ekonomisini canlandırmak mümkün mü? Merkezdeki politikalara rağmen yerel kalkınma ile yeni bir yol açılabilir mi?

Dünyada, ülkelerin değil markalar ve şehirlerin ön plana çıktığı bir çağ yaşanırken, kentlere ulusal perspektiften bakmak çok doğru olmayacaktır. Bu anlamda kentlerin öz potansiyelleri ve güçleri sayesinde hem küresel hem de bölgesel krizlerden korunmak mümkündür. Ancak şunu da unutmamak gerekir ki, küreselleşen, açık pazar ekonomisi ve uluslararası kapitalist dünyadan da kendinizi soyutlamak doğru bir yaklaşım değildir. Pek tabi ekonomik kriz ortamında kent ekonomisini canlandırmak mümkün olsa da, merkezden ve var olan ekonomik sıkıntılardan bağımsız hareket edilebileceği anlamı da çıkarılmamalıdır. Etkinin şiddeti, kentin ekonomik gücüne ve yapısına göre değişkenlik gösterebilir.

Günümüz kentleri koalisyon ve işbirliklerine önem veren, çevresini destekleyen bir oluşum içerisinde. Dünyada şu anda özellikle yerel yönetimlerde katılımcılığın, eşgüdümlü icraatların, insan odaklı yaklaşımın, sanatsal ve ekonomik gücün sürekli geliştirildiği, kentin merkezinde bulunan kaynakların, tarımsal üretimin ve belki de en önemli bilginin en etkin şekilde kullanıldığı bir dönem yaşanıyor. Bu anlamda kent odaklı yerel bir politika ve kurulacak konsensüsler elbette ki hayata geçirilebilir. Ancak şunu da belirtmek isterim ki; merkezi politikalar ile desteklenmeyen durumlarda da yerel kalkınma ve potansiyellerin doğru kullanımı ile yeni bir yol alınıp ekonominin, sanatın ve ticaretin lokomotifi bir kent yaratmak hiç de zor değildir. İzmir'in bunu yapacak gücü olduğuna inanıyorum.

İzmir için 2020 yılına dair bir değerlendirme yapılabilir mi? İzmir'in yatırım, ihracat ve istihdam gibi parametreler açısından yol alması için nasıl bir manzara var 2020 yılı için? Size göre öncelikli olarak yapılması gerekenler nelerdir?

Dünya şehirlerinin hepsinin bir kimliğe

sahip olduğunu ve bu anlamda İzmir'in de farklı, uluslararası bir kimlik ile tanıtılması gerektiğine inanıyorum. İzmir, sıcak ve ılıman iklimi, sahip olduğu doğal termal kaynakları ile sağlık turizmi konusunda çok ileri seviyelere taşınabilir. Ayrıca mevcut sanayi alt yapısı, verimli tarım alanları, özgürlükçü toplumsal yapısı ile hangi yönde ilerlemek ister ise o alanda ön plana çıkma kapasitesine sahip bir kenttir. Uzun zamandır tek bir şapka belirlenmeye çalışılsa da, yukarıda saydığım özellikler, kent bileşenlerinin eşgüdümlü yürüyüşü ile yükselen, tıpkı kozmopolit nüfus yapısı gibi farklı sektör ve alanlarda da eş zamanlı büyüyen, gelişen ve sığrama yapabilme potansiyelini barındıran bir kenttir. Tüm bu alanların yüzeye çıkarılıp görünür kılınmasının, ortak bir kent hedefi belirlemekten geçtiğini de söylemek sanırım yanlış olmaz. Bu noktada profesyoneller tarafından yürütülecek, stratejik pazarlama konusu önemli bir yere sahiptir. İzmir'i bir dünya markası haline getirmek adına özellikle yerel yönetimlerin işbirlikçi yaklaşım sergilemesi ve Ankara'nın da bu çalışmalara destek olması gerekmektedir. Türkiye açısından özellikle ekono-

mik anlamda 2019 zorlu bir yıl oldu. 2018'in ikinci yarısında içine girdiğimiz zorlu süreç, 2019 yılında da ekonomimizin tüm sektörlerini ve bileşenlerini sarsmayı sürdürdü. Küçülen ekonomi içinde ayakta kalmanın yolunun ihracat olduğu tüm açıklığıyla görülürken, cari açığın kapanmasında da ihracat önemli bir dayanak haline geldi. Bunlar 2020 yılının da pek farklı geçmeyeceğinin sinyallerini veriyor. İzmir ekonomisinin Türkiye'nin genel şartlarına göre daha iyi bir performans göstereceğini düşünüyorum. 8 bin yıllık geçmişe sahip bu liman kentinin çok özellikli yapısı, tarım ve sanayideki gücü bu olumlu beklentinin temel taşlarını oluşturmaktadır. Bu anlamda 2020 yılı Türkiye açısından umutlu bir beklenti yaratırken, İzmir'in istihdamda, yatırımda ve ihracatta da ülke ortalamasını yükselteceğini düşünüyorum.

Norm Holding'in İzmir'in ekonomi hayatında önemli bir yeri var. 2020 hedeflerinizden söz eder misiniz?

47 yıldan beri bağlantı elemanları sektörünün lider firması olarak Türkiye ekonomisine yaptığımız katkıyı giderek artırıyoruz. 50'den fazla ülkeye ihracat

yaparak global pazarda da bir marka haline geldik. Bu başarının arkasında yüksek kaliteli üretim kapasitemiz, AR-GE faaliyetlerine verdiğimiz önem ve müşterilerle kurduğumuz güçlü ilişkiler yatıyor. Bu yaklaşımımızı son dönemde ortaya çıkan sloganımız çok güzel özetliyor: "Global ölçek, bireysel ilgi" Yani global ölçekte faaliyet gösteren bir firma olmamıza rağmen, müşterilerimizin her birine özel ilgi göstermeye devam ediyoruz.

2020 yılında da yeni yatırımlarla üretim kapasitemizi arttırmaya devam ediyoruz. Özellikle dünya otomotiv devlerinden Volkswagen'ın Manisa'da fabrika kurma kararından sonra Salihli'deki üretim tesisimizin önemi daha da arttı. Salihli'de üretim süreçlerinin verimliliğini arttırmak amacıyla yeni teknolojik yatırımlar yaptık ve bunların meyvelerini 2020 yılı içerisinde toplamayı ümit ediyoruz.

2020 yılı için bir diğer önceliğimiz müşterilerimize yakın olmak ve hizmet ağıımızı daha da genişletmek. 2018 yılı itibarıyla Amerika ve Polonya pazarlarına adım atmıştık, yeni yılda bu pazarlarda yeni müşteriler bulma üzerine yoğunlaşacağız. Bu ülkelere ek olarak 2020 yılı

içerisinde Romanya ve Rusya'da (Tataristan) lojistik depolarımızın faaliyete geçmesini planlıyoruz. Böylece Türkiye dışında 6 farklı lokasyonda üssümüz olmuş olacak ve yurtdışındaki müşterilerimize daha iyi hizmet vereceğiz. Bir yandan farklı coğrafyalara yayılırken bir yandan da farklı sektörlerdeki fırsatları da değerlendiriyoruz. Norm Holding'i ileride yalnızca bağlantı elemanları sektöründe değil farklı sektörlerde de görebilirsiniz.

Teknoloji ve AR-GE yatırımlarımız 2020 yılında da hız kesmeden devam edecek. Otomotiv sektöründe dizel araçların yerini elektrikli araçların almasıyla birlikte biz de müşterilerimizin ihtiyaçlarını karşılayacak yeni teknolojiler üzerinde çalışıyoruz. Endüstri 4.0'ı maliyetleri optimize edecek şekilde uygulayarak, kendi sektörümüzde bir ilk olma yolunda ilerliyoruz. 2019 yılı itibarıyla tüm grup firmalarının SAP sistemine geçişi ile birlikte çok ciddi teknolojik dönüşüm ve dijitalleşme adımları attık ve atmaya devam edeceğiz. Norm Holding içerisinde ise insan odaklı bir yaklaşımı benimseyerek, uzun vadede çalışanlarımızın yaşam standartlarını ve kalitesini yükseltmeyi hedefliyoruz. ■

İzmir Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri

Dr. Mehmet Yavuz:

“Önümüzdeki dönemde AB’nin ilgili kurumları ile iş birliği içinde İzmir için akıllı uzmanlaşma stratejisi hazırlığında olacağız.”

Temel görevi kentin ekonomisini canlandırmak için projeler geliştirmek olan İzmir Kalkınma Ajansı, yaşanan kriz döneminde kent ekonomisinin dayanıklı hale gelmesi için çaba sarf edecek kurumların ön sıralarında yer alıyor. İZKA Genel Sekreteri Dr. Mehmet Yavuz’a sorular yönelttik.

İZKA, İzmir’in ekonomisinde nasıl bir itici güç?

İzmir Kalkınma Ajansı, ülkemizde kurulan ilk iki Kalkınma Ajansından biri. 2020 yılı Ajansımızın, ayrıca kalkınma ajanslarının da faaliyete geçişinin 15. yılı olacak. Bu süre içinde kent ekonomisine ve sosyal yaşamına değer katan, tüm boyutlarıyla kalkınmayı, yerel potansiyelin harekete geçirilmesini hedefleyen birçok başarılı çalışmayı ve projeyi hayata geçirdik.

Her ne kadar ağırlıklı olarak proje destekleriyle gündeme geliyor olsak da belirli bir önceliğin elde edilmesi ve hedefin gerçekleştirilmesi amacına yönelik olarak yereldeki ilgili paydaşlar arası iş birliği ağlarını kurmak, gerekli ulusal ve uluslararası güç birliklerini gerçekleştirmek, fon arayışlarına destek sağlamak, önemli gördüğümüz fırsat alanları ve gelişmelere ilişkin strateji, analiz gibi bilimsel çalışmalar gibi faaliyetlerimiz de aynı amaca yönelik etkin ve başarıyla kullandığımız araçlarımız.

Bunun kadar önem verdiğimiz diğer bir çalışma konumuz da bölgemize gelecek yerli ve yabancı yatırımcılar için kolaylaştırıcılık görevimiz. Gerek üretim gerekse de istihdam boyutlarıyla özellikle yenilenebilir enerji sektöründe, özellikle de rüzgar enerjisi ve ekipmanları üretiminde bu çalışmaların sonucunda İzmir sadece Türkiye çapında değil Akdeniz havzası ile Doğu Avrupa bölgesinde ayrıcalıklı bir konuma ulaştı.

“Önümüzdeki dönemde bölgesel girişim sermayesi uygulamaları ile yerelde kalkınma dinamiklerinin çeşitlenerek ivme kazanacağını söyleyebiliriz.”

İZKA’nın kurulduğundan bugüne şehrin ekonomisine etkilerinden ve bundan sonraki süreçte dair hedeflerden söz edebilir miyiz?

Ajansların kamuoyunda en bilinen faaliyetleri tabii mali destek programları. Yıllar içerisinde mali destek araçlarının yapısında ve uygulamasında bir takım düzenlemeler yapıldı. Bu kapsamda, 2008 yılından bu yana sosyal kalkınma, yenilenebilir enerji ve çevre teknolojileri, mesleki eğitim, sanayi bölgelerinin altyapılarının geliştirilmesi, turizm, bilgi toplumuna dönüşüm, tarım ve kırsal kalkınma ve bölgelere-

rası gelişmişlik farklarının azaltılması gibi başlıklarda mali destek programları uyguladık. Programlarımız bazen bir sektöre bazen de belirli bir coğrafi alt bölgeye odaklandı. 2020 yılından itibaren de bölgesel önceliklere odaklanmış, sektörel özellikleri ve ihtiyaçları dikkate alan ve özgün tasarım mimarisine sahip mali destek araçları geliştireceğiz.

400 milyon TL’lik Bölgesel Kalkınma Fonu ile Türkiye genelinde bölgesel ve küresel oyuncu olma potansiyeline sahip, özellikle cari açığı azaltma potansiyeli yüksek sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ’lere yatırım yapılması planlanıyor.

Teknoloji ve İnovasyon Fonunun büyüklüğü ise 350 milyon TL. Bu fonla teknoloji tabanlı girişimlere destek sağlanacak ve bu sayede güçlü ve başarılı yeni girişimler ve firmaların doğması amaçlanıyor. Önümüzdeki dönemde bölgesel girişim sermayesi uygulamaları ile yerelde kalkınma dinamiklerinin çeşitlenerek ivme kazanacağını söyleyebiliriz.

Kentler çağı olarak anılan bir dönemden geçerken kent ekonomilerinin rolü yeniden gündemimize giriyor. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Her şeyden önce kalkınma ajanslarının yerelden politika geliştirme konusunda ülkemizdeki en önemli kurumların başında geldiğinin altını çizmek istiyorum.

Sizin de belirttiğiniz gibi dünyada rekabet artık kentler, bölgeler arasında yaşanıyor. Bir ülkenin ekonomik gücü esasında sahip olduğu kentlerin gücü ile doğru orantılı. Bu bağlamda, kentlerin ve bölgelerin dünyadaki gelişmeleri çok iyi okumaları, analiz etmeleri ve buna göre de kendi mukayeseli üstünlükleri çerçevesinde doğru şekilde konumlanmaları, rekabetçilikleri açısından oldukça büyük önem taşıyor. İşte, bu noktada dünyadaki gelişmelerin analiz edilmesi ve kentin konumlandırılmasının doğru şekilde yapılmasında kalkınma ajanslarına büyük sorumluluklar düşüyor. Kalkınma ajansları, bu sorumluluğu yerine getirecek teknik ve yönetsel araçlarla donatılmış durumda ve biz de Ajans olarak bu sorumluluğu yerine getirmek için yoğun bir çalışma temposu içindeyiz.

“Tahminen 2021 yılı içinde sektörlerine örnek olmak üzere firmalarımızın dijital dönüşüm süreçlerine maddi destek sağlamak istiyoruz.”

İZKA için yenilik ve girişimcilik, sürdürülebilir turizm, temiz enerji-temiz teknoloji, kırsal ekonomi, toplum ve istihdam gibi başlıklar öne çıkıyor. İzmir’in gelecek vizyonunda bu başlıkların önemi nedir?

Bütün bu başlıklar altında Ajansımız tarafından yürütülen çeşitli çalışmalar var. 2019 yılı bu yönde yeni ve özgün birçok çalışmayı başlattığımız bir yıl oldu. Kısaca bunlar hakkında bilgi verecek olursam; malumunuz dijital dönüşüm, çağımızın gerçeği. Üretim tekniklerinde otomasyonun artması, yeni bir dönemin habercisi.

Ajansımız İzmir Ticaret Odası ile iş birliği içinde “dijital olgunluk düzeyi belirleme aracı geliştirilmesi” projesinde çalışmalara başladı. Hedefimiz, 2020 yılının ilk çeyreğinde sektör ve büyüklük farkı gözetmeksizin tüm firma türlerine uygulanabilecek nitelikte web tabanlı bir dijital dönüşüm ölçüm aracının çalışır durumda olması. Bunu takiben ikinci aşamada, İzmir’deki firmalarımızın tümünde odalarımızın iş birliği ile bu ölçümü gerçekleştirmek istiyoruz. Son aşamada ise, tahminen 2021 yılı içinde sektörlerine örnek olan üzere firmalarımızın dijital dönüşüm süreçlerine maddi destek sağlamak istiyoruz.

Girişimcilik alanında İzmir girişimcilik ekosistemi için çok önemseydiğimiz “İzQ Girişimcilik Merkezi” güdümlü projesi çalışmalarına İzmir Ticaret Odası ile birlikte başladık. Yine bu kapsamda, girişimcilik kültürünün erken yaşlarda yaygınlaştırılmasına ayrı bir önem veriyor ve İl Milli Eğitim Müdürlüğümüz ile koordinasyon içerisinde “GençBizz”, “Robokod İzmir”, “Genç Ahiler ve Genç

Liderler” isimli, ortaöğretim ve yükseköğretim öğrencilerine yönelik girişimcilik programlarını destekliyoruz. Bu kapsamda, binlerce öğrenciye ulaştığımızı ve çok güzel geri dönüşler aldığımızı ifade etmek isterim.

İzmir’de son 20 yıllık dönemde başta rüzgâr enerjisi olmak üzere yenilenebilir enerji sektöründe gerek enerji üretimi gerekse de ekipman üretimi alanında sektörün önemli bir olgunluğa eriştiğini görüyoruz. Ajansımızın kümelenme çalışmalarında da tespit edilen bu olgudan hareketle, İzmir’de küresel ölçekte rekabet edebilecek bir temiz enerji kümesi oluşturulması amacıyla AB IPA programı kapsamında kabul edilen ve yaklaşık 3.5 Milyon Avro bütçeli “Best For Energy” projesinin hazırlık çalışmalarında da sona geldik ve 2020 yılının ilk çeyreğinde başlangıç yapmak istiyoruz.

Bu alanda bir diğer önemli projemiz, Türkiye’de bir ilk olma özelliği taşıyan “Açık Deniz Rüzgâr Ölçüm Projesi”. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü ile iş birliği içerisinde gerçekleştirilen bu proje kapsamında İzmir’in deniz üstü rüzgâr enerjisi potansiyeli ortaya konacak ve böylece “offshore” deniz üstü rüzgar santrallerinin kurulmasına yönelik önemli bir adım atılmış olacak.

Turizm sektörü de İzmir için önemli ve Ajansımızın çalışma konuları arasında yer alıyor. Bu yıl İzmir Turizm Tanıtma Vakfı ile yakın iş birliği içerisinde birçok yeni projenin başlangıcını yaptık. İzmir Turizm Stratejisi çalışmalarının mutfağı niteliğinde İzmir’in 11 farklı alanda turizm envanterinin çıkarılması çalışmalarını İzmir Turizm Tanıtma Vakfı ile birlikte yürütüyoruz.

“Yeşil büyüme yaklaşımı kapsamında sanayi ve tarım sektörlerinde sürdürülebilir üretim teknolojilerinin yaygınlaştırılması; mavi büyüme yaklaşımı kapsamında İzmir bölgesi limanları odağında bölgenin kıyı ekonomisi potansiyelinin tüm boyutlarıyla harekete geçirilmesi amaçlanıyor. ”

2020 ve sonrası için sürdürülebilir kalkınma öne çıkıyor. Siz de özellikle iki kavramı öne çıkartıyorsunuz: Yeşil ve mavi büyüme. Bu iki kavramı açabilir misiniz?

İzmir için yaptığımız en önemli tespit, İzmir'in çevresel bir baskı altında olduğu gerçeğiydi. Buna bağlı olarak da güncel literatürde "yeşil büyüme" ve "mavi büyüme" olarak adlandırılan iki yaklaşımı, İzmir'in gündemine taşımaya karar verdik.

Yeşil büyümeye geçiş için kaynakların korunması, ürünlerin dayanıklılığının artırılması, sürdürülebilir üretim ve tüketim uygulamaları, eko-tasarım ve geri dönüşüme odaklanan döngüsel ekonomi modeli önemli bir araç olarak görülüyor. Bu modelde; hammadde ve ürünlerin sistemde daha uzun süre kalması, atık üretiminin en aza indirilmesi esas. Hedeflenen yeşil dönüşüm yani yeşil büyüme yenilenebilir enerji kullanımının yaygınlaştırılması, üretimde entegre kaynak verimliliği/ekoverimlilik/temiz üretim uygulamaları, yeşil teknolojilerin geliştirilmesi, sorumlu tüketim alışkanlıklarının yaygınlaştırılması ve kapsayıcı politikaların geliştirilmesi eylem alanlarını içeriyor.

Mavi büyüme, denizleri ve okyanusları yalnızca ekonomik büyüme için bir mekanizma olmaktan çıkarıp sosyal ve ekonomik değer setini genişleten kapsayıcı bir model sunuyor.

Mavi ekonomi ile sadece ekonomik büyüme değil; aynı zamanda, karbon salımı ve iklim değişikliğinin yıkıcı etkilerinin hafifletilmesine yardımcı olmak için geleneksel yaşam biçimlerinin ve kıyılardaki somut olmayan "mavi" kay-

nakların korunması ve geliştirilmesi de hedefleniyor. Bu manada mavi ekonomi paradigmasının temel eksenlerini; kıyı turizmi, balıkçılık ve deniz yaşamı, deniz taşımacılığı ve limanlar, gemi yapımı ve gemi-geri dönüşümü ve mavi enerji oluşturuyor.

Sonuç olarak 2020 ve sonrasına yönelik İzmir için yaptığımız en önemli tespit olan İzmir'in çevresel bir baskı altında olduğu gerçeğinden hareketle, Ajans olarak sürdürülebilir kalkınma kavramına "yeşil büyüme" ve "mavi büyüme" kavramları bağlamında somutluk kazandırarak önümüzdeki dönemin yol haritasını oluşturduk. Yeşil büyüme yaklaşımı kapsamında sanayi ve tarım sektörlerinde sürdürülebilir üretim teknolojilerinin yaygınlaştırılması; mavi büyüme yaklaşımı kapsamında İzmir bölgesi limanları odağında bölgenin kıyı ekonomisi potansiyelinin tüm boyutlarıyla harekete geçirilmesi amaçlanıyor.

Önümüzdeki üç yıllık dönemde yeşil büyüme bağlamında, temiz üretim teknolojileri, ekoverimlilik, sürdürülebilir üretim teknolojilerine ilişkin kurumsal kapasite inşası ve yeşil OSB konuları yoğunlaşacağımız konular olacak. Mavi büyüme bağlamında ise, deniz taşımacılığı ve limanlara odaklanacağız. Bu odağın tamamlayıcısı olarak, deniz yoluyla ihracat yapan sektörlerin geliştirilmesi, tasarım yoluyla katma değerli ürün üretiminin sağlanması, kıyı turizminin geliştirilmesi ve kıyılardaki turizm odaklı ekonomik çeşitliliğin artırılmasını bütünleyici etki alanı olarak belirledik. Tabi, yenilik ve girişimcilik konuları da önümüzdeki dönemin çalışma konuları arasında yer alıyor. Sadece bu alanı yeşil ve mavi büyüme yaklaşımları

ile işlevsel bir şekilde konumlandırarak yeşil-mavi girişimcilik, yeşil-mavi tasarım ve yeşil-mavi teknoloji konularına yoğunlaşacağız.

Son olarak zaman zaman gündeme getirdiğiniz akıllı uzmanlaşma kavramı ve bu konudaki çalışmalarınız hakkında bilgi verir misiniz?

Akıllı uzmanlaşma kavramı, 2000'li yılların ikinci yarısında Avrupa'da yapılan çalışmalar sırasında gündeme gelen bir kavram. Arka planını mukayeseli üstünlük teorisinin oluşturduğu bu yaklaşım, her bölgenin kendi potansiyeli doğrultusunda belli sektörlerde uzmanlaşmasını savunuyor.

Bölgesel düzeyde takip edilecek sanayileşme politikasının tespitine yardımcı olan bu teknik, bir bakıma bölgeleri sektörler arasında tercih yapmaya ve en güçlü olduğu sektörde yoğunlaşmaya sevk ediyor. Günümüzde birçok AB ülkesinin bölgesel yönetim birimlerinde akıllı uzmanlaşma stratejilerinin hazırlandığını ve AB fonlarının da bu stratejilere göre kullandıldığını görüyoruz.

Son yıllarda ülkemizde de gündeme gelmiş olan bu konuda Ajansımız, yaklaşık 1,5 yıldır çalışıyor. Avrupa'daki alanın uzmanları dahil olmak üzere birçok paydaş ile görüşme gerçekleştirdik ve konu ile ilgili çeşitli eğitimler olarak ajansımızda kurumsal kapasite inşa ettik. Önümüzdeki dönemde AB'nin ilgili kurumları (S3 Platform, EURADA) ile iş birliği içerisinde İzmir için akıllı uzmanlaşma stratejisi hazırlığı içerisinde olacağız. Bu sayede hem bölgesel hem de merkezi düzeyde fon kaynaklarının tahsisi anlamında önemli bir yol haritası ortaya konmuş olacak. ■

fersan®

önce insan

“1978’den günümüze”

*Nielsen 2019 verilerine göre
sirke kategorisinde sektör lideridir.

FABRİKA SATIŞ MAĞAZAMIZA BEKLERİZ.

fersanturkey

Fersan Fermantasyon A.Ş. Kemalpaşa Fabrikası
Çınarköy Mah. Kemalpaşa Çınarköy Cad.
No: 2/1 Kemalpaşa - İzmir

www.fersan.com.tr
0(232) 878 13 58

EBSO Meclis Başkanı

Salih Esen:

“Kriz ortamında kent ekonomilerini canlandırmanın yolu bugün için teknoloji ve finans yatırımlarını artırmaktan geçiyor.”

Dosya konumuz olan kriz döneminde kent ekonomisinin canlanması ile ilgili sorularımızı EBSO Meclis Başkanı Salih Esen’e yönelttik.

Ekonomik kriz ortamında kent ekonomisini canlandırmak mümkün mü? Kentsel ölçekte yapılabileceklerden söz edebilir miyiz?

Her kriz, risk ve belirsizlikleriyle birlikte yeni fırsatlar da doğurur. Özellikle, ülkelerden ziyade şehirlerin ön plana çıktığı ve firmaların ekonominin yükünü sırtlanarak cirolarıyla pek çok ülkenin milli gelirini geride bıraktığı günümüz dünyasında, bu fırsatlar geçmişe nazaran çok daha belirgin hale gelmiş durumda.

Hem birer finans ve ticaret hem de turizm merkezi olan Londra, Paris, New York, Tokyo, vb. şehirlerin popülerliği bunun en somut örneğidir. Geçmişte yaşanan ağır ekonomik ve politik krizlere rağmen bu kentlerin birer marka şehir imajıyla dünya sahnesinde yer almaları, yerelden kalkınma adına referans alınması gereken olgular.

İşte, kriz ortamında kent ekonomilerini canlandırmanın yolu bugün için teknoloji ve finans yatırımlarını artır-

maktan geçiyor. Bu da, yerli yatırımlar kadar yabancı yatırımların da varlığını gerekli kılıyor. Özellikle, finans ve turizm cazibe merkezi odağındaki bir dünya şehri olma yolunda, yabancılar nezdinde güven ortamı yaratmak, uluslararası işbirliği kültürünü geliştirmek son derece önemlidir. Akıllı şehir yatırımları da, kent ekonomilerini canlandırmak için önemli hususlardan biri haline geldi.

İzmir için 2020 yılına dair bir ekonomik değerlendirme yapılabilir mi? İzmir’in hangi alanlarda, sektörlerde önü açık? Siz genel durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

2020 yılı, farklı alanlarda pek çok zorlukla birlikte başladı. Bir yanda dünya siyasetindeki artan gerilimler, diğer taraftan virüs salgını ve deprem gibi olaylar küresel gündeme yerleşti. Her şeyden önce bu riskler, 2020’de diğer dünya şehirlerinde olduğu gibi İzmir’de de olumsuz etkilere sebep olabileceğini ifade edebiliriz. Bu yüzden, bu tür farklı risklere karşı her zaman bir tedbir pakentinin olması büyük önem taşıyor.

İzmir’in tarih boyunca edindiği ticari birikimi ve kültürel mirası, genel durumunu güçlü kılıyor. Özellikle geçmişten

sağlam değerler üzerine kurulu ve son yerel seçimle birlikte tazelenmiş olan kent stratejisi, 2020’de farklı alanlarda yatırımların önünü açmıştır. Yeni altyapı projeleri, yerelden kalkınmaya yönelik girişimler, kooperatifçiliğin özendirilmesi, genç ve kadın istihdamını desteklemeye yönelik eylemler söz konusudur. İzmir’in yenilenebilir enerji, bilişim teknolojileri, makine, kimya ve savunma sanayi sektörlerindeki yüksek potansiyelinin değerlendirilmesi kent ekonomisine güç katıyor. Özellikle teknoloji ve sağlık turizmi odağında yapılacak yatırımları, İzmir’in geleceği olarak görüyorum.

Bir yerel kalkınmadan söz edebilmek için kentin hangi aktörlerine görev düşüyor?

Yerelden kalkınma sıklıkla telaffuz edilen ancak oldukça kapsamlı ve geniş ölçekte ele alınması gereken bir konu. Özellikle İzmir gibi pek çok ilçenin ve geniş yelpazede sektörlerin olduğu bir şehirde, bu geniş katılımlı temsiliyet daha çok önem kazanıyor. Sanayicilerin, tüccarların, çiftçilerin, hayvancılardan, turizmcilerin, vb. kente katkı sağlayan tüm kesimlerin yerel kalkınma için birlikte hareket etmeleri gerekiyor. Zira,

kalkınma kentin sadece sanayi ve ticaret üzerinde yükselmesini değil, potansiyel vaat eden tüm sektörler üzerinde yükselmesini gerekli kılıyor.

Örneğin; İzmir’de Ödemiş, Tire, Bayındır, Kemalpaşa gibi ilçelerde çiçekçilik, arıcılık, tarım ve hayvancılık ön plana çıkarken; Çiğli, Aliağa, Menemen gibi kuzey bölgelerinde sanayinin dikkat çektiğini gözlemliyoruz. Bununla birlikte, kent merkezinde İzmir limanının da etkisiyle ticari faaliyetlerin; Çeşme-Karaburun yarımadası ve Seferihisar’da ise turizmin yoğunlaşmış olduğu dikkat çekiyor.

İşte yerelden kalkınma için tüm bu sektörleri ve temsilcilerini bir araya getirmek gerekiyor. Tabii ki; bu noktada İzmir Büyükşehir Belediyemiz başta olmak üzere kamu temsilcilerine ve kamu-özel sektör işbirliğine de büyük gereksinim duyuluyor.

Kentsel kalkınma için bir yol haritası oluştururken hangi engeller, sorunlar söz konusu olabilir? Bu konuda İzmir ölçeğinde bir değerlendirme yapmanız mümkün mü?

Kalkınma yolunda bir yol haritası oluştururken en büyük engelin çağımızdaki keskin rekabet ortamı olduğuna inanıyorum. Diğer büyük dünya şehirlerinin yanında, sizin de yer alabilmeniz; güven ortamını her daim canlı tutmanıza, ekonominizi ve teknolojinizi durmaksızın geliştirmenize, kenti hem ticari hem de turistik açıdan bir cazibe merkezi haline getirmenize dayanıyor.

Diğer taraftan günümüzde kalkınma adına artık sadece üretmeniz, ortaya bazı değerler koymanız yetmiyor, bu değerleri teknolojiyle buluşturmanız ve geleceğe taşımanız gerekiyor. Teknolojinin bu denli hızlı ilerlediği bu çağda, bunu gerçekleştirmek elbette kolay bir iş değil. Bir yol haritası oluştururken, vizyoner ve geleceğe odaklı bir tutum sergilemeniz, sadece bugünü değil örneğin 5 yıl sonrasını da hesaba katmanız ve buna göre yol haritası geliştirmeniz gerekiyor.

Diğer yandan, yerel ve merkezi karar vericilerin birlikte hareket etmesi de önem taşımaktadır. Özetle, geniş katılımlı bir yerel kalkınma stratejisi ve teknoloji odaklı akıllı-marka şehirleşme prensibi, İzmir yol haritasının temel prensibi olmalıdır. ■

Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı

Jak Eskinazi:

“2019 yılını 23 milyar dolar ihracat ile geride bıraktık. 2020 yılı için 25 milyar dolar ihracat hedefliyoruz.”

Giderek derinleştiği çok açık ortada olan ekonomik kriz ortamında iyileşme anlamında yerelde neler yapılabilir? Yaşanan sıkıntıların hafifletilmesi için çözümler bulunabilir mi sorularımıza devam ediyoruz. Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi sorularımızı yanıtladı.

Ekonomik kriz ve Türkiye’yi 2020 yılı ve sonrasında bekleyen ekonomik gündem düşünüldüğünde kent ekonomisini canlandırmanın önemi öne çıkıyor. Yerelde yeni politika ve uygulamalarla krizi aşmak mümkün olabilir mi?

Türkiye, 2018 yılının Temmuz ayından bu yana ekonomide bir daralma yaşıyor. Bu daralma 2018 yılının son çeyreğinde, 2019 yılının ilk iki çeyreğinde büyüme rakamlarında net bir şekilde kendisini gösterdi. Dünyada teknolojinin baş döndürücü bir hızla değiştiği ortamda inovasyon, Ar-Ge, tasarım odaklı çalışmamız gerekiyor. Bu tarz projelere yoğunlaştığımız takdirde yerelde yapacağımız güzel işlerle kendi kentimizin ve bölgemizin kaderini değiştirebiliriz. Bu anlamda kısa süre önce Dikili’de hayata geçen Dikili Tarım İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ve İzmir Ticaret Odası öncülüğünde kurulan İZQ İzmir Girişim ve İnovasyon Mer-

kezi doğru projeler olarak öne çıkıyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin tarımsal kalkınma adına attığı adımları da takdirle karşılıyoruz. Bu projelerin sayısını artırdığımız takdirde büyük bir potansiyel barındıran Ege Bölgesi’nin kalkınmasına ivme kazandırabiliriz diye düşünüyorum.

“İzmir, 2019 yılında 9 milyar 770 milyon dolarlık ihracatla Ege Bölgesi’nin ihracatında lokomotif pozisyonunu korudu.”

İzmir ve Ege özelinde düşünüldüğümüzde ihracat oranları bize ne söylüyor?

Ege İhracatçı Birlikleri 2019 yılını 13 milyar 301 milyon dolarlık ihracat rakamıyla geride bıraktı. 2018 yılı ile karşılaştırdığımızda ihracatımız yatay bir seyir izledi. Ege Bölgesi’nin ihracat rakamlarına baktığımızda ise; 2019 yılını 22 milyar 567 milyon dolarlık ihracat rakamıyla tamamladık. 2018 yılında da 22 milyar 610 milyon dolarlık ihracat rakamımıza baktığımızda yatay seyrin burada da geçerli olduğunu görüyoruz.

İzmir, 2019 yılında 9 milyar 770 milyon dolarlık ihracatla Ege Bölgesi’nin ihracatında lokomotif pozisyonunu korurken, Manisa 4 milyar 450 milyon

dolarlık ihracatla ikinci sırada, Denizli ise 3 milyar 185 milyon dolarlık ihracat rakamıyla üçüncü sırada yer aldı. 2020 yılında ekonomimizde yaşanacak toparlanmanın ihracat rakamlarımıza da olumlu katkılar sağlayacağına inanıyoruz.

İzmir’i, Ege’yi Türkiye ihracatı içindeki konumu itibarıyla düşündüğümüzde, özellikle hangi sektörler öne çıkıyor? Ege ihracatında ürün deseninin fazlalığı da söz konusu.

Ege Bölgesi ve İzmir ihracatta ürün deseni bakımından son derece zengin bir bölge. Türkiye’de 27 sektörde ihracat kayda alınırken, bu 27 sektörün hepsinde İzmir ve Ege Bölgesi’nde ihracatçılarımızın kümelenildiğini görüyoruz.

Ege Bölgesi özellikle tarım ve gıda ürünleri ihracatçılarımızın yoğun olduğu bir bölge. Tütün, Zeytin ve Zeytinyağı, Su Ürünleri, Odunlu Orman Ürünleri, Meyve Sebze Mamulleri, Kuru Meyve ve Baharat sektörlerinde üretim ve ihracatta Türkiye lideri konumdayız.

Hazırgiyim, Demir-Çelik, Kimya, Doğal Taş ve Madenler, Tekstil, Deri, Otomotiv Yan Sanayi, İklimlendirme, Savunma Sanayi, Elektrik-Elektronik, Çimento, Makine sektörlerinde de güçlü bir üretim ve ihracat üssü konumundayız.

Tarım ve tarıma dayalı sanayiide İzmir, Türkiye ihracatında nasıl bir yere sahip? İzmir'in tarımsal kalkınmanın başkenti olma konusunda ortaya koyduğu yol haritası düşünüldüğünde tarımın kent ekonomisine katkısını nasıl değerlendirebiliriz?

Türkiye'nin tarım ve gıda ürünleri ihracatının yüzde 22'sini Ege Bölgesi gerçekleştiriyor. 2019 yılında tarım ve gıda ürünlerimizin ihracatı 5 milyar dolara ulaştı. 2019 yılında gıda ve tarım ürünleri ihracatımızda en büyük dilimi 956 milyon dolarlık tutarla su ürünleri ve hayvansal mamuller sektörü aldı.

Kuru meyve sektörümüz 893 milyon dolarlık, yaş meyve sebze ve mamulleri sektörümüz 890 milyon dolarlık ihracat yaparken, tütün sektörümüz 882 milyon dolar döviz kazandırdı.

Mobilya kağıt ve orman ürünleri sektöründe 656 milyon dolarlık ihracat yaparken, hububat bakliyat yağlı tohumlar ve mamulleri sektöründe 443 milyon dolar ihracat gerçekleştirdik. Zeytin ve zeytinyağı sektörümüz ise 177 milyon dolar döviz kazandırdı.

Ege Bölgesi'nin tarım ürünleri ihracatının artması için ilki Dikili'de kurulan Tarım İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri itici rol üstlenecek. İlerleyen süreçte Ödemiş ve Menderes'te kurulacak Tarım OSB'leri ile Ege Bölgesi'nin

tarım ürünleri ihracat rakamlarının orta vadede 10 milyar dolara ulaşacağına inanıyoruz.

İzmir ve Ege'nin ihracatının artırılması için neler yapmak gerekiyor?

İhracatımızın miktar bazında artmasından ziyade, değer bazında artması için çaba göstermeliyiz. Bugün ortalama 1.5 dolar seviyesinde olan ihracatımızın ortalama ihracat fiyatını 3 dolara çıkaracak adımları atmamız gerekiyor. Bunun için inovasyon, Ar-Ge ve Tasarım odaklı üretime ve ihracata yoğunlaşmamız gerekiyor. Ege İhracatçı Birlikleri olarak çalışmalarımızı bu hedef doğrultusunda planlıyoruz.

2019 yılında gıda, doğal taş, ayakkabı, organik ve konfeksiyon sektörlerinde 11 tane uluslararası fuarın milli katılım organizasyonunu gerçekleştirdik. Ege İhracatçı Birlikleri bünyesinde 7 farklı konuda Ticaret Bakanlığımızın desteklediği Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi (URGE) Projesini sürdürüyoruz. Gıda sektöründe Ege Bölgesi'nde yetişen gıda ürünlerinin tanıtımı amacıyla Japonya, Çin ve Güney Kore pazarlarına yönelik üç yıldır sürdürdüğümüz TURQUALITY Projesini, 2020 yılında Uzakdoğu yanında Amerika Birleşik Devletleri'nde de sürdüreceğiz.

Ege Bölgesi'nde ihracatta en güçlü

sektörlerden biri olan hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün tasarımcı ihtiyacına cevap veren EİB Moda Tasarım Yarışması'nı, Ege Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliğimiz, 15 yıldır başarılı bir şekilde organize ediyor. Bu yarışmadan yetişen ve bugün dünya çapında üne kavuşan tasarımcılarımız bize gurur veren projelere imza atıyorlar. Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliğimiz, Deri'n Fikirleri Deri Üretim ve Tasarım Yarışması'nı bu yıl 8. Kez düzenliyor. Ege Maden İhracatçıları Birliğimiz bu yıl ilk kez Doğal Taş Tasarım Yarışması gerçekleştiriyor. Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliğimiz ise mobilya sektöründe bir tasarım yarışması düzenlemek için çalışmalarını sürdürüyor.

İzmir ve Ege Bölgesi'nin ihracatının artması için geleneksel ihracat pazarlarımız dışında hedef pazarlar belirleyerek ve bu pazarlara dönük çalışmalar yapmak gerekiyor. Ticaret Bakanlığımızın 2019 yılı için hedef Pazar olarak belirlediği ABD, Brezilya, Çin, Etiyopya, Fas, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, Irak, İngiltere, Japonya, Kenya, Malezya, Meksika, Özbekistan, Rusya ve Şili'ye yönelik TİM, Ege İhracatçı Birlikleri ve diğer ihracatçı birlikleri sektörel ticaret heyetleriyle ihracatımızı artırma çabası içinde olacağız.

İzmir’de ihracat yapan firma sayısı nedir? Bu sayının artırılması için neler yapmak gerekiyor?

Ege İhracatçı Birlikleri’ne üye ihracat yapan 9 bin civarında üye firmamız var. Bu sayının artırılması için BASİFED ile işbirliğinde iki kez İhracat Akademisi düzenledik. Önümüzdeki süreçte İhracat Akademisi Eğitim Programlarını devam ettirmeyi planlıyoruz.

EİB Genç İhracatçılar Konseyi, ihracat potansiyelini artırmayı hedefliyor. Bu yapılardan söz eder misiniz?

Ege Bölgesi’nde ihracatçı sayısını artırmak, ihracatı daha katma değerli hale getirmek ve Ege Bölgesi’nin ihracat rakamını daha yukarı taşımak adına EİB Genç İhracatçılar Konseyi’ni 2019 yılı içinde kurduk ve faaliyete geçirdik. 2018 yılı Nisan ayında göreve geldiğimiz zaman hayata geçirmek istediğimiz projelerden biriydi. Bu projemizi TİM bünyesinde Türkiye genelinde gençlerin katkı koyduğu bir platforma dönüştürmeyi hedefliyoruz.

EİB Genç İhracatçılar Konseyi, özellikle üniversiteler ile yürüteceği çalışmalarla gençlerin ihracat dünyası ile tanışmalarını ve daha fazla ihracata odaklanmaları için çalışmalar sürdürecektir.

“E-ticaretin ihracatımızdaki payı binde 3 seviyesinde. Bu rakamın yüzde 5 seviyesine çıkması için çaba gösteriyoruz.”

İzmir ve Ege e-ticaret konusunda nasıl bir potansiyele sahip?

E-ticaret her geçen gün önem kazanıyor. E-ticaretin ihracatımızdaki payı binde 3 seviyesinde. Bu rakamın yüzde 5 seviyesine çıkması için çaba gösteriyoruz. 2019 yılında bu anlamda e-ticarete uzman isimlerle iki farklı etkinlik yaptık. 2020 ve sonraki yıllarda bu çalışmalarımızı arttırarak sürdüreceğiz. Ege İhracatçı Birlikleri bünyesinde e-ticaret konusunda uzman bir ismi istihdam etme planlarımız var.

Gelişmiş toplumlarda perakende alışverişin yüzde 16’sı, gelişmekte olan toplumlarda ise yüzde 8’i e-ticaret ile yapılır hale geldi. Türkiye’de bu oran yüzde 4 seviyelerinde. Bu oranlar baş döndürücü bir hızla artıyor. EİB Genç İhracat-

çılar Konseyi, önümüzdeki süreçte bu konuya da ağırlık verecek.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), kadın ihracatçı sayısını artırmak amacıyla “TİM Kadın Konseyi” oluşturdu. Burada Ege İhracatçı Birlikleri üyesi kaç kadın var? İzmir’deki kadın ihracatçı sayısı Türkiye ortalamasının üstünde mi?

Türkiye İhracatçılar Meclisi bünyesinde oluşturulan TİM Kadınlar Konseyi’nde Türkiye geneli ihracatçı birlikleri yönetim kurullarında yer alan 55 kadın ihracatçımız yer alıyor. Bu 55 kadın ihracatçımızın 18 tanesi Ege İhracatçı Birlikleri temsilcilerinden oluşuyor.

TİM Kadın İhracatçılar Konseyi’ndeki her üç kadın ihracatçımızdan bir tanesini Egeli olması bize gurur veriyor. Bu sonuç bizlere Ege İhracatçı Birlikleri bünyesinde kadın ihracatçılarımızın daha fazla temsil edilmesi adına ilerleyen süreçte daha hassas hareket etme sorumluluğu da yüklüyor.

“Ege Bölgesi’nin ihracatının ithalatını karşılama oranı yüzde 161’e ulaştı.”

İhracatın ithalatı karşılama oranında Ege, Türkiye ortalamasının üstünde. Bu konuda rakam verebilir miyiz?

Ege Bölgesi tarih boyunca ihracatçı kimliği ile öne çıkan bir bölgemiz. Cumhuriyetimizin ilk kurulduğu yıllarda Türkiye’nin ihracatının büyük bölümünü tek başına gerçekleştiren Ege Bölgesi günümüzde, Marmara Bölgesi’nden sonra en fazla ihracat yapan ikinci konumunda. 2019 yılını 23 milyar dolar ihracat ile geride bıraktık. 2020 yılı için 25 milyar dolar ihracat hedefliyoruz.

Türkiye 2019 yılında 180,5 milyar dolar ihracat karşılığı, 210,3 milyar dolar ithalat yaparken, ihracatının ithalatını karşılama oranı yüzde 85 olarak gerçekleşti. Ege Bölgesi’nin 11 aylık verilerine iller bazında baktığımızda ihracatımız 18 milyar 535 milyon dolar olurken, ithalatımız 11 milyar 517 milyon dolar oldu. Ege Bölgesi’nin ihracatının ithalatını karşılama oranı yüzde 161’e ulaştı.

Biraz da teknik tekstilden bahsetmek istiyorum. Teknik tekstil konusunda İzmir’in nasıl bir potansiyeli

var? “2019 yılında 2 milyar dolar teknik tekstil ihracatı hedefliyoruz” demişsiniz. Bu rakamlara ulaşıldı mı? Teknik tekstili, en doğru ifadeyle estetik ya da dekoratif özelliklerden ziyade fonksiyonel özellikleri ve teknik performansları için üretilen tekstil ve hazır giyim ürünleri olarak tanımlayabiliriz.

Bir başka ifadeyle ürüne bir katma değer katarak elde edilen, örneğin geleneksel bir kumaştan farklı olarak örneğin havadaki ısı değişikliklerine göre vücuda sıcaklık veya serinlik hissi verebilen, ter tutmayan, nefes alabilen, yanmaz kumaşlar gibi veya mobil telefon ya da mp3 çalarla birleştirilerek müzik dinlemeye ve iletişim kurmaya olanak sağlayan, stresi azaltan giysiler, uyumak üzere olan sürücüler uyandıran araba koltukları, kalp atışlarını dinleyen yatak çarşafı, uçak kanatlarında veya tarım, inşaat sektörü gibi bir çok farklı sektörde kullanılan ve çok geniş kullanım alanı olan ürün grubudur.

Türkiye geneli teknik tekstil ihracatı, 2019 yılında 1,7 milyar dolar olarak gerçekleşti. Birliğimizin teknik tekstil ihracatı ise yaklaşık 98 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Teknik tekstil ihracatının toplam tekstil ve hazır giyim ihracatlarından aldığı payı daha da yükseltmemiz gerektiğini düşünüyorum ve bu konuda faaliyetlerimizi 2020 yılında artırarak devam ettireceğiz.

Tekstil ihracatında teknik tekstilin payını arttırmak amacıyla İZKA destekli, Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği, Ege Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği ve Dokuz Eylül Üniversitesi işbirliğinde hayata geçirdiğimiz TEKSİMER Projemiz bölgemize katkı sağlamaya devam ediyor. Bölgemiz firmalarının ihtiyacı olan eğitimler, testler, projeler konusunda çalışmaları devam etmektedir.

Aynı zamanda, “Teknik Tekstil Sektöründe İhracat Potansiyelinin Arttırılması” adıyla bir URGE projemize 2019 yılında start verdik. Firmalarımızın teknik tekstil odaklı, katma değeri yüksek ürün ihracatlarını geliştirmek amacıyla URGE projemizin faaliyetleri 2020 yılında devam edecektir. ■

Honeywell

MORLEY IAS
FIRE SYSTEMS

YANGIN ALGILAMA SİSTEMLERİNDE BİR DÜNYA LİDERİ

- ✓ Adresli Yangın Alarm Panelleri
- ✓ Yangın Dedektörleri
- ✓ Yangın İhbar Butonları
- ✓ Loop Sirenler
- ✓ Network Aksesuarları
- ✓ Giriş/Çıkış Modülleri

Professional Security
PRODUCTS

Adalet Mah. Maras Bulvarı No:39/0 | FOLKART TOWERS B-Kule | Kapı No: 3601-3602
Bayraklı | İzmir | TÜRKİYE
T. 0232 421 00 99 P. 0232 421 92 29
www.provis.com.tr

PRO|VIS

Yaşar Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme Bölümü öğretim üyesi

Prof. Dr. İge Pırnar:

“İzmir özelinde turizm, kentsel ekonomiye ve yerel kalkınmaya katkı sağlayan ve daha da fazla potansiyele sahip bir sektördür.”

İzmir'in en çok önem verdiği ama bir türlü istenilen başarıyı yakalayamayan sektörü turizmin, yaşanan ekonomik kriz ortamında kente nasıl bir katkı yapabileceği konusunu Prof.Dr. İge Pırnar ile konuştuk.

Ekonomik kriz ortamında kent ekonomisini belirli sektörlerle canlandırmak söz konusu mu? Yerelde yeni politika ve uygulamalarla krizi aşmak mümkün olabilir mi?

Gerek ekonomik kriz, gerekse normal ekonomik koşullarda kent ekonomisini etkileyen pek çok faktör bulunmaktadır. Bunların arasında sosyo-kültürel durum ve değişimler, sermaye birikimi, teknoloji kullanımı, kentteki istihdam yapısı, çevre ve coğrafik faktörler, kentin kısa ve uzun vadeli yatırım ve fonksiyonel planları gibi pek çok değişken faktör bulunmaktadır. Bu değişkenlerin dikkatli yönetilmesi önemlidir. Yerelde sürdürülebilir gelişmeler, teknolojik ve çevreye duyarlı yaklaşımlar, yöresel halkın desteklenerek üretime katılmasının sağlanması, planlı kentsel dönüşüm uygulamaları ekonomik olarak kentte canlanmaya katkı sağlayacak faaliyetlerdendir. Yine bir kentte gelişmiş ulaşım olanakları, çağdaş alt yapı ve üst yapı yatırımları, gelişmiş veya geliş-

mekte olan sanayi yatırımları ve organize sanayi bölgeleri, serbest ticaret bölgeleri, turizm ve diğer hizmet sektörlerinin etkin varlığı, akıllı kent uygulamaları, tekno-parklar ve üniversitelerin varlığı, festivaller ve kültürel etkinlikler kentsel ekonomiyi olumlu etkileyecek ve canlandıracak unsurlardır.

İzmir özelinde konuşursak turizm sektörü yerel kalkınmanın kaldıracı olabilir mi? Bu konuda şu anki durum ve mevcut politikaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

İzmir özelinde turizm sektörü yukarıda bahsedilen faktörlerden biri olarak kentsel ekonomiye ve yerel kalkınmaya

katkı sağlayan ve daha da fazla katkı sağlama potansiyeline sahip bir sektördür. İzmir kenti hem 8 bin 500 yıllık kültürel mirasa sahip tarihi ile hem de sahip olduğu alt ve üst yapı olanakları ve doğal kaynakları ile Türkiye'nin turizm alanında en önde gelen destinasyonlarından biri olmaya aday bir kentimizdir. İzmir kenti sahip olduğu bütün kaynaklara rağmen hem iç turizm pazarında hem de yurt dışı turizm pazarında hak ettiği payı almaktan uzaktadır. İzmir kentinin şehir merkezini ziyaret eden ve konaklayan ziyaretçi sayıları incelendiğinde bu sayıların yetersiz olduğu anlaşılmaktadır. İzmir kent turizm politikalarının bu sayıları artırmaya yönelik olarak kültür turizmi gibi alternatif turizm eğilimlerine ve yeni yaklaşımlara cevap vermesi ve sürdürülebilir yatırımlara yönelmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Halihazırda çalışılmaya başlanılan İzmir kenti turizm master planı çalışması tamamlandığında politika ve uygulamalar için önemli bir yol gösterici kaynak olacaktır.

Alternatif turizm uygulamalarının başarılı çeşitlenmesi için lokal bölgelerin en başarılı oldukları turizm ürününde öne çıkmaları sağlanmalı ve kent turizminde bu uygulamalar çoğaltılmalıdır. Bölgesel olarak Alaçatı destinasyonu için sörf ve

festival turizmi, Urla destinasyonu için gastronomi ve şarap turizmi, Seferihisar için yavaş şehir uygulamaları, Bornova ve Karşıyaka destinasyonları için kültür ve spor turizmi gibi farklı turizm çeşitlerine yönelmiş başarılı lokal uygulamalara bölgeler çoğaltılarak devam edilmelidir.

İzmir'de kruvaziyer turizmle ilgili İzmir Büyükşehir Belediyesi bir girişimde bulundu. Ayrıca 2021 yılında iki önemli uluslararası organizasyon kente geliyor. Dünyanın en büyük gastronomi fuarlarından biri olan Terra Madre ile UCLG Kültür Zirvesi bu kentte yapılacak. Bu adımları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bunlar son derece önemli ve başarılı uygulamalardır. Gerek kruvaziyer turizmi gerek gastronomi turizmi İzmir kenti için potansiyeli oldukça yüksek turizm çeşitleridir. Yine bu uygulamalara sağlık ve kongre turizmine yönelik çalışmaların eklenmesi gerekmektedir. Kültür turizmi perspektifinde de festival-

ler ve kültürel etkinlikler olarak aktif olan İzmir kentinin, hem Mega bir müzeye ve anıt binaya, hem de çağdaş sanatlar müzesine ihtiyacı bulunmaktadır.

Bir kentin turizm gelirinin artması toplamda bir refah artışına sebep olur mu?

Bir kentin turizm gelirinin artması ekonomiyi doğrudan etkileyeceği için toplamda refah artışına sebep olur. Turizm, gerek gelir yaratması, gerek kalifiye ve kalifiye olmayan istihdam yaratması gerek döviz girişi sağlaması gerekse ihracat etkisi yaratması yüzünden ülke ekonomilerine önemli katkılar sağlamaktadır. Türkiye açısından bu konu özellikle önemlidir, çünkü turizm gelirlerinin ihracat içerisindeki payı %30'lardadır ve dış ticaret açığını kapamadaki payı oldukça yüksektir. Ayrıca, turizmin gelir yaratması, istihdam sağlaması, döviz geliri getirmesi gibi pek çok ekonomik faydasının yanı sıra, ekonomide yaklaşık 40 sektörü olumlu etkilemesi gibi bir faydası da bulunmaktadır.

Ekleme istediğiniz hususları alabilir miyiz sizden...

Turizm plan ve politikalarında başarı için dünya da oluşan eğilimlere önem göstererek hizmet sunulması önemli. Uygulanacak turizm plan ve politikalarında aşağıda belirtilen eğilimlerin göze alınarak uygulamaların bunlara göre uyumlaştırılması önerilmektedir.

- 18-30 yaş arası çevreye düşkün, gelişmiş tatil destinasyonları ve tesisleri yerine kırsal ve az gelişmiş yörelere arkadaşları ile organize turlarla gezmeyi tercih eden milenyum kesiminde artan talep
- Sadelik, basitlik, otantiklik kavramlarına düşkün çevreci turist gruplarında artış, bu bağlamda güzel ve sade yaşam, doğaya dönüş, yavaş şehir ve yavaş yaşam, basit ortam gibi ürün özelliklerinin öne çıkması
- Glokalizasyon yani küresel turizmin yerel farklılıkları dikkate alması; bu bağlamda yerel yemekler, yerel kıyafet, yavaş şehir, yerel dans ve folklör gibi farklı kültürel özelliklerin turizm ürünlerine eklenmesi
- Dünya çapında yaklaşık 1.3-1.6 milyar arasında olduğu düşünülen 3. ve 4. yaş turist grubunda farklı tatil paketlerine artan sürekli talep
- ABD, Çin, Japonya ve AB'de yoğunlaşan lüks turizm grubunda alt gruplarla birlikte beklenen yükseliş
- Çevreye duyarlı turistlerin artan sayısı ile birlikte çevreye duyarlı, yeşil ve ekolojik etikete sahip, yenilenebilir enerji vb.den yararlanan tesislere olan ilgi ve talep artışı
- Çağdaş teknolojilerin turizmde kullanımının yaygınlaşması (otomatik check-in ve check-out hizmetleri, mobil teknoloji, mobil concierge, QR kodlar, lokasyon bazlı sistemler, sanal haritalar)
- İnovatif turizm ürünü talep eden yaratıcı ve aktif kültüre düşkün turist sayısının artması
- Sosyal medyanın (facebook, twitter, linked-in vb.) bilhassa turizm ürün ve hizmet pazarlamasında yaygınlaşan kullanımı ■

TÜRSAB Ege Bölge Temsil Kurulu Başkanı

Kıvanç Meriç:

“Ekonomik refah bölgesel refahtan geçer, turizmin çarkları döndüğünde yaklaşık 54 sektörünki de dönmeye başlar.”

Turizm ülke için kurtarıcı gibi görülüyor ki İzmir için de önemi göz ardı edilemez. Kent için öneminden başlayarak kriz ortamında can simidi olan sektörün canlanması konusundaki sorularımızı TÜRSAB Ege Bölge Temsil Kurulu Başkanı Kıvanç Meriç yanıtladı.

Ekonomik kriz ortamında yerelde yeni politika ve uygulamalarla krizi aşmak mümkün olabilir mi?

Son 25 yıldır Türkiye'nin cari açığının kapanmasına pozitif etki sağlayan sektörün turizm olduğunu hepimiz biliyoruz. Ülkemizin bu ekonomik kriz ortamından çıkmasını sağlayacak en önemli sektör yine turizm olacaktır. Turizmin çarkları döndüğünde yaklaşık 54 sektörün de çarkları dönmeye başlar. Dolayısıyla hükümetimizin öncelikli sektörler içine turizmi koyması çok doğru bir karardır. Turizmde dışa bağımlılık diğer sektörlerle göre daha azdır. Ana ham maddesi insandır, coğrafyadır, tarihtir. Önemli olan bunları kullanabilmek, pazarlayabilmektir. Ben ülkenin ekonomik refahının bölgesel refahtan geçtiğine inanan biriyim.

İzmir özelinde konuşursak turizm sektörü yerel kalkınmanın kaldıracı olabilir mi? Bu konuda şu anki durum ve mevcut politikaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Turizm İzmir'in olmazsa olmazıdır! Türkiye'de turizmin doğduğu şehir İzmir'dir. Ancak yerel ve merkezi yönetimlerin geçmişte aldığı yanlış kararlar bu güzel şehri turizmden uzaklaştırmış, hatta insanlarını turizme küstürmüştür. Bugün yıllık 1 milyon ziyaretçi sayısı ve 50 bin yatak kapasitesi ile İzmir için kara bir tablo ortaya çıkıyor. Ama hepimiz biliyoruz ki bu rakamlar bizim gerçek potansiyelimizi yansıtmıyor.

Biz turizmciler, İzmir için yeni bir dönemin başladığına inanmaktayız. Büyükşehir Belediye Başkanımız Tunç Soyer, turizmin İzmir ve hinterlandı için ne kadar önemli olduğunu bilen biri. Bölgesel ticareti canlandırmak ve özellikle gençlere yeni iş imkanları yaratmak için turizme dört elle sarılmakta. Kendisiyle yaptığımız aylık toplantılarda aynı dili konuşuyor olmak hepimizi ayrıca heyecanlandırıyor.

Hedefimiz olan 5 milyon turiste ulaşmak inanın hiç zor değil ama önemli olan kitle turizmiyle bu rakamlara ulaşmak değil. Niş ürünlerle, şehre ve insanlara dokunarak, kaliteli turizm ile bunu başarabilmek önemli. Bugün turizmde kişi başı ortalama harcama 630 Dolar civarında. Bizim bölgemize, ortalama kişi başı en az 1.000 Dolar harcayacak nitelikli turisti getirmenin yollarını bulmamız gerekiyor. Bu rakamlara ulaşmak inan ki hayal değil!

İzmir'de kruvaziyer turizmle ilgili İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İzmir Ticaret Odası bir girişimde bulundu. Bu sayede 2020 Aralık ayında kruvaziyerler yeniden İzmir'e gelecek. Ayrıca 2021 yılında dünyanın en büyük gastronomi fuarlarından biri olan Terra Madre ile UCLG Kültür Zirvesi bu kentte yapılacak. Bu adımları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Kruvaziyer turizmi kanayan yaramız maalesef. Bir dönem yılda 500 binin üzerinde kruvaziyer ziyaretçisi gelirken, bugün bir geminin dahi gelmediğini görmek üzücü. Şu veya bu neden diye

sıralamak yerine nasıl tekrar bu ziyaretçileri şehrimize kazandırırız bunun yollarına bakmalıyız. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı'nın kruvaziyer şirketleriyle görüşmesi, İzmir'in bu ziyaretçilere ne kadar hazır olduğunun göstergesidir aslında. Kruvaziyer şirketleri için önemli bir detaydır bu. İzmir körfezinde bu gemileri tekrar göreceğiz elbette ama bunu sürdürülebilir kılmak için altyapısını hazırlamamız gerekiyor. İzmir limanı vazgeçilmez bir port olmak zorunda.

Gastronomi turizmi bizim hedef turizm çeşitliklerinden biridir. Biraz evvel nite-

likli turisti getirmenin yollarını bulmamız gerek derken aslında bu tip organizasyonları söylemeye çalıştım. Terra Madre dünyanın en önemli gastronomi fuarlarından biridir ve bildiğim kadarıyla Torino dışında ilk defa bu kadar büyük bir organizasyonu İzmir'de gerçekleştirecekler. Bu çok büyük bir başarıdır. Bu, her yıl organize ettiğimiz Uluslararası Gastronomi Kongresi'ne de destek sağlayacaktır. Sonuç olarak Terra Madre ve UCLG Kültür Zirvesi gibi organizasyonlar bölgeler arası iş birliğimizi ve tanınırlığımızı artırmaya yardımcı olacak önemli adımlar.

Türkiye'de turizmin doğduğu şehir İzmir'dir. Ancak yerel ve merkezi yönetimlerin geçmişte aldığı yanlış kararlar bu güzel şehri turizmden uzaklaştırmış, hatta insanlarını turizme küstürmüştür.

Bir kentin turizm gelirinin artması toplamda bir refah artışına sebep olur mu?

Daha önce de belirttiğim gibi, turizm sadece bir sektör değil, birbiriyle bağlantılı 54 sektördür aslında. Turizmde gelirlerin artması öncelikle yerel ekonomiyi, sonra da ülke ekonomisini mutlaka kalkındıracaktır. Turizm sadece maddi refahı getirmez, aynı zamanda kaliteli bir şehir olgusu da yaratır. Şehrimizi ziyaret etmeye gelen insanlar buradaki zenginliği, güzellikleri görmek için para verecekler.

Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Turizmde başarılı olmak için öncelikle yerel halk turizmi desteklemeli. Turizm dostluktur, sevgidir, kültür alışverişidir, deneyim birikimidir. Başarı ancak şehrin sakinlerinin sahiplenmesiyle yakalanabilir. Bakın, yukarıda vermiş olduğum ziyaretçi sayısı ve yatak sayılarına karşılık yetişmiş eleman açığı çok fazladır İzmir'de. Bunun başlıca sebebi elbette kısa turizm sezonudur ama bu açığı bizim bir an evvel kapatmamız gerekiyor. Dolulukları 12 aya yaymaya başladığımızda bu açığı şirketler bir şekilde kapatmanın yollarını bulacaktır.

Önemli olan kentimizin insan kaynaklarını kullanabilmek, yerelden bu açığı kapatabilmek. Ekonomi Üniversitesi ve Kâtip Çelebi Üniversiteleri'nin turizm bölümleriyle yapmış olduğumuz protokollerle amacımız, genç arkadaşlarımızın eğitim süreçlerinde turizmle iç içe olmalarını sağlamak ve bu mesleğe kendilerini hazırlamak. İzmir turizminin onlara ihtiyacı var. ■

İzmir Spor Kulüpleri Birliği Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı

Ali Erten:

“Spor ve özellikle futbol endüstrisinin farkına varan şehirler, futbolu kent kimliklerinin önemli bir unsuru olarak desteklemektedirler.”

Konumuz kent ekonomisi, spor ve futbolun kent ekonomisine etkilerini konuşmak istiyoruz. Herkesin malumu başta futbol olmak üzere spor organizasyonları kent ekonomilerine önemli katkı yapıyor. Konuya ilişkin sorularımızı İzmir Spor Kulüpleri Birliği Vakfı Başkanı Ali Erten’e yönelttik.

Bize İZVAK’tan bahsedebilir misiniz? Faaliyetleriniz, hedefleriniz neler?

İZVAK, şehrimize, kulüplerimize, sporumuza ve topluma hizmet etmeyi amaçlayan ve gönüllülük esasına göre çalışan bir sivil toplum kuruluşu olarak 1998 yılından bu yana çalışmalar yürütüyor. Kulüpler Birliği anlamında Türkiye’deki ilk ve tek örnektir.

Bütün çözüm ortaklarımızla, kulüp yönetimlerimizle, yerel ve merkezi yönetimlerimizle tam bir işbirliği içerisinde sonuç ve hedef odaklı çalışmalar yürütüyoruz. Kulüplerimizin stadyum ihtiyaçları başta olmak üzere tesis ihtiyaçlarının karşılanması, fikir ve proje geliştirme, hukuki ve teknik konuların çözümü ve süreç yönetimleri konularında katkı verilmektedir.

Kulüplerimiz arasındaki sportif rekabetin yanında, gerektiğinde işbirliği ve güç birliği yapılabilmesi ortamının hazırlanmasında ayrıca önemli bir rolümüz var.

Son zamanlarda bunun olumlu sonuçlarını görmeye başladık. Kulüplerimizin çok değerli başkan ve yöneticileri ile işbirliği ve güçbirliği sürecini daha da geliştireceğiz. Ortak sorumluluğumuz, İzmir’in bu değerli renklerine gönülden hizmettir...

Futbol kulüpleri her kent için bir değer, bu konuda neler söylemek istersiniz?

İzmir, Türkiye’de futbolun ilk oynandığı şehir olma ayrıcalığına sahip. Türkiye Milli Ligi’nin ilk maçı 21 Şubat 1959 da İzmir Alsancak Stadında İzmirspor - Beykoz arasında oynandı. Bu Kentimizden, ulusal ve uluslar arası anlamda iz bırakan büyük sporcular ve spor adamları yetişti. Bunların yanı sıra, her birinin ayrı ayrı muhteşem kuruluş hikayeleri olan, 1912 ile 1928 arasında kurulmuş 6 adet spor kulübümüz var. Bu kulüplerimizin tarihleri, aynı zamanda bölgemizin ve hatta cumhuriyetimizin de tarihi niteliğinde.

Bu nedenle spor kulüplerimiz, ortalama yüz yıllık tarihleri ile şehrimizin en büyük sosyal ve tarihi kurumları, en değerli markalarıdır. Onları, spor kulüpleri kimliği yanında, bir nevi kentsel miras olarak yaşatma konusunda şehrin tüm dinamikleri ile birlikte ortak sorumluluğumuz bulunduğunu düşünüyorum.

Bu ayrıcalık, sporun kent değerleri açısından önemi konusunda dünya gerçekleri ile değerlendirildiğinde, kent olarak büyük bir hazineye sahip olduğumuzu görüyoruz.

Günümüzde genç jenerasyon, şehirlerin adlarını, önce o kentlerin takımlarının adıyla öğreniyor. Kent kimliği ve bilinirliği, kentin takımının sportif başarısı ile direkt ilişkili.

İzmir’in Süper Lig’de birden fazla takımı olsa kent ekonomisine nasıl bir katkısı olur? Ayrıca futbol bütün dünyada yükselen bir sektör, kent olarak şu an bu sektöre nasıl bakıyoruz ve hedeflerimiz ne olmalı?

Spor, özellikle futbol, günümüzün en büyük kolektif eğlencesi ve en önemli organizasyonlarından biridir. Boyutları trilyonlarca dolarla ölçülen büyük bir endüstridir. Bu büyük endüstrinin farkına varan şehirler, futbolu kent kimliklerinin önemli bir unsuru olarak desteklemektedirler.

Bunun en güzel örnekleri olarak; Barcelona, Manchester, Dortmund, Liverpool, Münih, Marsilya, Monaco, Madrid, Milano, Napoli gibi şehirler gösterilebilir. Örneğin Barcelona takımı, kent kimliğinin, ekonomisi ve turizminin bir numaralı unsuru. Bunu kim yadsıyabilir?

Ülkemizdeki tek güncel örnek olarak üç büyükler sayesinde İstanbul ve futbol sayesinde Avrupada bilinirliği en üst düzeye ulaşan şehir olarak Trabzon sayılabilir.

İzmir özeline geldiğimizde, Türkiye'nin en eski ve en önemli kulüplerine sahip olan şehrimiz, dünyadaki bu gelişmeyi fark edememiş, elindeki büyük potansiyelden maalesef faydalanamamıştır.

Özellikle, 70'li yıllarda gerçekleştirilen Akdeniz Olimpiyatları ve 2005 yılında gerçekleştirilen Dünya Üniversite Oyunları dışında, Dünya ve Avrupa genelinde

ses getirecek hiçbir sportif etkinlik ve organizasyon İzmir'de gerçekleştirilememiştir.

Burada, Karşıyaka Spor Kulübü basketbol takımının, çok uzun senelere dayanan sağlam sponsorluk yapısının büyük katkısı ile Eurolig ve Eurocup gibi Avrupa'nın en üst liglerinde ülkemizi ve şehrimizi temsil ettiğini hatırlamak gerekir. Ancak İzmir kenti olarak, bu önemli tanıtım fırsatını da değerlendiremediğimizi rahatlıkla söyleyebiliriz.

Öncelikle, sporun, kent kimliğine, marka değerine ve ekonomisine katkısı

konusundaki "Dünya Gerçeği"nin, tüm yönetenler, meslek örgütleri, sivil toplum örgütleri, yani bütün kent dinamikleri ve sonuçta kentte yaşayanlar olarak farkına varmalıyız. Kısa, orta ve uzun vadeli hedefler koyarak çok rahatlıkla İzmir'i Türkiye'nin spor başkenti yapabiliriz.

Kent ekonomisinin kriz dönemlerinde yeni üretim alanlarına yönelmesi gerektiğini düşünüyorum. Öte yandan bir de spor turizmi konusu var. İZVAK bu konuda rol üstleniyor mu? Bu konuda neler söylersiniz?

Bu konuda önümüzde çok güzel bir örnek var. Antalya şehri, son 20 yılda turistik tesislerine yaptığı sportif yatırımlarla, hem kent bilinirliği üst düzeye çıkmış, hem de spor turizmini geliştirerek 12 aya yaydığı turizm sezonu sayesinde büyük ekonomik getiriler elde etti. Bu yıl 55 ülkeden 3000 futbol kulübünün Antalya'da kamp yapması bekleniyor. Bu büyük bir başarı hikayesidir.

Küresel spor turizminin boyutlarına baktığımızda Dünya'da 200 milyar dolarlık spor turizmi hacminden söz ediliyor. Spor turizmi, dünya turizm pazarının yüzde 10'unu oluşturuyor. Türkiye'de spor turizminin hacmi ise yalnızca 1 milyar dolar civarında.

Spor turizminin temelinde üç unsur var. Spor yapmak için seyahat edenler, sportif etkinliği izlemek için seyahat edenler ve sportif bir programa katılmak için seyahat edenler.

Turizmciler; 6-7 gün gibi kısa süreli konaklamak üzere gelen turist genellikle kişi başına 500-600 dolar harcarken, spor turizmi amaçlı gelen turist-

lerin, düşük sezonda 10-14 gün arası konakladığını ve kişi başına 2000-3000 dolar harcadığını belirtiyorlar. Türkiye’de 1 milyar dolar olan spor turizmi hacmi Japonya’da 60 milyar dolar seviyelerinde. Avustralya’da spor turizmi gelirlerinin toplam gelirler içindeki payı yüzde 55’lik rekor seviyeye ulaşmış durumda.

Akdeniz, Afrika ve Ortadoğu’yu buluşturan ideal bir coğrafi konumda bulunan İzmir, 48 ülkeye yalnızca üç saatlik bir uçuş mesafesinde.

Binlerce yıllık büyük ve güçlü bir tarihin izlerini taşıyan, turizm çeşitliliği açısından eşi bulunmayan bir coğrafyada yer alan İzmir; yetişmiş insan kaynağı, tarihi ve turistik zenginlikleri, iklimi, ulaşım ve konaklama olanakları ile büyük fırsatlar sunuyor. Aynı zamanda ortalama yüz yaşında, her biri büyük bir tarihi temsil eden köklü spor kulüplerine, yerleşik ve derin bir spor kültürüne sahip.

Bu açıdan baktığımızda, kriz dönemlerinin, yeni hedefler ve yeni vizyonlar için yeni bakış açıları sunduğunu değerlendirebiliriz. Merkezi yönetim, yerel yönetim, sivil toplum kuruluşları, spor kulüpleri, turizm ve konaklama sektörünün işbirliği ve güç birliği ile Dünyada hızla gelişen ve çok büyük hacimlere ulaşan “Spor Turizmi ve Spor Ekonomisi”nden İzmir olarak önemli bir pay alabiliriz.

İki yönlü düşünürsek, futbol kulüplerinin sporcu üretimleri söz konusu...

Önümüzde bir Altınordu örneği var ve bütün Türkiye bu modeli inceliyor... İzmir’i bir futbolcu fabrikası yapabilir miyiz?

Son yıllarda İzmir kulüplerimiz, gerek yetiştirici ve gerekse yarışmacı takımlar anlamındaki başarıları, yapılanmaları ve vizyonları ile bütün Türkiye’nin ve hatta Avrupa’da merakla takip ediliyorlar. Bu şehirden çok büyük sporcular yetişti. Halen de yetiştirmeye devam ediyor. Altınordu’muz, bu toprakların çocuklarının, gençlerinin yeteneklerine verdiği önem ve duyduğu inançla yetiştirici kulüp anlamında ayrı bir yeri var.

Öte yandan Göztepe bu konuda büyük bir yapılanma ve gelişme içinde. Çok yakında çok önemli başarılar geleceğini hep beraber göreceğiz. Altay, Karşıyaka, Bucaspor, İzmirspor zaten yıllarca bir nevi futbolcu üretim merkezi gibi çalıştılar. Halen de çok başarılı sporcular yetiştirmeye devam ediyorlar.

Karşıyaka ayrıca basketbol altyapısı anlamında Türkiye’de ayrı bir ekol ve örnek.

Azımsanyacak seviyede başarılı amatör kulüplerimiz var. Hepsinin ötesinde spor kültürüne ve spora yatkın fiziksel özelliklere sahip insan kaynağımız var. Başarı için elimizde herşey var.

Son olarak eklemek istedikleriniz varsa onları alalım...

Sportif başarı, ekonomik başarının

devamıdır. O halde sportif başarı için, kulüplerimizin sağlam ve sürdürülebilir ekonomik yapılara kavuşmasını desteklemeliyiz.

Sürdürülebilir başarı için yarışmacı ve yetiştirici kulüp olabilmeye özelliklerini bir arada gerçekleştirebilmeleri için uygun koşulların oluşturulması ve sağlam, kalıcı ekonomik kaynaklara kavuşmaları için hep birlikte çalışmalıyız...

Gelişen dünyaya ayak uydurabilmek için, aynı zamanda şehrin sosyal ve kültürel yapısına katkı veren alanlara, altyapı geliştirme tesislerine, üst yapı tesislerine, özetle daha çok tesise ihtiyacımız var.

Merkezi ve yerel bütçeden mümkün olduğunca fazla kaynağın şehrimizde kullanılması için kulüplerimizle birlikte şehrin bütün dinamikleri ile güç birliği ve iş birliği ortamı oluşturmak, talep etmek ve bu konuda yatırım yapan işadamlarımıza, kulüplerimizin değerli başkan ve yöneticilerine daha fazla moral ve motivasyon sağlamak zorundayız. Bu iş, sadece kulüp yönetimlerinin ve başkanlarının şahsi fedakarlıklarına bırakılmamalı. Onları alkışlamalı, yanlarında olmalı ve her anlamda daha çok destek olmalıyız. Bu konuda son zamanlarda kentimizde, hem merkezi hem yerel yönetimler anlamında olumlu gelişmeler olduğunu memnuniyetle söyleyebiliriz. Destek veren herkese teşekkür bocomuz var. ■

Otoyola Fidan Dikin Yolunuz Yeşilden Geçsin

EGE
ORMAN VAKFI
İzmir
OTOMAN KÜLTÜRÜ MÜZESİ

www.egeorman.org.tr
Tel. 0 (232) 464 51 60

Tarım yazarı

Ali Ekber Yıldırım:

“Tarım sektörü ekonomik krizde bir sigortaya dönüşür”

İzmir ekonomisine önemli girdiler sağlayan tarım sektörünün kriz dönemlerinde kent ekonomisine etkisi üzerine tarım yazarı Ali Ekber Yıldırım’a sorular yönelttik.

Ekonomik kriz ortamında tarım nerede duruyor?

Genelde tarım sektörü Türkiye’deki gibi kırsal ile şehrin iç içe geçtiği yerlerde ekonomik kriz ortamında bir sigorta, sosyal güvenceye dönüşür. İşini kaybeden köyüne sığınır. Orada kendi ekip biçip gıda ürünlerini temin eder. Krizde tarımın insanları kurtaran bir tarafı var. Türkiye’de önemli bir kesimin kırsal ile bağlantısı olduğunu düşündüğümüzde bunu daha net anlayabiliriz. Köyden kopan insanların bile orada kalan ailesi oluyor. Rakamlara baktığımızda da ekonomik krizde tarım sektöründe çalışan insan sayısının arttığını görüyoruz. Öte yandan büyük şehirlerdeki işsizliğe karşı köylerde mutlaka yapacak bir iş çıkıyor. Örneğin hayvan bakıcısı bulamadığı için yurt dışından hayvan bakıcısı getiriyorlar. Yani tarımda yapılacak iş var. Şehirde fabrikayı kapatırsınız ama kırsalda üretim devam eder.

Ancak tarımda sorunlar var...

Elbette tarımda sorun var, üretim azalıyor. Ama ben ekonomik krizde tarımın çıkış yolu olduğuna inanıyorum. Türkiye’nin bu konuda ciddi bir potansiyeli var. Fındık, incir, kuru üzüm üre-

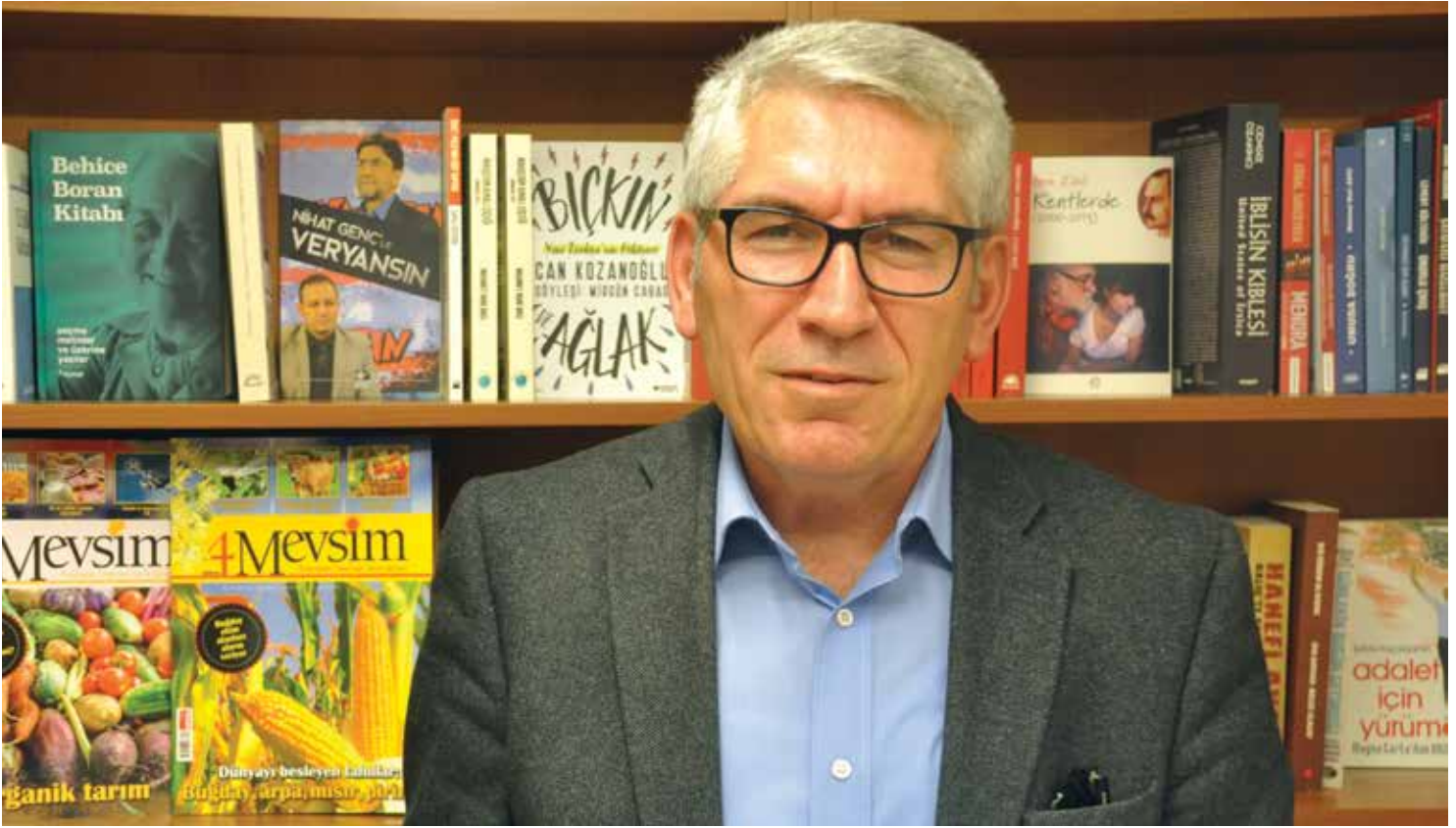

timi ve ihracatında ilk sıralardayız. Bu çok önemli bir potansiyel.

İzmir’in tarımsal kalkınmanın başkenti olma gibi bir iddiası var. Bu konuda Ege’nin potansiyelini de göz önüne alırsak nasıl bir değerlendirme yapabiliriz?

Osmanlı’dan bu yana Ege; üzüm, incir, tütün, zeytin, zeytinyağı ve pamuk konusunda lider bölgelerdendir. Gerileyen ürünler oldu tabii. Örneğin pamuk katma değeri yüksek bir üründü. 1980’lerde aynı zamanda ihracat ürünüydü. Pamuk ve tütünde önemli bir kan kaybı oldu. Zeytin, üzüm ve incir ise iyi gidiyor. Bunların iyi değerlendiril-

mesi önemli bir ekonomik katkı demek. Ege’de kooperatifçilik mayası çok güçlü. Yerel yönetimlerin desteğiyle kooperatifçilik oldukça ilerliyor. Son yıllarda Ege bu konuda çok iyi örnekler çıkardı. Birleşmiş Milletler de bunu kabul etti. Kooperatifçiliği ekonomik krizi aşmanın bir yolu olduğunu ortaya koydu. Şirket ve holdinglerle elde edilen katkının ekonomik kriz ortamında olumsuz etkilendiğini ama aile çiftçiliği ve kooperatif yapılanmalarının kalkınmada itici güç olduğunu söyledi. Türkiye’ye baktığımızda tarımsal araziler çok parçalı ve küçük olduğu için verim sıkıntısı var. Tarlaları birleştiremiyorsak insanları birleştirelim.

Kriz kooperatifçiliği de zorunlu hale getiriyor aslında...

Elbette. Girdi maliyetlerinin yüksekliğini aşmanın, pazarlamadaki sıkıntıları gidermenin yolu kooperatifçiliğe çıkıyor. O nedenle özellikle son birkaç ayda Mersin, İstanbul, Antalya gibi şehirlerde de belediyeler kooperatifçilikle ilgili toplantılar düzenliyor ve bu işi teşvik etmeye çalışıyor.

Tarım Bakanlığı da 2020'de kooperatifçiliği öne çıkaracağını açıkladı. Sözleşmeli üretim modelini kooperatifler üzerinden destekleyeceğini söyledi. Merkezi Hükümet yakın zamana kadar Tarımda Milli Birlik projesi kapsamında holding modeli öngörüyordu. Ama Tarım Kredi Kooperatifi altında Sera A. Ş.'yi kurdu. Şimdi bu yapı sözleşmeli üretim modeliyle kooperatifleri destekleyecek. 500 mağaza açmayı ve ürünleri de bu mağazalar üzerinden satmayı planlıyorlar. Şimdi zincir marketler üzerinden işi ilerletmek söz konusu ama hedeflenen mağaza yapılanmaları oluşturmak. Üretici ve tüketici arasındaki aracılara azaltmayı planlıyorlar. Doğru uygulandığı takdirde başarılı olacağını düşünüyorum. Tabii sadece sözleşme yapılan üreticilerle yol alınması ne kadar doğru, tartışılır. Sözleşme yapmayan çiftçi ne olacak? Tüm bunların doğru düşünülmesi gerekiyor.

*"Tarımdaki yükselme
sanayi ticaret ve hizmet
sektörüne de katkı sağlar.
Tarıma verdiğiniz desteği
misliyle geri alırsınız.
Gelişmiş ülkeler tarımdaki
sorunları çözdükleri için
sanayi ve teknolojiye
daha ilerideler."*

Kooperatif dediğimizde sadece üreticinin güçlendirilmesi gibi konuya bakıyoruz. Bunun kentteki tüketici açısından anlamı nedir?

Kooperatifçilik gıda fiyatları açısından önemli. Önemli olan tüketiciye de sağlıklı ve ekonomik gıda ulaştırmak. Buradaki ana mesele üreticinin ürettiği ürünü değerinde satması ve üretmeye devam etmesi. Tüketicinin de uygun fiyatlı sağlıklı gıdaya ulaşması.

Bütünşehir Yasası ile artık Alsancak'taki insanlara da Ödemiş'teki üreticilere de hizmet götürmek gerekiyor. Öte yandan gıda konusu o kadar önemli ki parti farkı gözetmeksizin çalışmayı gerektiriyor.

Artık kentli için de sağlıklı ve ucuz gıda çok büyük bir gereksinim haline geldi.

Ama köydeki insanlar üretici olmaktan çıkıp tüketiciye haline gelirlerse ki öyle oldular bu kez geri dönülmez bir süreç başlar. Bu yüzden kırsalın desteklenmesi çok önemli.

Tarım sektöründeki iyileşme kent ekonomisinde nasıl bir etki yaratır?

Tire Süt Kooperatifi önceleri süt toplayıp şirketlere satıyordu. Hem yerel yönetimin hem Tarım Bakanlığı'nın desteğiyle kendi ürününü üretir ve tüketiciye ulaştırır hale geldi. Katma değer yaratarak istihdam olanaklarını yarattı.

Tire bir süt cazibe merkezine dönüştü. Çocuklara süt dağıtılması bile yeni bir iş kapısı anlamına geliyor. Sütü dağıtmak için 50-60 araç çalışıyor. Yani böyle bir çarpan etkisi var. Daha fazla istihdam daha fazla sanayiye katkı demek bu.

Aynı şekilde Bayındır'da çiçekçiler sınırlı düzeyde üretim yapıyorken İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin desteğiyle orada bir sektör oluştu. Belediye ürünleri oradan almaya başlayınca üretim arttı ve ihracat başladı. Tarımdaki yükselme sanayi ticaret ve hizmet sektörüne de katkı sağlar. Tarıma verdiğiniz desteği misliyle geri alırsınız.

Gelişmiş ülkeler tarımdaki sorunları çözdükleri için sanayi ve teknolojiye daha ilerideler. ■

Corona'dan sonra

Ekonomist **Uğur Gürses:**

“Salgın altı ay gibi sürede kontrol altına alınsa bile, geride bıraktığı ekonomik hasar kayda değer olacak.”

Dünya genelinde “Evde Kal” çağrılarının yükseldiği, herkesin sağlığının değerinin peşine düştüğü günlerde bir yandan ekonomi düzeninde kartların yeniden karıldığı konuşulmaya başlandı. Akıllar karışmış gibiydi, devletler vatandaşlarına işlerini kaybetmeme garantisi veriyor, ailelere milyarlarca dolar yardım paketleri sunuyorlardı. Çevreciler, kapitalist hırsların dünyanın yaşam dengesini bozduğunu ortaya koyarken, sosyalistler sermayenin yarattığı düzenin yıkılmakta olduğunu öne çıkarıyorlardı.

Dünya ekonomisinin nereye gideceği konusu gündemi bir hayli meşgul edeceği muhakkak... Sorularımızı önce ekonomist Uğur Gürses’ae sorduk.

Koronavirüs salgını nedeniyle en çok endişe duyulan konulardan biri de Türkiye’deki ekonomik krizi ne kadar derinleştireceğiyle ilgili. Sizin bu konudaki yorumunuz nedir?

2018’deki Brunson krizi içten içe büyüyen yapısal sorunları krize çevirmişti. Sonrasındaki önlemlerin büyük bölümü, sorunları yapısal olarak çözmek yerine

görünür olmasını ortadan kaldırmak, “halı altına süpürmeye” döndü. Bu halde iken zaten çoğu sektör “krizden çıktık” diyebilecek durumda değildi. Salgınla birlikte krizin derinleşmesi kaçınılmaz. Salgına dönük ilk sağlık adımları da, radikal olmaktan çok uzak.

Türkiye’de salgının uzun süre devam etmesi halinde bunun ekonomik yıkıcılığı ne olur?

En başta radikal önlemler alınmış olsaydı; sınırları kapatarak birkaç ayda kontrol altına alınabilirdi. Ama şimdi görece daha orta vadeye yayılacağını sanıyorum. Bu da ekonomideki kayıpları ve krizin ekonomik sonuçlarının da vadesinin uzayacağı anlamına gelir. Salgın en başında radikal kısıtlamalarla karşılansaydı; ekonomideki talep düşüşü kısa sürede yeniden toparlanma potansiyeline sahip olurdu.

Virüsün dünya genelinde devam etmesi halinde yeni bir dünya düzenine geçileceği, savaş ekonomisi şartlarının oluşacağı konuşuluyor...

Küresel ekonominin bu kadar entegre olduğu, dijitalleşmenin zirvede olduğu bir dönemde, bilgi de çok hızlı yayılıyor.

“Yeni bir düzen” olacağını biliyoruz; ama bunun nasıl şekilleneceği salgının küresel düzeyde nasıl ilerleyeceği ve yönetileceği ile ilgili. Çünkü ekonomik sonuçlarının derinliği de bu salgının vadesine bağlı olacak.

Dünya liderlerinin bir süre sonra insan ve ekonomi arasında bir tercih yapmak zorunda kalacakları da söylenenler arasında. Böyle bir yol ayrımına gelmesi mümkün mü?

Sanırım bazı ülkelerde farklı dozda olsa da bu tercihin en başında yapıldığı gözleniyor. “Ekonomik işleyiş bozulmasının” düşüncesiyle radikal önlemleri zamanında almayan ülkeler acaba bu süreçten nasıl çıkacaklar merak ediyorum ben de.

Türkiye’ye dönersek, son yıllarda artan işsizlik oranları düşünülürse, iki ay sonra hayat normale dönse bile ekonomik olarak düzleşecek mi?

Salgın öncesinde istihdam içinde yer

daha kısıtlı kredi koşulları, hasarlı şirketler yeni dönemin başlangıç “düzlüğü” olacak.

“Şirketler kesimi için işlerin daha da zorlaşacağı da. Bu yüzden eski alışkanlıkların çöpe atılıp, iş yönetiminde daha radikal bir bakış açısının ikame edilmesi kaçınılmaz.”

Şu dönemde henüz bazı süreçleri tümüyle öngörmek mümkün değil belki. İş dünyası bu süreci nasıl yönetebilir? Belirli sektörlerin ayakta durması gün geçtikçe zorlaşacak. Bu kriz yönetilebilecek mi?

Salgın sonrası küresel ekonomi sermaye akımları açısından da duvarların yükseldiği bir dönem olmaya aday. Dolayısıyla küreselleşme içinde bir halka olmaktan çok daha kapalı koşulların belirleyici olacağı bir döneme giriyor olabiliriz. Bu da son 20 yılın küresel sermaye akımları ile borçlanan, büyüyen Türkiye ekonomisinin yeni bir döneme gireceği anlamına gelir. Mali kesimde kaynak sağlama süreçlerinde zaten var olan tikanlıklar, salgın sonrasında daha da zorlaşmaya aday. Şirketler kesimi için işlerin daha da zorlaşacağı da. Eski alışkanlıkların çöpe atılıp, iş yönetiminde daha radikal bir bakış açısının ikame edilmesi kaçınılmaz.

Merkezi hükümetin virüsle ilgili önlemleri ve ekonomi tedbirlerini yeterli görüyor musunuz?

Salgınla ilgili risk ve yayılma risklerinin oldukça hafife alındığı, yurtdışından gelenlerin karantina altına alınmaması, sadece termal kameralarla ateş ölçümü yapılarak “kuluçkalı yolcuların” içeri girdiklerinin ihmal edilmesi, kentler arası seyahatlerin radikal biçimde zamanında kısıtlanmaması, uluslararası seyir karşılaştırmalarında gösteriyor ki; hızlı bir yayılmaya yol açıldı. Başta olasılıkla “ekonomi yavaşlamasının” kaygısıyla böyle gevşek tutulan süreç yönetimi, sonunda ekonomide daha uzun süren bir yavaşlamaya yol açacak. Çok sevdiğim bir sözü aktararak bitireyim; “Sorumluluklarımızdan kaçınabiliriz ama kaçınmanın sonuçlarından kaçamayız.” ■

Bu bir finansal kriz değil ama reel ekonomideki sert talep düşüşü ve arz zincirinin bozulması, şirketler kesimine kısa vadede de olsa büyük hasar verecek. Bu da, reel kesime finansman sağlayan mali kesime. Nihayetinde bir kredi krizine evrilecek. Bunun yine borç krizine yol açması da muhtemel. Salgın kaygısıyla yükselen sınır duvarları, uluslararası zincirde finansal duvarları da kısa vadede yukarı çekebilir.

alan mevcut çalışanların “ücretsiz izin” gibi uygulamalarla fiilen gelirlerini kaybettikleri, kısa çalışma ödeneğinden yararlanacak olanların da bir süre sonra işlerini kaybetme olasılığı biliniyor. Ayrıca işgücü piyasasına akan yıllık kabaca 700 bin kişinin de iş bulamayacağı bir süreç olabilir. Salgın altı ay gibi sürede kontrol altına alınsa bile, geride bıraktığı ekonomik hasar kayda değer olacak. Daha yüksek bir işsizlik,

Doç. Dr. Ümit Akçay:

“Açıklanan tedbir paketinin şu anda karşı karşıya olduğumuz ekonomik sorunlar yumağını aşmaya yeterli olabileceği kanaatinde değilim.”

Berlin School of Economics and Law Öğretim üyesi ve Gazete Duvar’da ekonomi yazıları yazan Doç. Dr. Ümit Akçay’a da sorularımızı yönelttik.

Akçay, Türkiye’nin yaşamakta olduğu sıkıntılı bir dönemde Koronavirüs salgının yaratacağı fırtınaya yakalandığını söyleyerek ekonomik sıkıntının derinleşmesi üzerine şu değerlendirmeyi yaptı: “2020 yılının ilk çeyreği tamamlanmışken, Türkiye ekonomisi henüz 2018’deki döviz krizi sonrasında gelen resesyounun yaralarını saramamıştı. 2019 yılında ABD merkez bankası Fed’in faiz indirimi sürecine başlaması, TCMB’nin hızlı faiz indirmesini kolaylaştırmıştı. Faiz indirmine kamu bankaları öncülüğünde gerçekleşen kredi genişlemesi eşlik etmişti ve 2019’un son çeyreğinde özellikle bireysel kredilerin büyüme hızı muazzam derecede yükselmişti. Ancak bunlara rağmen 2019, işsizliğin rekor kırdığı bir yıl oldu ve 2020’nin ilk aylarında da işsizlik yüksek seyretmeyi sürdürdü.

Koronavirüs salgınına karşı alınan sosyal mesafeyi artırma yönündeki tedbirler, ister istemez dünya genelinde hem arz hem de talebin aynı anda keskin bir şekilde düşmesine neden oluyor. Türkiye’de şimdiye kadar (28 Mart 2020 tarihine kadar) salgına karşı alınan önlemler, ekonomik yavaşlamanın sınırlı kalmasını sağlamaya çalışan bir çerçeveden hareket ediyordu. Ancak salgının gelişme hızı, alınan tedbirlerin daha da sıklaştırılmasını gerektirebilir. Kıscası, Türkiye ekonomisinde yaşanacak

zorlukların ne kadar büyük olacağı, salgınla mücadelenin nasıl ilerleyeceğine ve bu önlemlerin ne kadar süreceğine bağlı olarak şekillenecek.

“Virüs ile ilgili kısa vadeli öngörüler bu salgının birkaç aya kadar durdurulacağı yönünde. Ancak çok daha uzun vadeli öngörüler de var. Türkiye’de salgının beklenenden çok daha uzun süre devam etmesi halinde bunun ekonomik yıkıcılığı ne olur?” şeklindeki sorumuza, “Krizin gidişatının Koronavirüs salgınının seyrine ve salgınla mücadele stratejilerinin nasıl değişeceğine bağlı olarak gelişecektir.” değerlendirmesini yapan Ümit Akçay, şunları söyledi;

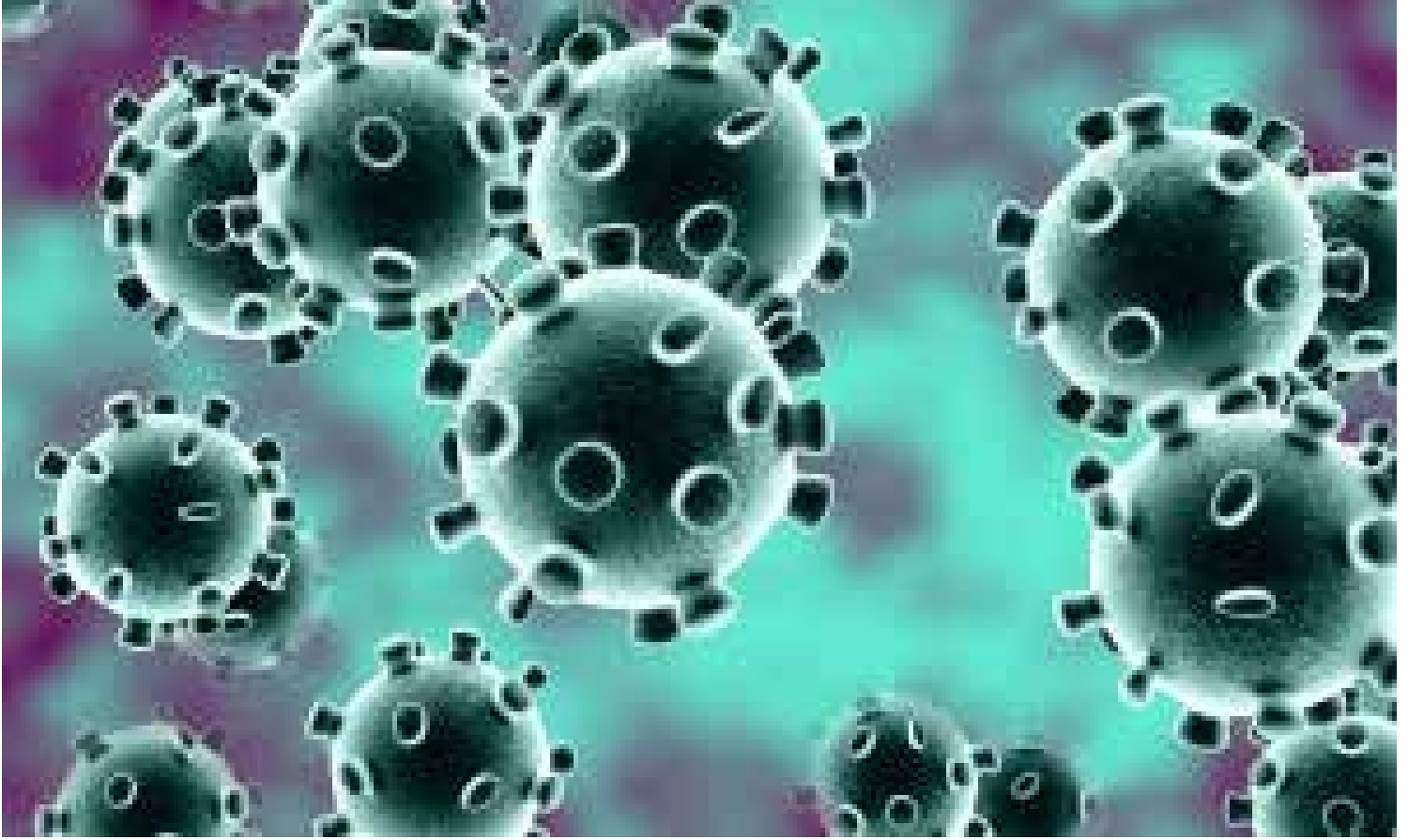
“Yetkilerin yaptığı açıklamalardan anlaşıldığı kadarıyla ekonomi yönetimi, bir-

kaç haftalık bir sıkıntıdan sonra salgınla ilgili sorunların geride kalacağına inanıyor. Ancak salgının yayılma hızına baktığımızda, bu tahminin oldukça iyimser olduğunu söyleyebiliriz. Beklenenden uzun sürmesi durumunda aşılması çok güç sorunlar doğacaktır.

Bunlardan ilki zaten rekor düzeyde yüksek olan işsizliğin daha da artması ve bir sosyal kriz haline gelmesidir. İkincisi, tedarik zincirlerinin kırılması ve yaygın firma iflaslarının gerçekleşmesi ile üretim kapasitesinin kalıcı şekilde gerilemesi riskidir. Üçüncüsü, küresel piyasalarda belirsizliğin devam etmesi yatırımcıların güvenli gördükleri varlıklara hareket etmesini, bu ise aralarında Türkiye’nin de olduğu yükselen piyasalardan sermaye çıkışlarını tetikliyor. Bu eğilimin sürmesi durumunda yükselen piyasa ekonomilerinin, aralarında sermaye kontrollerinin de olduğu pek çok tedbir almaları gerekebilir. Salgının etkilerinin uzun sürmesi, hayatını kaybedenlerinin sayısının artmasına da neden olacağı için şu anda öngöremediğimiz pek çok başka sorunun ortaya çıkmasına neden olabilir.”

Koronavirüs ile bağlantılı olarak yaşanan trajik gelişmelerin küresel finansal döngünün işleyişini değiştirebileceğini de kaydeden Akçay, yeni bir dünya düzenine geçileceği yorumları hakkında da şu görüşleri dile getirdi;

“Salgına karşı alınan önlemlerin ülkeler arası ulaşımın durdurulması ve Avrupa Birliği içinde dahi ülkeler arası geçişin

yasaklanması, küreselleşme sürecinde giderek güçsüzleşeceği düşünülen ulus devletlerin siyaset sahnesine geri dönmesi olarak yorumlandı.

İktisadi alanda ise, ana akım liberal ekonomi politikalarının tabu olarak gördüğü pek çok uygulamanın Mart ayı başından itibaren hayata geçtiğine şahit oluyoruz. ABD’de 2008 krizinden farklı olarak ‘helikopter para’ olarak adlandırılan doğrudan gelir desteğinin hayata geçti. Fed, miktarsal genişlemeye sürecini limitsiz olarak devam edeceğini açıkladı. Para politikası tedbirleri yanında maliye politikası uygulamaları da devreye sokuldu. Avrupa’da ise çok geniş kapsamlı destek paketleri açıklandı. Büyük Britanya ve Danimarka’da çalışanların ücretlerinin büyük kısmının doğrudan kamu tarafından karşılanacağı duyuruldu. Hatta bazı firmalar (İtalya’da) ve sektörlerde (İspanya’da) kamulaştırmalar görülmeye başlandı.

Ancak tüm bu gelişmeleri, ‘yeni bir dünya düzeni’ olarak adlandırmak için acele etmemeliyiz. Şu an hayata geçen sıra dışı uygulamalar, savaş ekonomisi önlemlerini andırıyor. Bu dönem bir şekilde atlatılıp ‘normale’ dönünce, bu önlemlerin ne kadarının devam edeceği konusunda ciddi şüphelerim var.”

Doç. Dr. Ümit Akçay, “Dünya liderlerinin bir süre sonra insan ve ekonomi arasında bir tercih yapmak zorunda kalacakları da söylenenler arasında.

Böyle bir yol ayrımına gelinmesi mümkün mü?” şeklindeki sorumuzu ise şöyle cevapladı; “Bir salgın durumunda kamu politikasının iki temel hedefi var: Can kaybını mümkün olduğunca düşük sayıda tutmak ve salgının olumsuz ekonomik etkilerini yumuşatacak önlemler almak. Ancak salgının yayılma hızını azaltmaya yönelik tedbirler sıkılaştırıldıkça, bu tedbirlerin ekonomi üzerindeki olumsuz yansımaları da artıyor. Dolayısıyla, kamu politikasının birbiri ile çelişen hedefleri var. Bu durumda ekonomiyi öne koyan ülkeler, salgının hızla yayılması nedeniyle tedaviye ihtiyaç duyan kişilerin sayısında kısa sürede artış gerçekleşmesi sonucunda, sağlık sisteminin karşılayabileceği sınırların hızla aşılması ve sağlık sisteminin tümünden çökmesi riski ile karşı karşıya kalıyor. Bu durumda insan hayatını korumak için alınan önlemlerin gecikerek alınması, kamu politikasının iki hedefine de ulaşamaması riskini doğuruyor. Dolayısıyla, öncelik insan hayatının korunmasına verilmelidir. Bu sadece etik açıdan değil, ekonomik olarak da rasyonel olan seçenektir.”

Türkiye’nin yaşadığı ekonomik sıkıntıların başında işsizlik konusunun geldiği, zaten yüksek olan rakamların salgın ile birlikte daralan sektörler nedeniyle daha da yükseleceği öngörülerine Akçay şu yorumları yaptı: “İşsizlik oranının anlamlı bir şekilde azalması

için canlı bir ekonomik büyüme dönemine girilmesi gerekiyor. Ancak 2020 için böyle bir öngöründe bulunmak gerçekçi olmaz. Özellikle 2018 krizi sonrasında 1 yıldan uzun bir süre iş arayanların oranının hızla yükselmesi, işsizliğin kalıcı hale geldiğini gösteriyor. Koronavirüs salgını kaynaklı bir ekonomik düşümlenme yaşanmasaydı dahi, işsizliğin kısa dönemde azalması mümkün olmayacaktı.”

Doç. Dr. Ümit Akçay’a son olarak “Hükümetin Koronavirüsle ilgili önlemleri ve ekonomi tedbirlerini yeterli görüyor musunuz?” sorusunu yönelterek, bu konuda bir değerlendirme yapmasını istedik. Akçay’ın değerlendirmesi şöyle: “‘Ekonomik İstikrar Kalkanı’ olarak adlandırılan destek paketi, kısa çalışma ödeneği ya da kısmi de olsa doğrudan gelir desteği gibi önlemlerin yanı sıra vergi ve borç ertelemeleri ile KGF desteklerinin iki katına çıkarılmasından oluşuyor. Bu önlemler, daha önce yaşadığımız türden bir ekonomik daralma ile karşı karşıya olsaydık, daha öncekilerde olduğu gibi, kısa süreli de olsa işe yarayabilirdi. Ancak açıklanan tedbir paketinin şu anda karşı karşıya olduğumuz ekonomik sorunlar yumağını aşmaya yeterli olabileceği kanaatinde değilim. Hele ki salgına karşı alınan önlemler sertleştirilirse ve salgının süresi uzarsa, yeni bir paketin açıklanması bir zaruret halini alacaktır.” ■

■ Av. Arb. Prof. Dr. Serkan ODAMAN

Covid-19 sürecinde hukuki problemler ve çözüm önerileri

Çin’de başlayıp Avrupa’ya geçen ve son olarak da ABD’yi ve esasen dünyanın neredeyse tamamını etkisi altına alan Covid-19 salgını Türkiye’yi de sosyal ve ekonomik açıdan ciddi bir şekilde olumsuz etkilemektedir. Bu çerçevede ülkemizde öncelikle doğal olarak sağlık açısından birçok önlem alınmaya gayret edilmiştir. Bu satırları kaleme aldığımız günlerde de problem tüm yoğunluğuyla devam etmekte ve her gün yeni bir önlem paketi devreye alınmaktadır. Ancak sorun temelde sağlıkla alakalı olmakla birlikte, tedbir olarak birçok işyerinin kapatılması, bunun yanında ticaretin durma noktasına gelmesi, işveren ve işçi fark etmesizin herkesin büyük bir tedirginlik yaşamasına, sorunun sağlık ölçeğinin dışına çıkmasına neden olmuş ve elbette ciddi hukuki problemleri de ortaya çıkarmıştır.

Öncelikle ifade etmek gerekir ki, resmi olarak da kabul edildiği üzere mevcut durum bir zorlayıcı sebeptir ve elbette olağan dışı bu durumun birtakım hukuki neticeleri ve çözüme yönelik müesseseleri olacaktır.

Bu dönemde ilk problem, tedbir olarak 65 yaş üzerindeki ve kronik hastalığı olanların evlerinden dışarıya çıkışlarının sınırlandırılmış olmasıdır. Salgının önlenmesi yolunda son derece isabetli bir yöntem olmakla birlikte, bu kişilerin ciddi bir bölümünün halen çalışma yaşamında olduğu da unutulmamalıdır. Sorun özellikle kronik hastalığı olanlarda baş göstermektedir. Zira kimlerin bu grup içinde yer aldıklarına dair sorun yaşanmış ve bir kafa karışıklığı doğmuştur. Burada önemle belirtilmesi gerekir ki, kronik hastalığın ne olup olmadığı ne bizatihi işverenlerin, ne insan kaynakları birimlerinin ne de hukukçuların belirleyebileceği bir husustur. Bu nedenle, konu hakkında işyeri hekim-

lerinin vermiş olduğu isimler bu çerçevede değerlendirilmeli ve bunun dışında hiç kimse takdir hakkı kullanmaya kalkmamalıdır. Ancak burada önemle eklemek gerekir ki; işyeri hekimlerinin de kronik hastalığı olanların isim listesini işverene vermeden önce Kişisel Verilerin Korunması mevzuatına uygun hareket etmeleri gerekmektedir.

Bu kapsama giren kişiler tespit edildikten sonra ne yapılacağı bir diğer önemli sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Kamuda bu kategorideki kişiler için idari izinli sayılma yöntemi uygulanmakla birlikte, özel sektörde “idari izin” kavramı olmadığından bu kişilerin doğrudan “ücretli izinli” olacakları şeklinde yorum da yapılmaktadır. İşverenlerin bu kişiler için ücretli izin uygulaması yapabilmeleri elbette mümkün olmakla birlikte, bu bir zorunluluk olarak algılanmamalıdır.

Gerek bu kategorideki kişiler için gerekse işverenlerin yaşamaya başladığı üretime yönelik sorunlar dolayısıyla kullanabilecekleri genel hukuki yöntemleri birkaç başlık altında toplayabiliriz.

■ Mevcut durum bir “zorlayıcı sebep” olarak değerlendirildiğinden işverenin 4857 sayılı İş Kanunu md.40’daki **“24 ve 25 inci maddelerin (III) numaralı bentlerinde gösterilen zorlayıcı sebepler dolayısıyla çalışamayan veya çalıştırılmayan işçiye bu bekleme süresi içinde bir haftaya kadar her gün için yarım ücret ödenir”** hükmü çerçevesinde bir hafta süreyle yarım ücret ödemesi mümkündür.

Zorlayıcı sebeple işin durduğu bu bir haftanın neticesinde işçi sözleşmeyi md.24/III uyarınca feshedebilir ve kıdem tazminatına hak kazanır. İşçi bu durumda diğer şartlar yerine geldiyse

işsizlik ödeneğinden de yararlanabilir. Ancak işçi sözleşmeyi feshetmeyip işin yeniden başlamasını beklerse, beklediği bu süre için işverenin ücret ödeme yükümlülüğü yoktur.

■ Diğer yandan, birikmiş yıllık izinlerin bu dönemde kullanılması da elbette mümkündür. İşyerlerinde ciddi miktarda biriken yıllık izinlerin bu dönemde eritilmesi hem bu birikmiş yıllık izin problemini ortadan kaldıracak hem de bu sorunlu dönem için belli bir süre için bile olsa çare olabilecektir.

■ Bu dönemde ücretli izin uygulaması yapmak elbette mümkündür.

■ Ücretsiz izin uygulaması ise tek taraflı olarak yapılamaz. Bunun teklif eden tarafça yazılı olarak diğer tarafa belirtilmesi, teklif içinde mutlaka gerekçenin ve ücretsiz izne ilişkin zaman diliminin belirtilmesi gerekmektedir. Diğer taraf özgür iradesiyle bu teklifi kabul ederse uygulama yapılabilir. Aksi halde bu şartlara uymayan taraf sözleşmeyi feshetmiş sayılacak ve bunun neticeleriyle karşı karşıya kalacaktır.

■ İşçinin bu dönemde sağlık problemleri dolayısıyla rapor alması da olasıdır. Nihayet yine iş dünyasının kullanılabileceği diğer önemli enstrümanlar ise **“kısa çalışma”** uygulaması ile **“telafi çalışması”** ve **“denkleştirme süresi”** uygulamaları örnek olarak verilebilecek esnek çalışma yöntemleridir. Görüldüğü üzere, esnek çalışma uygulamaları sadece işletmesel, sektörel, ulusal ya da global ekonomik kriz dönemlerinde değil, bugün yaşandığı gibi zorlayıcı sebeplerin varlığında da kullanılabilecek önemli bir yöntemdir. Unutulmamalıdır ki, esnek çalışma sistemi işverenin yararına olması yanında istihdamın devamlılığını sağlayarak işçiler için de önemli bir koruma yöntemi olarak karşımıza çıkmaktadır. ■

İzmirli teknoloji firması sağlık çalışanlarına “koruyucu” oldu

Tüm dünyayı ve Türkiye’yi etkisi altına alan Corona virüsü (Covid-19) pandemisine karşı kolları sıvadı. Akıllı elektrik ve su sayaçları sektöründe faaliyet gösteren firma, ürettiği koruyucu siperliği yeni tip koronavirüse karşı mücadele eden sağlık çalışanlarına ücretsiz dağıtıyor. İzmir’de akıllı elektrik ve su sayacı üreten firma, yeni tip koronavirüse (Covid-19) karşı fedakarca mücadele veren sağlık çalışanlarına ücretsiz koruyucu siperlik üretiyor.

Çiğli Atatürk Organize Sanayi Bölgesi’nde akıllı elektrik ve su sayaçları üzerine faaliyet gösteren Luna Elektrik Elektronik firmasının yönetim kurulu başkanı Mustafa Karabağlı, sağlık çalışanlarının koruyucu siperliğe ihtiyacı olduğunu öğrenince bu konuda çalışma başlattı. Piyasadaki korucuyu siperleri inceleyen Karabağlı, firmadaki mühendislerle görüşerek ürünü yapmak için kolları sıvadı. Yapılan çalışmalar neticesinde hızlıca kalıbı çıkarılan koruyucu siperliğin seri üretimine geçildi. Normal üretim düzenini etkilemeden hem sayaç üretimine devam eden hem de koruyucu siper üretmeye başlayan firma günde 10 binin üzerinde koruyucu siperlik yapıyor. Sağlık çalışanlarına ücretsiz olarak dağıtılan koru-

yucu siperlikten şu ana kadar yaklaşık 20 bin tanesi Türkiye’nin birçok noktasındaki sağlık kuruluşuna gönderildi ve gönderilmeye devam ediyor.

“3 günde seri üretime geçtik”

Karabağlı, 1991’de kurdukları firmada akıllı elektrik ve su sayaçları üretimi yaptığını söyledi. Elektronik ve teknoloji üzerine yatırımları olduğunu aktaran Karabağlı, şöyle devam etti: “Normalde maske veya siper üretimimiz yok ancak sağlık sektöründe böyle bir ihtiyaç

olduğunu öğrenince çalışma başlattık. Mühendislerimiz kısa sürede yoğun bir çalışma yürüttü. 3 gün içerisinde de yaklaşık 10 bin siperlik üretir hale geldik. Tüm sağlık çalışanlarına koruyucu siperliği bedelsiz sağlamaya başladık. Talep eden tüm sağlık çalışanlarına da bunları göndermeye devam ediyoruz.” Şu anda 100 bin adet üretim yapmak için hazırlık yaptıklarını da ifade eden Karabağlı, talebe ve ihtiyaca göre sağlık çalışanlarına yardım için bedelsiz olarak üretime devam edeceklerini vurguladı.

Sağlık için yeni adımlar geliyor

Şu ana kadar Türkiye’nin birçok noktasına koruyucu siperlik gönderdiklerine değinen Karabağlı, “Sonuçta 3 boyutlu yazıcı günde 10-15 adet üretebiliyor. Arada çok ciddi farklar var. Biz neredeyse bin kat daha fazla üretiyoruz” değerlendirmesinde bulundu.

Sağlık sektörünün salgında ihtiyaç duyduğu elektronik ürünler üzerinde de çalışmalar yaptıklarını işaret eden Karabağlı, çok kısa sürede bunun müjdesini de vereceklerini aktararak, sağlık çalışanlarına minnettar olduklarının altını çizdi. Karabağlı, “Milletin sokağa çıkmaya korktuğu bir ortamda risk altında büyük emeklerle mücadele eden sağlık çalışanlarının hepsinden Allah razı olsun” diye konuştu. ■

ESİAD ilk online toplantısının konuğu **Dr. Zümrüt İmamoğlu:**

“Alternatif dış kaynakların kısa vadede bulunması döviz kurunda aşırı oynaklığı engellemek için gerekli.”

Covid-19 günlerinde ESİAD’ın ilk online toplantısına (webinar) TÜSİAD Baş Ekonomisti Dr. Zümrüt İmamoğlu konuk konuşmacı oldu. Ellinin üzerinde katılımcı ile gerçekleştirilen “Koronavirüsün Ekonomiye Etkileri” konulu online toplantı, yapılan sunumun ardından üyelerin soruları ve katkıları ile bir hayli hareketli geçti.

Sunumuna ülkelerin salgına yaklaşımları ve aldıkları önlemleri değerlendirerek başlayan Dr. Zümrüt İmamoğlu, koronavirüs ile mücadelede hastane kapasitelerinin ve yoğun bakım yatak sayısının çok önemli olduğunu, en önde Çin olmak üzere bazı ülkelerin sert tedbirler aldığını belirterek; “Virüsün uzun dönemde herkese bulaşacağı öngörülüyor. Önemli olan bunun hızlı olmaması. Dolayısıyla iki tane yöntem var. Birincisi sokağa çıkma yasakları ve ekonominin belli sektörler haricinde durması. Bunun maliyeti kısa vadede çok yüksek ama virüs hızlı bir şekilde kontrol altına alındığı için ekonominin geri dönmesi de hızlı olabiliyor. Diğer versiyonda ise orta ve hafif tedbirler alıyor, belli sektörleri kapatıyor, insanları izolasyona davet ediyor, gönüllü seyahat sınırlamaları gibi önlemleri uyguluyorsunuz. İtalya bunda

başarılı olamazken Güney Kore bu yöntemle başarılı oldu. Şimdi Türkiye de tam yol ayrımında. Şu anda biz İtalya mı olacağız yoksa Güney Kore mi olacağız, o tam belli değil” dedi. Ülkelerin ekonomilerini korumak amacıyla önlem paketleri açıkladıklarını, Brezilya’da milli gelirinin yüzde 6’sı miktarında bir destek paketi açıklandığını, Amerika’da bu oranın yüzde 10, Almanya’da ise yüzde 28’e çıktığını hatırlatan Dr. Zümrüt İmamoğlu, Türkiye’de açıklanan paketin bu anlamda yeterli olmadığını düşündüğünü söyleyerek sözlerini şöyle sürdürdü; “Bu salgın ekonomik olarak üç kanaldan ülkemizi etkileyecek. Bir tanesi küresel finansal piyasalar, Amerikan Merkez Bankası’nın faizleri sıfırladığını ve piyasaya inanılmaz miktarlarda dolar likiditesi verdiğini biliyoruz. Çünkü nakit akışları bozulan şirketlerin fonlamaya ihtiyaçları var. Amerika’da aslında

şirketler ülkemizden farklı şekilde ağırlıklı olarak tahvil çıkararak kendilerini fonlarlar ama o tahvil piyasası Amerika’da Mart ayı başında bir anda kurudu. Kimse şirket tahvili almak istemedi. Bildiğiniz gibi, şirketler nakit akışları bozulunca banka kredisine döner. Amerikan Merkez Bankası, fonlamayı önemli miktarda artırdı. Çünkü bankalar ellerindeki tahvilleri satmaya başlamıştı. Ama konunun burada kapanması mümkün olmadı çünkü şirketler sadece Amerika’da değil, dünyanın her yerinde döviz kredisi kullanıyorlar. Dolayısıyla Amerikan Merkez Bankası SWAP hatları açtı. Avrupa Merkez Bankası ile Japonya, Kanada Merkez Bankası ve bazı gelişmekte olan ülkelerle bunların arasında Güney Kore, Brezilya, Meksika, Avustralya var ve oralara da dolar likiditesi vermeye başladı. Böylelikle küresel finansal piyasaları ayakta tutmaya çalıştı.”

Döviz likiditesi

Ülkemizin dış borcuna kıyasla rezervi en düşük ülkelerden biri olduğunu ve döviz likiditesi konusunun iyi düşünülmesi gerektiğine de değinen Dr. Zümrüt İmamoğlu,

“FED’le mümkünse bir SWAP hattının açılması bizim döviz likiditesi sorunu yaşamadan bir 3 ay, 6 ay devam etmemizi sağlar. Bugün itibariyle CDS’si 642’ye yükselen Türkiye’nin; FED olmazsa alternatif dış kaynakları kısa vadede bulması lazım ki döviz kurunda aşırı oynak olabilecek tehlikeli bir duruma girilmesin” dedi.

“İkinci olarak tabii ki ihracat ve turizm gelirlerine bakmamız gerek. Bütün dünya durgunluğa gidiyor. Mart ayında ihracatımızda %17,8 düşüş var. 2020 için uluslararası finans kurumları dünya ekonomisi için negatif büyüme bekliyor. Türkiye için büyüme tahminlerine bakalım olursak, bazı kurumların ki negatif, IIF %0,6 öngörüyor, şahsen benim de düşüncem, pozitif bir büyümenin Türkiye için mümkün olduğu yönünde” diyerek sözlerini sürdüren Dr Zümrüt İmamoğlu, ekonominin iyileşmesinde iç talep etkisine ilişkin olarak şunları söyledi...

Üçüncü kanal da iç talep etkisi

“Ülkemizde insanların kendini izole etmesi tüketimde düşüşe sebep oluyor. Bunun geçici olduğunu biliyoruz ve Türkiye’de ister kredi, ister mali teşvik yoluyla parasal bir destek verdiğimizde iç tüketim hızlı bir şekilde geri gelebiliyor. Dolayısıyla salgın etkisi yaz aylarında hafifleyecekse, iç talepte nispeten bir geri gelme öngörebiliriz. Ama ikinci

çeyrekte hem dış talep hem iç talepte ciddi bir çöküş yaşıyoruz. İşte bu yüzden de mali destek paketi çok önemli ve hükümetin daha büyük bir paketle destek olması ve işletmelere de, çalışanlara da ihtiyaçları olan fonlamayı sağlaması gerekiyor ki ekonomik yapıda bir çöküş yaşamayalım. “Türkiye’nin Avrupa, Amerika gibi, zaten çok yavaş giden bir büyüme tablosundan ziyade, iç talebin ciddi anlamda geri gelmeye başladığı bir noktada bu krize tutulduğunu anlatan İmamoğlu; “Tüketici güveninde henüz çok fazla bir kayıp yok. Hatta Mart ayında hafif bir artış bile var.

Ama reel kesimin biraz alt kalemlerine bakarsanız, zaten iş dünyasının yaşadığı problemleri görüyorsunuz. Nisan-Mayıs bunu çok daha net gördüğümüz bir dönem olacak. Dolayısıyla benim kafamdaki senaryo ikinci çeyrekte ciddi bir daralma, bunun boyutunu tahmin etmek çok çok zor ama, %15-20’lere rahatlıkla varabiliriz, ama üçüncü çeyrekte de aynı şekilde bir geri dönüş, en azından iç talep kaynaklı bir geri dönüş ve dördüncü çeyrekte nispeten stabil ama dış talebin kısıtlı kaldığı, iç talep çekişli bir büyüme. Türkiye’de bunu öngörüyorum” dedi.

İşsizlik %30'lara yükselebilir

İşsizlik konusunun önemine de değinen ve yaşanan krizlerdeki işsizlik artışlarını karşılaştıran Dr. İmamoğlu; “Salgından dolayı yaşadığımız ekonomik kriz, sanayi ve hizmet sektörlerini de vuracağı için tüm sektörlerde kan kaybı yaşayacağız. Beni en çok burası endişelendiriyor. Eğer hükümet bu desteklerde daha ciddi olmazsa, işsizliğin boyutları

%30'lara varabilir. Şu anki işsiz sayımız 4.5 milyon. Bunun üzerine 2-2,5 milyon kişi daha geldiği anda, zaten 6-7 milyon işsizle ulaşıyorsunuz, bunun sosyal boyutlarında hükümetin nasıl başa çıkabileceği, bizim toplum olarak nasıl başa çıkabileceğimiz bence çok soru işareti var. O yüzden bu ücret destekleri kısmında hükümetin elini hiç kısmaması gerekiyor ve eğer acele etmezlerse çok geç olacak diye düşünüyorum. Bankalara likidite verilmesi lazım ki, onlar da ödenemeyen kredileri yeniden yapılandırabilsin. Düşük faizden fonlamaya ihtiyaçları var, onu Merkez Bankası bir miktar sağlıyor. İşsizlik sigorta fonundaki para devlet tahviline konmuş durumda. İşsizlik sigorta fonu hem kısa çalışma ödeneğini karşılamak zorunda, hem de işsizlik ödeneğinden yararlanacakları karşılamak zorunda” diyerek sözlerine şunları ekledi: “Merkez Bankasının hazineye nakit avans vermesi, birinci elden tahvillerini alması da kanun kapsamında yasak. Ama ikinci piyasadan tahvil alabiliyor, bunun sınırını kendisi belirleyebiliyor. Şu an bu sınır, bilançosunun %5’i ile sınırlı. Neticede 36 milyar liraya denk gelen bir limit şu an itibarıyla. Ama bu işsizlik sigortası fonu için tavan koymadı, tavan olan açık piyasa işlemleri tahvil alımlarını ise, önden yüklemeli yapacağını belirtti. Bunu da destekliyorum. Zaten bence eğer milli gelirin %10’u gibi bir desteğiniz olacaksa, çok daha fazlası bile yapılmalı.

Olumlu senaryo

Mevcut koşullar altında hükümetin hala bütçe açığını daha çok önemseyeceğini kaydeden Dr. İmamoğlu sunumunu şu sözlerle tamamladı: “Benim yılsonu için olumlu senaryomda, ikinci çeyrekte ciddi bir daralma, üçüncü çeyrekte iç talebin geri geldiği, ihracatın kısmen geri geldiği ve dış talebin zayıf ama iç talebin daha güçlü seyrettiği bir senaryo düşünüyorum. Enflasyon üzerinde etkiler aşağı yönde, çünkü emtia fiyatları, petrol fiyatları çok ciddi düştü. O yüzden %9-10 civarında bir enflasyon beklentimizi koruyoruz. Turizm ve ihracattaki gelir kayıpları sebebiyle de küçük bir cari açık verebileceğimizi düşünüyorum, enerjideki kazançlarımıza rağmen.” Sunum sonrasında online toplantı; ESIAD üyeleri Dr. İmamoğlu’na sorular yöneltmesi ve konuya ilişkin katkılar yapması ile sona erdi. ■

TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı

Orhan Turan:

“Ekonomimizin
bağışıklık sistemini
güçlendirmeliyiz”

Ekonomide 2020 yılında verimlilik ve yüksek katma değerli üretim ile ihracata odaklanan bir sistemin inşa edilmesi gerektiğini vurgulayan TÜRKONFED Başkanı Orhan Turan, 2019’da dünyada ve Türkiye’de yaşananları değerlendirdi. Turan 2020 yılında ev ödevlerimizi eksiksiz yerine getirsek nispeten olumlu bir yıl olacağını söyledi.

Bugün, 26 bölgesel, 4 sektörel olmak üzere Türkiye geneline yayılmış 30 federasyon, 261 dernek ile 40 bini aşkın şirketi bağımsız ve gönüllülük esasıyla bir araya getiren Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu, 15. yılını tamamladı. 13 Mayıs 2018 tarihinde 13. Olağan Genel Kurul Toplantısı ile Orhan Turan başkanlığında yeni dönem ve yeni hedefler ile göreve başlayan TÜRKONFED Yönetim Kurulu, derinleşme evresi olarak adlandırdığı bu dönemde 5K Vizyonu ile değer yaratmaya devam ediyor. Ülkesine, kurumlarına ve üyelerine değer yaratmanın sivil toplum örgütlerinin en önemli misyonu olduğunu vurgulayan TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan ile ESİAD olarak ekonomiden demokrasiye, değer yaratan projelerden ve Ege iş dünyasına uzanan bir söyleşi gerçekleştirdik.

Dünyanın ve Türkiye’nin zor ve çetin bir yılı geride bıraktığını vurgulayarak söze başlayan TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, 2019’da yaşanan hatalardan ders çıkartıp, ev ödevlerimize odaklandığımız takdirde 2020 yılının nispeten daha olumlu bir yıl ola-

cağının belirtti. “Ekonomimizin bağışıklık sistemini güçlendirmeliyiz” diyen Turan, TÜRKONFED’in de yeni bir evreye girdiğini ve değer yaratma vizyonu ile kapsayıcı çözümler ürettiğini söyledi.

Turan, “Bu noktada ekonomideki darboğazları aşmak için, ‘Kurumsallaşma, Küresel Rekabetçilik, Kapsayıcılık, KOBİ ve Kadın’ konularına odaklanmayı; 5K vizyonumuz ile çözümler üretmeyi misyon olarak belirledik.

Bunlar: Özel sektör ve kamuda kurumsallaşma seviyesinin artırılması. Küresel rekabet gücünün artırılması. Bölgesel eşitsizliklerin giderilmesi için kapsayıcı politikalarının geliştirilmesi. KOBİ’lerin sürdürülebilir büyümesi için Önce Küçüğü Düşün ilkesinin benimsenmesi. Toplumsal cinsiyet ve fırsat eşitliği temelinde kadınların işgücüne katılımının artırılması ile girişimcilikte daha güçlü temsiliyeti...” dedi.

“RİSK YÖNETİMİ VE TAHSİLAT EN ÖNEMLİ SORUNLARIMIZ”

TÜRKONFED’in Türkiye’nin en büyük KOBİ yapılanmasına sahip iş dünyası örgütü olduğunu vurgulayan Turan, ülke ekonomisinin yüzde 99,8’ini oluşturan ve çoğunluğu aile işletmesi olan KOBİ’lerin kapasitelerini geliştirecek projelere odaklandıklarını altını çizdi. KOBİ’lerimiz büyürse, Türkiye’nin büyüyeceğini hatırlatan Turan, şunları ifade etti. “İşletmelerimizin ve KOBİ’lerimizin kapasitelerini geliştirecek projeler

yürütüyoruz. İş Bankası ile iki yıldır dijital Anadolu Projesi ile ‘9 kentte yaklaşık 3 bin KOBİ’imize dijitalleşme farkındalığı yarattık. 2020 yılında da Hatay, Çorlu, Samsun ve Malatya ile dijital yolculuğumuz devam ediyor. Sap Türkiye ile Anadolu’da 4 kentimizde Dijital Ticaret Zirvesi’ni gerçekleştirdik. E-ihracat ve e-ticaretin ipuçlarını anlattık. UNDP Türkiye ve VİSA ile ‘3 yılda-18 kentte-3 bin’ KOBİ’imize İşimi Yönetebiliyorum eğitimleri vereceğiz. KOBİ’lerimiz, dijital ve finansal okuryazarlık, strateji ve iş geliştirme, sosyal medya ve e-ihracat ile e-ticaret konularında Boğaziçi Üniversitesi akademisyenlerinden iki günlük eğitim alacaklar. TÜRKONFED ve TUSİAD yönetim kurulu üyeleri de seçilen firmalara mentörlük desteği verecek.”

KOBİ’lerin dönüşümüne rehberlik etmek üzere İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA), İstanbul Valiliği ve İş Bankası desteğiyle Dijital Dönüşüm Merkezi’ni (DDM) kurduklarını aktaran TÜRKONFED Başkanı Turan,

“DDM ile KOBİ’lerin dijital dönüşümüne destek veriyoruz. 150 KOBİ’mizi 30 Tekno-KOBİ ile eşleştirdik. KOBİ’lerimiz bu sayede teknolojik dönüşüm konusunda danışmanlık alıyorlar, ücretsiz olarak süreçlerinde dijitalleşme farkındalığı sağlanıyor ve yol haritası çiziliyor. İstanbul’da hayata geçirdiğimiz bu başarı hikayesini daha sonra diğer illere de yaymayı hedefliyoruz. KOBİ’lerimiz büyürse Türkiye büyüyecektir.

“EGE, DİNAMİK İŞ DÜNYASI VE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARIYLA KALKINACAK”

TÜRKONFED'in kuruluş fikrinin tartışıldığı 1990'lı yıllarda Türkiye'deki Sanayici ve İş Adamları Dernekleri'nin (SİAD) oluşturduğu hareketi hatırlatan Turan, daha sonra SİAD Platformu ve nihayet 2004 yılında konfederasyonun kurulmasında Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği'nin (ESİAD) de önemli katkıları olduğunu sözlerine ekledi. Turan, “Ege sanayisi ve ekonomisi, ülkemizin kalkınması ve rekabetçiliği için kilit önemde. İzmir'in merkezinde yer aldığı bölge, ülkemizin en önemli ticaret ve ihracat merkezi olarak hep ilk sıralarda yer almıştır. Uzun yıllar sessiz kalan bölge ekonomisi, hızlı karar alan ve aksiyona geçen iş insanları ile son dönemde yaratılan imkanlarının gelişmesiyle adeta ülke içinden beyin göçünde de ilk sırada yer almıştır. TÜRKONFED'in de hazırladığı Kent-Bölge ve Türkiye İçin Rekabet Endeksi raporlarında en rekabetçi 3. il olan İzmir, gayri safi milli hasılaya da katkısıyla önemli bir marka kentimizdir. İzmir'in potansiyeli düşünüldüğünde tarım, sanayi ve hizmet sektörlerinde gerçekleştirilecek dönüşüm ve strateji eylem planları önemli bir ekonomik rol model yaratabilir. İzmir'de yerelden başlayacak kalkınma hamlesi, yakın çevresindeki kentleri, bölgeyi ve ülkeyi doğrudan etkileyecek dinamizmi ortaya çıkaracaktır. Bu dinamizmi bölge ekonomisine yön veren aktörler başlatacaktır. Ege Bölgesi sadece dinamik bir iş dünyasına değil aynı zamanda etkin sivil toplum kuruluşlarıyla da ortak akıl ile ortak bir vizyonu ortaya koyacaktır. Ege Bölgesi, dinamik iş dünyası ve sivil toplum kuruluşlarıyla kalkınacak. ESİAD başta olmak üzere TÜRKONFED'in kurucu federasyonu olan BASİFED ve bağlı üye derneklerimiz, bölgesine ve ülkesine değer yaratmaya devam edecektir.”

O nedenle istihdam, üretim, kredi ve ihracatta artış istiyorsak KOBİ'lerimizi önceliklendiren politikaları hayata geçirmeliyiz" diye konuştu.

Ekonominin lokomotifi KOBİ'lerin ülkeyimizin sürdürülebilir kalkınma ve rekabetçilik gücüne katkı sağlaması için yaşadığı sorunların ortadan kaldırılması gerekliliğine işaret eden Turan, KOBİ'ler açısından rekabeti kısıtlayan faktörler hakkında da görüşlerini aktardı.

Turan, "KOBİ'lerimiz açısından rekabeti kısıtlayan en önemli faktör ödeme gecikmeleri görülüyor. Uzun vadelere yayılan ödemeler ve nakit sıkışıklığını firmalar kendi öz kaynakları ile çözemediğinde finansman sağlamaya çalışıyor. KOBİ'lerin finansmana erişimde orta ve büyük ölçekli firmalara göre, her zaman daha dezavantajlı olduğu göz önüne alındığında, finansman kaynaklarının pahalandığı ve azaldığı dönemlerde, işler KOBİ'ler için daha da zorlaşır. Önce Küçüğü Düşün yaklaşımını biz bunun için savunuyoruz. Ekonominin can damarı KOBİ'ler. KOBİ'lerimiz kilitlendiği zaman ekonomi de kilitleniyor ve bu şirketlerin hepsi aile şirketi olduğu için oradaki bir sorun sosyal sorunlara da neden oluyor. Risk yönetimi ve tahsilat en önemli sorunlarımız. Avrupalı gibi bizim işletmelerimizin de faturayı kesip tahsilatı unutmaması gerekiyor" dedi.

"BÜYÜME GEREK ŞART, ANCAK YETER ŞART DEĞİL"

Türkiye'nin zor ve çetin bir yılı geride bıraktığına işaret eden Turan, 2020 yılında, ev ödevlerimizi eksiksiz yerine getirmemiz halinde ekonomide daha rahat bir yıl yaşayacağımızı vurguladı. Suriye ve Irak'ın yanı sıra Libya ve Akdeniz'de doğalgaz aranması sürecinde yaşanacak risklere dikkat çeken Turan, ABD, AB ve Rusya ile de yeni dönemde geliştirilecek diplomatik ilişkilerin niteliğinin de ekonomi üzerinde doğrudan etkisi olacağını söyledi. Turan, geçtiğimiz yıldan bugüne yaşananlar ile ilgili de şunları aktardı: "Geçtiğimiz yılın ikinci yarısında yaşadığımız kur şoku dalgası ile finansal ve reel sektörde yaşanan dalgalanmalar, ekonomimizin bağışıklık sistemini güçlendirmemiz gerektiğini gösterdi. Yatırım ve tüketim harcamalarında ciddi daralma-

lar yaşandığı bu dönemde, ekonomimizin lokomotifi KOBİ'lerimizin, tahsilat başta olmak üzere ödeme sorunlarının ekonomiyi kilitlediğini gördük. Üst üste 3 çeyrek küçülerek, 20 yıllık tarihinde 4. kez resesyondan çıkışı, 2019 yılı üçüncü çeyreğinde gelen yüzde 0,9'luk büyüme ile sağladık. Son çeyrekte yüzde 5'ler civarında bir büyümenin geleceği görülüyor. Bu da yılı yüzde 0,5 ile yüzde 1 aralığında bir yerde kapatacağımızı gösteriyor. 2019 yılında ekonomimizin yumuşak karnı olarak tabir ettiğimiz cari açık sorununun, cari fazlaya dönüştüğüne tanıklık ettik.

2019 yılının en olumlu gelişmelerinden biri olan cari dengede fazla yaşanması, cari açık sorununun 2020'de dikkatli olmamız gereken alanlardan biri olduğunu da gösterdi. Cari dengedeki iyileşmede, 16 aylık bir süreçte mal ithalatındaki 50 milyar doların üstündeki azalma etkili oldu. Hizmet ihracatı ve özellikle turizm sektörünün performansı da bu dönemde cari dengedeki iyileşmeye destek verecek şekilde gerçekleşti. Cari açığımız ihracatın ithalatı karşılama oranının yükselmesi ile azalmaya başlarken, 2020 yılında mali disiplin noktasında daha dikkatli olmamız gereken bir döneme de giriliyor."

Geçtiğimiz yıla dair işsizlik, faiz, enflasyon, büyüme, ihracat, kapasite kullanımı, güven endeksi ve risk primi gibi bazı göstergelerde iyileşmenin bazı

"DEMOKRASİMİZİ GELİŞTİRİRSK, EKONOMİMİZ DE GELİŞECEKTİR"

"Ülkemizin sürdürülebilir kalkınması ve rekabetçiliği için 3 önemli tuzaktan; 'Orta Gelir-Orta Demokrasi ve Orta Eğitim' tuzaklarından kurtulmamız şarttır. Bunun için de hukukun üstünlüğü başta olmak üzere demokrasi kültürümüzün geliştirilmesini önemsiyoruz. Demokrasi evrensel standartlarının uygulandığı ülkelerde yatırımlar daha sürekli oluyor ve daha yüksek bir katma değer yaratıyor. Ne yaparsak yapalım, eğitim ve hukuk alanında gerçekleştireceğimiz reformların etkisi kadar olmayacaktır. Eğitim ve Hukuk Reformu, yapısal değil tam da ekonomik reformların merkezidir. Ekonomimizin sağlıklı ve güçlü bir biçimde nefes alması, "yapısal ve ekonomik reformlar" ile bağışıklık sistemini güçlendirmeliyiz. Şeffaf, hesap verir ve liyakati esas alan bir sistemin inşası; üretim odaklı ekonomiye geçmenin, üretimi artırmanın anahtarıdır. Demokrasimizi geliştirirsek, ekonomimiz de gelişecektir. Böylece yatırımcıların ülkemizi güvenli liman olarak görmesi de sağlanır."

göstergelerde ise kötüleşmenin söz konusu olduğunu belirten Orhan Turan, “Üç ve dördüncü çeyrek büyüme verileri ile 2020 yılında özellikle ilk yarı da büyümenin devam edeceğini görüyoruz. 2020 yılı ikinci yarısı için de ev ödevlerimizi kesinlikle zaman kaybetmeden yerine getirmeliyiz. Yurt dışı kaynaklı büyük bir belirsizlik ve sorun yaşanmadığı takdirde, içeride de geçici değil kalıcı reformlara odaklanırsak yüzde 3-4 hatta yüzde 5’lik bir büyüme bile hayal değil. Büyüme gerek şart, ancak yeter şart değildir. Sürdürülebilir, kalkınma ile terbiye edilmiş, insana dokunan bir büyüme modeline geçmemiz gerekiyor. Kısa vadeli geçici pansumanlar yerine uzun vadeli kalıcı tedaviye ihtiyacımız var. Dengelenme sürecinde, MB’nin elindeki politika araçlarının tek başına yetmeyeceği senaryosuna karşı da hazırlıklı olmak gerekiyor” dedi.

Her şeye rağmen Turan, çıkışın üretim ekonomisine dönülmesiyle sürdürülebilir olacağının altını çiziyor. Vergiyi değil, üretimi artırmalıyız diyen TÜRKONFED Başkanı, “Geçtiğimiz yıl yatırımdan çok mevcut kapasiteyi korumaya ve finansmana erişimde sıkıntı yaşanmasından kaynaklı öz sermaye ile ayakta kalmaya çalıştı işletmeler. Riskini yönetemeyen firmalarımız sadece Anadolu’da değil ülkemizin her tarafında ciddi sıkıntılar yaşadı. Üretmek tek çıkış yolumuz. O nedenle vergiyi değil, üretimi artırmamız gerekiyor. Türkiye’nin bir diğer önemli sorunu kapasite kullanım oranı. Tüm sektörlerde kapasite kullanım oranı düşük olduğu için rekabetçi olamıyoruz. Sanayide katma değer üretimi düşük olduğu için de yatırım yapmıyor. MB’nin son üç faiz indirimini sonrası nakit akışında bir nebze rahatlama tahsilatlarda bir pozitif eğilim görüyoruz. Özellikle son üç ayda kamu bankaları başta olmak üzere özel bankalarda da kredi iştahının da arttığını görüyoruz. İnşaat sektöründe az da olsa konut satışında bir artış eğilimi görüyoruz. 2020 yılında kredilerde artışın ekonomide yaratılacak güven ile artacağına inanıyoruz. Sadece tüketim dayalı iç taleple büyümenin kalitesini artıramayız. Gerek kredi akışının gerekse de talebin sürdürülebilir olmasını istiyorsak, rotamızı yüksek katma değerli üretim ve ihracattan ayırmamalıyız” dedi.

“İSTİHDAM ARTIRICI POLİTİKALARA ACİL İHTİYAÇ VAR”

“Ekonominin güven unsuru üzerine inşa edildiğini unutmadan, yatırım ortamını iyileştirip, istihdam alanlarını geliştirip, büyümenin kalitesi ve sürdürülebilirliğine odaklanan sanayi odaklı, kalkınma odaklı yeni bir ekonomik modele geçmeliyiz” diyen Turan, kayıt dışı ekonomi ile mücadele ederken, verginin adil bir şekilde tabana yayılmasının önemine de işaret etti. Turan, “Günümüzde üretim ve sanayi, teknoloji ile dijitalleşme çerçevesinde şekilleniyor.

Bu süreçte ne yaparsak yapalım odağımıza yüksek verimlilik ve yüksek katma değer artışı yaratacak üretimi koymalıyız. Teşvik ve Kredi sistemimizle ilgili de çok başlılığı ortadan kaldırıp, odak sektörlerimize üretimi, yatırımı, istihdamı ve yüksek katma değerli ihracatı destekleyecek şekilde evermeliyiz. Ve sonunda denetlemeliyiz. Çünkü ölçemediğiniz şeyleri deneyilemez ve yönetemezsiniz. ‘Teşvik Denetim Ofisi’ kurulması önerimizi tekrar hatırlatmakta fayda görüyorum” diye konuştu.

Türkiye’nin en önemli sorunlarından birinin işsizlik sorunu olduğunu hatırlatan Turan, 2020 yılında istihdam artırıcı politikaların acil olarak devreye alınması gerektiğini ifade etti.

Verimlilik vurgusu da yapan Turan şunları söyledi: “Bankacılık sektörünün kredi iştahında artış gözlenirse de özel sektörün yatırım harcamalarında istenen düzeyde değiliz. Özel sektörün yatırım iştahını artırmamız şart. İhracatımız artıyor ancak bu artış verimlilik olarak yansımıyor. Markalı, yüksek katma değerli üretim ve ihracat çıkış yolumuz. Tasarruf oranlarımızın düşüklüğü dış borç ihtiyacımızı artırırken, son büyüme rakamlarına baktığımızda tüketim talepli bir desteğin olduğunu görüyoruz. Türkiye, üretimle, sanayisiyle büyümeli. Sanayi gibi tarım sektörü ekonomimiz için kritik bir sektör. Ülkemizin dışa bağımlılığını kırmak ve üreten bir ekonomi olmak için tarım sektörünün çağın gereksinimlerine göre yeniden kurgulanması gerekiyor. Yüksek verimlilik yaratacağımız bir tarımda dönüşüm stratejisine ihtiyacımız var.”

“EKONOMİNİN İTİCİ GÜCÜ E-İHRACAT VE E-TİCARETTİR”

“Ekonomimizin nefes almasını sağlayan ihracat yetkinliğimizi de dijitalleşen yeni dünyaya göre kurgulamalıyız. Çünkü üretimi dönüştüren teknolojik gelişmeler, ihracat ve tüketim alışkanlıklarını da etkiliyor. Dijitalleşen dünyada ekonominin itici gücü artık ‘e-ticaret’ ve ‘e-ihracat’tan geçiyor. Dünyada 2021 yılı sonunda, 4,5 trilyon dolarlık bir pazar büyüklüğüne ulaşacağı öngörülen e-ticaret sektörü, ülkemizde de 2018 yılında TL bazında yüzde 42 büyüme ile 60 milyar dolara ulaştı. Ülkemizin e-ihracat ve e-ticarete alacağı payın artması için internet altyapısından mobil cihaz kullanımına, sosyal medya yaygınlığından lojistik ve ödeme sistemlerine; e-ticaret ekosistemimizi oluşturmamız önem kazanıyor. Mevzuat ve yeni ticari pazarlar için stratejik yol haritası oluşturup, hızlı aksiyon almalıyız.”

Dijitalleşmenin Türkiye’nin aradığı dönüşümün anahtar unsuru olduğunu belirten TÜRKONFED Başkanı Turan, “Artık üretim ve sanayi dijitalleşme çerçevesinde şekilleniyor. Teknolojiyi tüketen değil; hayal eden, araştıran, geliştiren, üreten ve ihraç eden bir Türkiye’yi inşa etmeliyiz. Çünkü kaybedecek bir saniyemiz dahi yok. Bulut teknolojisi, veri depolama, veri analitiği, yapay zekâ ve siber güvenlik alanları, dijitalleşme devriminde yeni bir fazı işaret etmektedir. Kalkınma ve rekabetçilik artık bir veri yönetme meselesi haline gelirken, dijitalleşmenin amaç değil araç olduğunu unutmamak gerekiyor. Verimlilik ve değer yaratma üzerine inşa edilen yeni dünyada, sürdürülebilir kalkınma için dijitalleşme, aradığımız önemli kaldıraçlardan biridir. Ülkemizin üretim dinamiklerinin gelişmesi, tasarrufların etkin yatırıma dönmesi, nitelikli eğitim ile nitelikli insan kaynağı, dönüşümün sac ayaklarıdır. Unutmayalım ki, en önemli sermayemiz nitelikli insan kaynağıdır. Ve dijitalleşme, sadece teknolojik değişimi değil, zihniyet değişimini de ifade etmektedir” dedi. ■

Kemeraltı 24 saat yaşayacak

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer İzmir'in tarihi birikiminin 20. yüzyıldan bu yana çarpık yapılaşma, nüfus artışı ve bilinçsiz yıkımlarla zarar gördüğünü, kültürel ve doğal varlıkları korumak için kapsamlı bir çalışma yürüttüklerini söylüyor.

İzmir Tarih Projesi ile kentin en önemli kültürel ve tarihi değerlerinden Kemeraltı ve çevresinde, 250 hektar büyüklüğündeki bir alanda restorasyon ve sağlıklılaştırma uygulamalarına odaklandıklarını ifade eden Başkan Tunç Soyer şu bilgileri veriyor: "Konak Pier'den Kemeraltı'na, buradan Agora ve Kadifekale'ye uzanan hattı tarihi dokusuna uygun şekilde düzenliyoruz. Çalışmalar tamamladığında Kemeraltı ve çevresi, İzmirliğin güven ve aidiyet duygusuyla yaşadığı, 24 saat aktif bir kent merkezi kimliğine bürünecek. Normal koşullarda 15 yıl içinde bitmesi planlanan Smyrna Antik Tiyatrosu'nu 3 yıl içinde yani 2023 yılına kadar gün yüzüne çıkarmayı hedefliyoruz. Gün yüzüne çıkaracağımız Antik Tiyatro ile İzmir, yeni bir Efes kazanacak. Yine bu hat boyunca zemin yenileme, cephe düzenleme, altyapı ve aydınlatma çalışmalarına hız verdik. Bu bölgenin tamamı üçüncü derece arkeolojik ve kentsel sit alanı. İçinde kentin akropolü Kadifekale, Agora, Tiyatro ve Stadyum gibi birinci derece arkeolojik sit alanları ve doğal sit alanları da yer alıyor. İzmir il sınırları içindeki arkeolojik kazı alanlarına da destek veriyoruz."

Başkan Soyer, dünyanın en büyük açık hava alışveriş Tarihi Kemeraltı Çarşısı ve çevresinde bulunan güzergahlarla ilgili yapılacak projenin bitiş tarihini açıkladı. Projeye öncelik verdiklerini kaydeden Soyer, güzergahlar ve buralarda yapılacak çalışmalar hakkında dikkat çekici detaylar verdi.

İZMİR YENİ BİR EFES KAZANACAK

Soyer, "Konak Pier'in tazim edildiğini düşünün. Oradan çıkışıyorsunuz Saat Kulesi'nden Kemeraltı'ya geçtiğini düşünün. Kemeraltı'nın alt malzemesi değiştirilmiş, üst örtüsü oluşturulmuş aydınlatma direkleriyle 7/24 yaşayan bir Kemeraltı... Bütün sokaklarında sanatsal çalışmaların yapıldığı bir Kemeraltı olacak. Havra Sokağındaki sinagogların restore edildiğini düşünün. Geçiyorsunuz karşıda Agora'nın

kazılarının tamamlandığı ve oradan da İkiçeşmelik'ten yukarıya çıktığınızı düşünün. Buradaki bütün spotçuların kalktığı yerlerine sinemalar, tiyatrolar, kafeteryaların geldiğini düşünün. Biraz yakınında 20 bin kapasiteli Antik Smyrna Tiyatrosu bulunuyor. 3 yıl içerisinde yani 2023 yılına kadar antik tiyatroyu gün yüzüne çıkaracağız. Yani İzmir yeni bir Efes kazanacaktır" dedi.

İZMİR TARİH PROJESİ

İzmir Tarih Projesi, İzmir'in tarih kent merkezi olarak bilinen Kemeraltı ve çevresi kentsel ve 3. derece arkeolojik sit alanının bütüncül bir bakış açısıyla ve koruma-kullanma dengesi gözetilerek sağlıklılaştırılması ve canlandırılması

doğrultusunda İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından 2013 yılında başlatılmıştır.

Proje, katılımcı bir süreçle oluşturulmuş olan "İzmir Tarih Projesi Tasarım Stratejisi Raporu" esas alınarak yürütülmekte ve öncelikli faydalanıcıları bölge halkı olarak, yanı sıra İzmirli ve kentin ziyaretçileri diğer faydalanıcıları olarak tanımlanıyor. Rapor kapsamında tanımlanan canlandırma strate-

jileri ve metodoloji çerçevesinde, ilgili tüm resmi ve özel kurumların ve alan kullanıcılarının kentin tarihi merkezinde koruma çalışmaları yürüten birer aktör haline gelmesi amaçlanıyor.

Projenin yürütülmesi ve aktörler arası koordinasyonun sağlanması amacıyla da İzmir Büyükşehir Belediyesi bünyesinde İzmir Tarih Proje Merkezi oluşturulmuş...

İzmir Tarih Projesi, Kemeraltı ve Çevresi kentsel ve 3. derece arkeolojik sit alanı ile bu alanın güneyinde konumlanan jeolojik sınırlı alana odaklanmaktadır. Söz konusu alan aynı zamanda; toplam 23 hektar büyük-

lüğünde Kadifekale, Antik Tiyatro, Agora, Stadyum, Altınyol ve Altınpark 1. derece arkeolojik sit alanlarını ve yaklaşık 9 hektar büyüklüğünde Var-yant doğal sit alanını içermektedir.

Proje alanının toplam büyüklüğü yakla-şık 252 hektardır. Alan İzmir Büyükşehir ve Konak Belediyesi girişimleriyle, 2007 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla 5366 sayılı yasa kapsamında “Yeni-leme Alanı” ilan edilmiştir.

Yürürlükteki koruma amaçlı imar plan-ları, mahalli sınırlar ve yeraltı kültür kat-manları temel alınarak İzmir Tarih Proje alanı 19 alt bölgeye ayrılmıştır.

1. Agora

Namazgâh mahallesinin tamamını ve Kurtuluş ve Yeni mahallelerinin bir kıs-mını kapsamaktadır.

2. Havralar

Güzelyurt ve Güneş mahallerinin tama-mını kapsamaktadır.

3. Kemeraltı Çarşısı ve Hanlar

Konak mahallesinin bir kısmını kapsa-maktadır.

4. Fevzi Paşa Bulvarı

Yenigün ve Hurşidiye mahallelerinin tamamını ve Akıncı mahallesinin bir kısmını kapsamaktadır.

5. Oteller Bölgesi

Akıncı mahallesinin bir kısmını kapsa-maktadır.

6. Kestelli

Kestelli ve Uğur mahallelerinin tama-mını ve Konak mahallesinin bir kısmını kapsamaktadır.

7. Konak

Fevzi Paşa mahallesinin tamamını ve Konak mahallesinin bir kısmını kapsa-maktadır.

8. Bahribaba

Yeşiltepe mahallesinin bir kısmını kap-samaktadır.

9. Değirmendağı

Çahabey ve Mecidiye mahalleleri ve Yeşiltepe, Fatih ve Güngör mahalleleri-nin bir kısmını kapsamaktadır.

10. Altınyol - Damlacık

Namık Kemal, Sümer, Odunkapı, Yıl-dız, Kahraman, Türkyılmaz, Mescit, Tan, Bozkurt ve Şehit Nedim Tuğal-tay mahallelerinin tamamını ve Fatih mahallesinin bir kısmını kapsamaktadır.

11. Anafartalar Caddesi 2. Etap

Yenigün, Hurşidiye, Akıncı, Etiler, Faik Paşa, Altınordu, Pazaryeri, Kurtuluş ve Namazgah mahallelerinin kesişim hat-tıyla oluşan kısmı kapsamaktadır.

12. Aziz Vukolos Kilisesi Çevresi

Etiler ve Faik Paşa mahallerinin bir kıs-

mini kapsamaktadır.

13. Birinci Halka Konut Dokusu

Tuzcu, Ülkü ve Sakarya mahallelerinin tamamını ve Yeni, Ali Reis, Pazaryeri ve Altınordu mahallelerinin bir kısmını kap-samaktadır.

14. İkinci Halka Konut Dokusu

Süvari ve Altay mahallelerinin tama-mını ve Aziziye, Kadifekale, Ali Reis ve Kubilay mahallelerinin bir kısmını kap-samaktadır.

15. Kuzey Yamaç Gecekondu Alanı

Kadifekale, Kubilay ve Mirali mahallele-rinin bir kısmını kapsamaktadır.

16. Kadifekale-Antik Tiyatro

Bu alan temelde Kadifekale ve Kubilay Mahallesi’ni kapsamaktadır.

17. Kadifekale’nin Güney Yamaç Heyelan Alanı

İmariye, Vezirağa, Hasan Özdemir, Kosova, Yeşildere ve 19 Mayıs mahal-lelerinin bir kısmını kapsamaktadır.

18. İkiçeşmelik - Eşrefpaşa Cadde

Bu bant Namazgah, Güzelyurt, Güneş, Yenigün, Kestelli, Tan, Şehit Nedim Tuğaltay, Bozkurt, Tuzcu, Ülkü, Sakarya mahallelerinden geçmektedir.

19. Anafartalar Caddesi 1. Etap

Bu bant Konak, Yenigün, Güzelyurt Güneş, Kestelli, Uğur, Fevzi Paşa mahallelerinden geçmektedir. ■

TARKEM:

Tarihi Kemeraltı'nın yeniden keşfi.

TARKEM (Tarihi Kemeraltı İnşaat Yatırım Ticaret A.Ş.) ortaklığını %38 kamunun (Kültür ve Turizm Bakanlığı, İzmir Valiliği, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Konak Belediyesi, İzmir Ticaret Odası, Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği, İzmir Ticaret Borsası, Ege İhracatçı Birlikleri, Deniz Ticaret Odası) % 62'sini İzmir'in en önde gelen iş insanları olmak üzere 162 ortağın oluşturduğu Kemeraltı ve Çevresi Kentsel Yenileme Alanını canlandırmayı amaçlayan, 2013 yılında yeni bir iş modeli yaratılarak kamu-özel sektör-sivil toplum ortaklığı ile kurulan bir işbirliği yapısıdır.

İzmir Kemeraltı, Basmane ve Kadifekale üçgeni arasında yer alan yaklaşık 252 hektarlık İzmir'in Tarihi Kent Merkezi, 2007 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla 5366 sayılı yasa kapsamında "Yenileme Alanı" ilan edilmiştir. Günümüzde hala kentin merkezi olarak tanımlanan Kemeraltı ve çevresi 2.500'ün üzerinde tarihi tescilli yapı bulunmaktadır.

TARKEM 2012 yılındaki kuruluşundan 2017 yılına kadar geçen süreçte İzmir Tarihi Kent Merkezi'nde belirlenmiş 19 alt bölgeden öncelikli olarak seçilmiş 3 bölge üzerinde DEÜ ve İYTE ile birlikte analiz ve avan proje çalışmaları yapmıştır. Havralar, Kestelli ve Basmane bölgelerinin gelişme sürecine ait stratejik planlar oluşturulmuş ve yüze yakın mimari avan proje hazırlanmıştır.

TARKEM 2017 yılından itibaren bina ve arsa bazında proje ve uygulama çalışmalarına başlamıştır. Mimari proje çalışmaları TARKEM bünyesindeki mimari ekip tarafından, TARKEM Teknik Komitesi denetiminde hazırlanan konsept projeler ile başlatılmaktadır.

TARKEM'in strateji hazırlama ve proje uygulama çalışmaları deneyimli bir ekip tarafından yürütülüyor.

Proje konusunda uzman akademisyenler, işletmeciler, sivil toplum kuruluşları ve kamu kuruluşlarının temsilcileri ile en doğru tasarım kararlarına ulaşmak üzere toplantılar yapılmaktadır. Konsept proje aşamasından sonra yetkin mimari ofisler ile uygulama proje çalışmaları yapılmaktadır. Mimari ve teknik uygulama proje süreçleri TARKEM tarafından koordine edilmektedir.

TARKEM Kemeraltı ve Çevresi Kent-Sel Yenileme Alanı içinde ihtiyaç odaklı, yenilikçi ve toplumun tüm kesimlerini dahil eden gayrimenkul, hizmet ve organizasyon projeleri üretmek üzere kurulmuştur.

Tarkem "Kentimizin kültürel ve tarihi değerlerini, yaşayanları yerinde koruyarak ve katılımcı yönetim anlayışıyla, kamu-özel sektör işbirliği içinde kalcındırmak" vizyonunu benimsemiştir. Tarihi alanı koruma-kullanma dengesi gözeterek, eski şehir konsepti ile turizmi geliştirmeye ve kültürel mirası korumaya çalışmaktadır. Strateji raporu ve operasyonel planlar ile 19 alt bölgeye ayrılan İzmir Tarihi Kent Merkezinde öncelikle belirlenen Basmane, Kestelli ve Basmane için avan projeler oluşturulmuş, 2017'den itibaren üç alt bölgede "sıcak nokta" stratejisiyle 12 proje hayata geçirilmiştir.

Satın alma, ortak şirket kurma, kiralama ve iştirak modelleri ile hostel, teknoloji geliştirme bölgesi, yenilikçi öğrenme merkezi, restoran vb. yapıların tarihi alana kazandırılması için çalışılmaktadır.

TARKEM, bu amaca ulaşmak için bir vizyon belirlemiş ve bu vizyon çerçevesinde yatırımlarını ve etkinliklerini gerçekleştirmektedir:

"Kentimizin kültürel ve tarihi değerlerini, yaşayanları yerinde koruyarak ve katılımcı yönetim anlayışıyla, kamu-özel sektör işbirliği içinde kalcındırmak"

TARKEM Gayrimenkul Projeleri

TARKEM mimari restorasyon projelerinde restitüsyon odaklı bir yaklaşım sergilemektedir. Binalar niteliksiz eklentilerden arındırılmaktadır. Yapılar özgün mimari kurgularıyla birlikte geçmiş işlevlerinin günümüzdeki yansımaları için restore edilmektedir.

Basmane Bölgesi

TARKEM'in Mavi Kortejo projesinde bina tipik kortejo mimarisine sahiptir. Ortak bir avluya açılan, ortak kullanılan banyo, tuvalet, mutfak ve ailelerin kaldıkları odalardan oluşmaktadır. TARKEM restorasyon projesinde mimari kurguyu korumuş ve yapıyı kortejo yaşantısına günümüzde en yakın nitelendirilebilecek hostel şeklinde işlevlendirmiştir.

Yakın geçmişe kadar otel olarak kullanılan Ay Yıldızlı Otel ve Vakıflar Oteli de hostel olarak projelendirilmiştir. Bölgeyi ziyaret eden turistlerin uygun fiyatla, kaliteli bir konaklama hizmeti almalarını sağlamak üzere binaların mimari kurguları ve tarihi dokuları korunacaktır. Tevfik Paşa Konağı, Basmane Bölgesi'nin, en büyük tarihi konağıdır. Dönertaş Sebili ve Hatuniye Camisi'ne komşudur. Konağın bulunduğu parsel dahilinde bir tarihi kiraathane, bir dükkan, üç katlı bir otel binası ve üç adet müstemilat yapısı bulunmaktadır. Ayrıca 945 Sokak'tan girilen iki katlı "Pembe Konak"ın TARKEM tarafından projeye dahil edilmesiyle Tevfik Paşa Konakları projesi genişletilmiştir. Tevfik Paşa Konakları, butik otel olarak işlevlendirilmiştir. Geçmişinde de otel olarak hizmet veren yapılar; yerli ve yabancı turistler için şehir merkezinde, Basmane'nin tarihi dokusunda, konforlu, huzurlu bir konaklama hizmeti sunacaktır. Böylece Basmane bölgesinin konaklama ihtiyacına cevap verirken yapıların özgün işlevleri muhafaza edilmiştir.

Kestelli Bölgesi

Yusuf Rıza Projesinde İzmir'in en köklü okullarından birinin bulunduğu arsada tasarım odaklı teknoloji geliştirme bölgesi oluşturulacaktır. Böylece günümüzde otopark olarak kullanılan alan özgün eğitim işlevine yenilikçi bir yaklaşımla geri dönecektir. 442 Sokak Ofisleri projeleri dahilinde, Yusuf Rıza Ofisleri Teknoloji Geliştirme Merkezi çevresinde, ana projeyi desteklemek ve genç girişimciler ve küçük ve orta ölçekli şirketler için ofis mekanları oluşturulacaktır. Tarihi İstiklal Okulu, Yenilikçi Öğrenme Merkezi olarak işlevlendirilmiş ve restore edildikten sonra bu merkezde başta çocuk ve gençlere olmak üzere bilimin ve öğrenmenin öncülüğünde eğitimler verilecektir.

Astronomi, havacılık, matematik, tarih, robotik, kodlama vb. eğitimleri atölye çalışmaları şeklinde yapılacak olup müfredatlar, konusunda uzman eğitimci tarafından yürütülecektir.

Havralar Bölgesi

Geçmişte pekmez ve şarap imalat-hanesi, bisküvi fabrikası işlevlerine sahip olmuş, 1968 sonrası betonarme müdahale ile kunduracılar pasajına dönüştürülmüş olan Tarihi Akın Pasajı bünyesinde yılın 12 ayı başta İzmirli-ler ile yerli ve yabancı turistlere yeme içme hizmeti verilecektir. Proje dahilinde yapının ikinci katında yaklaşık 100 kişi kapasiteli restorani ve giriş katında İzmir mutfağının eşsiz lezzetlerinin teşhir ve satış mekanlarını içeren bir işletme bulunacaktır.

Havralar Bölgesi'nde merkezi bir konumda bulunan Ali Galip Eski Çikolata Fabrikası (ALGA), özgün mimarisi, konumu, ev sahipliği yaptığı işletmenin tarihi ile çok önemli iki yapıdan oluşmaktadır. Fabrikanın eskiden sahip olduğu iki parselin de dahil edildiği projesine göre; gastronomi, çikolata müzesi, mutfak sanatları, tasarım ve sanatın her türlü etkinliğine ev sahipliği yapacak bir merkez olması planlanan

ALGA, projesi tamamlandığında 926 Sokak ve Kemeraltı'nın önemli etkinlik mekanlarından birine dönüşecek, Havralar Bölgesi'nde özellikle gençler için bir cazibe noktası haline gelecektir.

Havralar Bölgesinde bulunan projelerden bir diğeri olan Albayrak Pasajı, Kemeraltı bölgesinin tarihi dokusunun en önemli mimari unsuru olan pasaj formunda düzenlenmiş iki katlı bir handır. Pasaj niteliği ile Havra Sokağı'nı Sinagogların bulunduğu tarihi alana bağlamaktadır. Geçmişte ayakkabı imalatçılarına ev sahipliği yapan bina ayakkabıcıların Işıkkent'e taşınmasından itibaren boş kalmıştır. Albayrak Pasajı özgün mimari formu ve inşa edildiği dönemi yansıtan malzeme dokusu korunarak yenilenecektir. Zemin katında Havra Sokağı ile bütünleşecek bir gıda çarşısı, birinci katında bölgeye has el sanatları icra eden zanaatkarlar ve sanatçılar için atölyeler oluşturulacaktır.

TARKEM'in gerçekleştirdiği tüm projeler, projeye konu olan yapıların tarihi işlevleriyle uyumlu ve sürdürülebilir kalıncmaya katkıda bulunmak üzere ihtiyaç odaklı belirlenmektedir. İşletme gelirleriyle farklı tarihi yapıların restore

edileceği bir yapı kurgulanmıştır.

Günümüzde hala kentin merkezi olarak tanımlanan ve aktif olarak kullanılan tarihi Kemeraltı ve çevresi yaklaşık 2.000'in üzerinde tescilli anıtsal ve sivil mimari örneği, 2.500 yıllık tarihe sahip sokak ve meydan dokusu, han, atölye, otel, hamam, cami, kilise, sinagog, okul, çeşme gibi tarihi ve kültürel yapılarıyla zengin ve çok renkli bir kültür mozağının oluştuğu ve geliştiği bir alandır.

TARKEM, kamu, özel ve sivil ortaklarıyla İzmir Tarihi Kent Merkezi'ni canlandırmak amacıyla yerel, ulusal ve uluslararası tüm kurumlarla işbirliği halinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Tarihi alanın tekrar canlandırılmasına yönelik planlama, strateji ve operasyonel planların hazırlanması çalışmalarının ardından uygulama dönemine geçmiştir.

TARKEM; Kemeraltı, Basmane ve Kadifekale'deki her tür sorun ve ihtiyaç ile birebir ilgilenerek, çözüm üretilmesi noktasında hızlı, proaktif ve verimli kararlar alarak bu alanı daha yaşanılabilir, 7 gün 24 saat güvenli bir şekilde hareket edilebilen, İzmir'in en önemli turizm destinasyonu haline getirmek için çalışmaktadır. ■

Kaman'da Kalehöyük müzesi ve Japon Bahçesi...

■ Av. Yücel Öztürk

Ülkemiz coğrafyası, neredeyse hiçbir coğrafyada olmadığı kadar, her zaman bizleri şaşırtmaya hazır, çok değişik kültür ve uygarlıklar sunmakta, Doğusundan Batısına, Kuzeyinden Güneyine her adımda bitmeyen hazineleri içermektedir. Ülkenin bir çok yerini gezmiş olanlara, artık gezilecek-görülecek yer kalmadı derken, bir anda hiç umulmadık yerde ummadığımız güzellikler karşımıza çıkabilmekte.

Bunun örneğini hukukçu meslektaşlarımızdan oluşan bir grubun gerçekleştirdiği Orta Anadolu gezisinde bir kez daha yaşama şansına sahip olduk. Gezi Ankara'dan başlamakta, Kaman ilçesi, Kırşehir, Sivas, Tokat, Amasya illerinden sonra Hattuşaş'ta sona erdi.

Gezi programına baktığımızda o güne kadar hiç duymadığımız ve bir çoklarımızın da duymadığını düşündüğüm, Kaman ilçesinin de programda olması bizi ayrıca meraklandırdı.

Kaman ilçesi Ankara'ya yaklaşık 1,5 saat uzaklıkta 2018 sayımına göre 37 bin 223 kişinin yaşadığı orta ölçekli, cevizi ile meşhur ancak aslında biraz sonra anlatacağım üzere daha farklı bir yönden meşhur olan ve daha da çok cazibe merkezi olmaya hazır bir ilçe.

MÖ 3000 yılından bu yana yaklaşık 5 bin yıllık bir yerleşim geçmişine sahip olan ilçe, Kaman adını Roma ve Bizans çağlarında yöreye gelen Türkler tarafından "CHNAMANE" adının Kaman olarak kullanılmasından almış. Bir başka rivayete göre Türklerin ilk dini olan Şamanlıktan geldiği bazı kaynaklarda belirtilse de bu konuda bir kesinlik yok. Ama kelime olarak düşünüldüğünde "gök" anlamında. Bir rivayette ise MÖ 1200-2200 yılları arasında Kızılırmak civarında yaşamış olan Etiler'den (Hititler) sonra kurulan Geomagen'den (Kumanlar) geldiği şeklindedir.

İlçe zaman dilimlerine göre uzun yıllar Hititler, Frigler, Asurlular, Persler, Roma ve Bizanslılar ile Mengücekoğulları,

Ertane, Karaman ve Dulkadiroğulları Beyliklerinin hakimiyetleri altında kalmış. Bugün 41 köy, 10 Kasaba ve 1232 kilometrekarelik bir yüzölçüme sahip olan Kaman; 11. yüzyılda Oğuz boylarının Türk ve İslam olarak Konar-Göçer veya yerleşik hayatı tercih ederek bu yörede yaşamaya başlamalarının ve bu Türkmen özünü o günden bu yana devam ettirmelerinin bir simgesidir. 1985 yılından bu yana Japonlarca kazı yapılan ve 5 binden fazla tarihi eser bulunan Kaman Çağırkan Kalehöyük kazı alanında halen çalışmalar devam etmektedir.

İşte Kaman ilçesini gezi programına dahil eden nedenin, Japon İmparatorluğunun desteği ile yapılan Kalehöyük kazısı, Kalehöyük Müzesi ve dünyada Japonya dışındaki kimi kaynaklara göre ikinci, kimi kaynaklara göre de en büyük Japon Bahçesinin bu ilçede olduğunu biraz hayretle biraz da mutlulukla gördük.

Kaman'a 8 km uzaklıktaki Çağırkan Kasabası sınırları içindeki Kalehöyük'te yapılan kazılarda ele geçen eserlerden, Eski Hitit ve Geç Hitit Dönemlerinden sonra, yine Eski ve Geç Frig Dönemi'nin yörede yoğunlaştığı arkeolojik kazı ve yüzey araştırmalarından anlaşılmış.

Yaklaşık 280 metre çapındaki Höyükte, kazılar 1986 yılından bu yana Sachihiro Omura başkanlığında, Japonya Orta-doğu Kültür Merkezi ve Japon Anadolu Arkeoloji Enstitüsü adına yapılıyor.

Kazılarda 4 uygarlık katı ve bu katlara ait evreler ve çok sayıda yapı katı ortaya çıkarılmış. Bu dört uygarlık katı, yeniden eskiye doğru şu şekilde sıralanıyor.

■ 1. kat- Osmanlı Dönemi (MS 14. – 17. yüzyıllar)

■ 2. kat- Demir Çağı – Frig Dönemi (MÖ 12. yüzyıl – 4. yüzyıl ikinci yarısı)

- 2a- MÖ 7. yüzyılın ikinci yarısı – MÖ 4. yüzyılın ikinci yarısı[5] (Helenistik Dönem)
- 2b- MÖ 7. yüzyılın birinci yarısı
- 2c- MÖ 8. yüzyıl
- 2d- MÖ 11. yüzyıl – MÖ 9. yüzyıl

■ 3. kat- Orta Tunç Çağı ve Geç Tunç Çağı (MÖ 20. – 12. yüzyıllar)

- 3a- Hitit İmparatorluğu
- 3b- Eski Hitit
- 3c- Asur Ticaret Kolonileri Çağı

■ IV. kat- Erken Tunç Çağı (MÖ 3. bin-yıl)

Kaman'daki Japon Bahçesi Japonya Ortadoğu Kültür Merkezi tarafından 1993 yılında Prens Takahito Mikasa'nın Kalehöyük kazılarını başlatması anısına ve bölge halkına rekreasyon alanı yaratmak amacıyla yapılmış.

İkinci kat içinde birbirinden farklı mimari plan, yapı tekniği ve küçük buluntularla ayrılan dört evre belirlenmiş ve bunlar 2a, 2b, 2c ve 2d olarak tanımlanmış. Evrelerde farklı yapı katları da tespit edilmiş. Örneğin 2d evresinde sekiz yapı katı belirlenmiş. Her yapı katında alçak bodrumlu ve tek odalı mimari kalıntılar görülmekteyken çanak çömlekte büyük farklılıklar olduğu tespit edilmiş. İlk safhada boyalı çok sayıda seramik ele geçmişken ikinci safhada bu örneklerden hiç bulunmamış. Diğer yandan 2d evresinin Hitit İmparatorluğu yıkıldıktan sonra Orta Anadolu'da yaygın olan kültüre ait olduğu öngörülüyor ve bu katın yangın geçirmiş olduğu bildiriliyor.

Erken Tunç Çağı tabakasında 5 yapı katı belirlenmiş. 5a olarak tanımlanan yapı katı, Erken Tunç Çağı – Orta Tunç Çağı geçişini temsil ediyor.

Birinci kat mimarisinde duvarların içine girmiş dikdörtgen ya da yarım daire şeklindeki ocaklar var. Bu ocakların çevresinde demir cürufı, demir nallar ve aletler ele geçmiştir.

Bu yapıların dışında ise kül dolu pek çok çukur ortaya çıkarılmış. Bu buluntulara dayanılarak söz konusu yapıların madencilik işliği olduğu düşünülüyor.

Yine birinci kat küçük buluntuları içinde ilgi çekici olanlar; 17. yüzyıla ait bir Çin porseleni parçası, aynı yüzyıla ait bir Avrupa gümüş sikkesi, biri altın olmak üzere çeşitli tunç yüzükler, gümüş süs eşyası, demir nallar, beş nargile parçası ve cam bilezikler, akik boncuklar, pişmiş toprak pipolar ve ip eğirmeye yarayan taş ağırsaklardır.

2a yapı katında iki odalı megaron tipindeki binalar yaygın olarak görülmüş. Bunların daha batıdaki örneklerinin etkisinde yapıldıkları ve bu yapıların MÖ 5. yüzyıl sonunda ya da MÖ 4. yüzyıl başında terk edildikleri düşünülüyor.

Eski Hitit Dönemi'ne tarihlenen 2b katında, yerleşimin merkezindeki geniş yuvarlak beş yapının silo olduğuna karar verilmiş. Ancak bu silolardaki erzağın sadece Kalehöyük'ten elde edilen erzak olmadığı, yakın civardan

vergi olarak toplanan erzağın depolanmasında da kullanıldığı ifade ediliyor. Bu bağlamda Kalehöyük'ün Eski Hitit Çağı'nda bölgenin erzağının toplandığı bir merkez olduğu anlaşıyor. İkinci katın küçük buluntuları içinde ilginç olanı ise fayanstan yapılma bir damga mühürdür. Mühürün üzerinde "Horus" olarak ifade edilen bir kuş figürü ile "Ra" olarak ifade edilen bir yuvarlak bulunmaktadır. Bu ifadenin "yabancı ülkenin yöneticisi" anlamına geldiği ve damga mühürün Amarna Devri, yani 18. Haneden Dönemi'ne ait olduğu belirtiliyor.

İlginç küçük buluntular arasında tunç olarak fibulalar, iki ya da üç kanatlı ok uçları, mızrak uçları, at koşumları, kemer tokası ve süs eşyaları, toplu iğneler ile demir mızrak ucu sayılabilir.

Demir Çağı'na tarihlenen 2. uygarlık katının 2c evresinin boya nakışlı seramiklerinin motifleri, bir önceki evre olan 2d evresinin 1-4 yapı katlarında görülen motiflerle çok açık bir benzerlik gösteriyor. Buna göre, 2c evresinin boya nakışlı seramik motifleri geleneğinin 2d evresinden geldiği açıktır. Ancak bu gelenek, 4. yapı katında, gelişkin motifleriyle birlikte birden bire ortaya çıkmış görünüyor.

Kazı başkanı Sachihito Omura, bu tür seramiğin güneyden ithal edildiğini, batı ile bir ilgisi olmadığını belirtiyor. Burada önemli olan 2d evresinde ortaya çıkan bir çanak çömlek geleneğinin sonraki 2c evresinde de sürdürülmüş olması...

Öte yandan 2d yapı katının mimari geleneğinin dikdörtgen planlı ve tek odalı, tabanlarında direk kaidesi izleri olan, yani bol ahşap kullanılan, duvarları tek sıra taş örülü bir mimari olduğu ortaya çıkarılmış. Bu yapı planının 3a yani Hitit İmparatorluğu döneminde görülmediğini, 2d yapı katında birden bire başladığını ifade ediliyor.

Bu tarz mimari geleneğin Gordion'da görüldüğünden hareketle, mimari geleneğin batıdan, çanak çömleğin ise güneyden geldiği ortadadır. Burada da önemli olan mimari bakımdan 2d ile 2c arasında yakınlık olması ve 2c kültürünün, 2d'nin devamı olduğudur.

Bu bağlamda "Orta Anadolu'da var olan Karanlık Çağ'ın (Bronz Çağı Çöküşü) Kaman Kalehöyük'te görülmediği" sonucu ortaya çıkmaktadır.

Yapılan kazı nedeniyle Japon bahçesi içinde bir müze inşa edilmiştir. Bu müzede, Kaman Kalehöyük, Büklükale ve Yassıhöyük'te yapılan arkeolojik kazı çalışmalarından çıkan buluntular sergileniyor.

Kazılarda çıkarılan eserlerin sunulduğu bir mekân olmasının yanı sıra bu müzenin Japon Anadolu Arkeoloji Enstitüsü ile birlikte, kültürel mirasın korunması için gereken araştırma ve eğitim alanlarında da öncülük yaparak faaliyet göstermesi amaçlanmıştır.

Ayrıca, Kaman Kalehöyük çalışmalarına büyük destek veren bölge halkının müze içinde kendilerini kolayca bulabilecekleri ve höyükten elde edilen arkeolojik ve tarihi bilgileri, sergilenen eserlerle birlikte, kendilerinden sonraki nesillere aktarabilmeleri için onlar tarafından sevilen bir müze olması da hedeflenmiştir.

Kaman'ı cazibe merkezi haline getiren Japon Bahçesi, Japonya Orta-doğu Kültür Merkezi tarafından 1993 yılında Prens Takahito Mikasa'nın Kalehöyük kazılarını başlatması anısına ve bölge halkına rekreasyon alanı yaratmak amacıyla yapılmış. Her yıl gidecek daha çok ziyaretçi çeken, yaklaşık 22 dönüm üzerine kurulu olan Japon bahçesi planı 1988-1989'da hazırlanmış, yapımı 1993 yılının eylül ayında tamamlanmıştır.

Bahçede 17 türden 2380 uzun ağaç, 14.100 bodur ağaç, 15.560 metre-kare çim alan ve 3.500 metre-karelik birbirine bağlı iki gölet ve şelale mevcuttur. Ayrıca bahçe doğal taş, çalılık taş ve Japonya'dan getirilen özel işlenmiş taşlarla süslenmiştir.

Çok zengin bir kültüre ve güzelliklere sahip olan Kaman ilçesinden bilgilerle donanmış olarak ülkemizin bilmediğimiz yepyeni bir kültür zenginliği ile tanışmış olmanın mutluluğu ile ayrılarak Kırşehir'e doğru yola çıktık. ■

Kaynak: İlçe tarihi ve Japon bahçesi bilgileri Kaman Belediye Başkanlığı veb sayfası

34. Yüksek İstişare

ESIAD 34. Yüksek İstişare Konseyi Toplantısı, T.C. Milli Eğitim Bakanı Sayın Ziya Selçuk'un konuk konuşmacı olarak katılımıyla Radisson Blu Otel Çeşme'de gerçekleştirildi. Eğitim konusunun ele alındığı toplantıya derneğimiz üyeleri, İzmir protokolü, iş dünyası temsilcileri ve medya büyük ilgi gösterdi.

T.C. Milli Eğitim Bakanı Sayın Ziya Selçuk'un konuk konuşmacı olduğu toplantının açılışında konuşan Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Mehmet Ali Kasalı, Türkiye'nin eğitim kurumlarında nicelikten ziyade niteliğe önem verilmesi gerektiğini ifade ederek kısıtlı kaynakların verimli kullanılmasına dikkat çekti.

Eğitimde kaynakların etkin kullanımı vurgusu

Yıllar içinde bütün öğretim sistemini üniversiteli olmaya endeksleyen bir eğitim politikasının hayata geçirildiğini ifade eden Kasalı, "İhtiyacımızdan çok daha fazla sayıda üniversite öğrencisini her yıl mezun ediyoruz. Öte yandan mezun ettiğimiz gençlerimizi bu kez de işsizlik kabusu ile baş başa bırakmış ve beklenti çitasını çok daha fazla yukarı çekmiş oluyoruz" dedi. Türkiye'de eğitim harcamalarının GSYİH'ya oranının %5,7 ile OECD ülkeleri ortalamasından fazla olduğuna vurgu yapan Kasalı, "Burada önem vermemiz gereken husus ülkenin kıt kaynaklarının doğru kullanılması. Eğitim kaynağımızı doğru ve karşılığı olacak bir şekilde yönlendiremediğimiz takdirde arzu ettiğimiz nitelikli bireylere ulaşmamız zor" dedi. Kasalı konuşmasında eğitimin, top-

lumsal refahın mütemmim cüzü olduğuna, bu anlayış yerleşmeden sağlıklı toplumsal ve ekonomik dönüşüm yaşamamızın mümkün olmayacağına inandığını ifade ederek sözlerini "Eğitim sistemi ile bütünleşmiş bir şekilde demokrasinin alanının genişletildiği, hukuk devletinin tüm veçheleri ile tesis edildiği bir Türkiye arzusundayız" dedi.

"Sanayinin yol haritası ile işgücü yetkinlikleri eşgüdümlemelidir"

ESIAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri ise konuşmasında işsizlik sorununun eğitim ve işgücü piyasası reformları ile birlikte ele alınarak çözülebileceğini söyledi. Sivri, "Sanayinin yol haritası ile işgücü ve nitelikli çalışanların yetkinliklerinin eşgüdümlemesi geleceğin teknolojileri ile üretim yapacak sanayilere değer katacaktır" dedi.

Konseyi Toplantısı

Sanayide nitelikli insan kaynağı açığının tüm sanayicilerin ortak sorunu olduğunu belirten Sivri, “Meslek liseleri ve yüksek okullarda yetişen gençlerimizin yetkinlikleri ve pratik bilgileri ile iş başı eğitimlerinin sınırlı olması onları iş hayatına atıldıklarında uzun adaptasyon süreleri ve verimsizlik ile baş başa bırakmaktadır. İşletmelerimizde ara ve teknik eleman ihtiyacı karşılanamamaktadır. Bu nedenlerle eğitim reformuna en çok iş dünyası ve sanayiciler ihtiyaç duymaktadır” dedi.

“Yılın son aylarında baz etkisi tersine dönecek”

Eğitim reformunun tek başına yeterli olmayacağına da değinen Sivri “Ülkemizde adalet, özgürlükler, güvenin tesis edilmesi ve rakamsal büyüme yerine çağdaş kapsayıcı bir kalkınmayı da ön plana alan siyaset ortamı da olmazsa

olmazlardır. Türkiye bu alanlarda da ilerleme sağladığı takdirde eğitim reformu anlam kazanacak ve çağdaş ülke olma hedefi yakalanacaktır” dedi.

Konuşmasında ayrıca sanayinin öneme de yer veren Sivri, “Sanayi büyütür, kalkındırır, üreten bir sınıf yaratır, nitelikli işgücünün ve eğitimin gelişmesini tetikler. Öte yandan, yüksek büyüme adına mali disiplinden vazgeçildiğinde ve enflasyon sorunu göz ardı edildiğinde, diğer göstergelerde ve reel ekonomide sorun yaşadığımız artık deneyimle sabit durumda. Enflasyonun baz etkisiyle bir miktar gerilemiş olması, iç talebin düşen gelirler nedeniyle azalmış olması bir rehavete yol açmamalı. Yılın son aylarında baz etkisi tersine döneceği gibi ÜFE-TÜFE arasındaki %10'luk fark da potansiyel tehlikelerin devam ettiğini göstermekte” dedi.

“3 yıllık yol haritamızda temel eylem planımız belli”

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, eğitimde bir vizyon programı ortaya koyduklarını söyleyerek 3-4 yıllık bir yol haritası çizdiklerini anlattı. Eğitimi dünyayı okuma meselesi olarak görmekte yarar bulunduğunu anlatan Selçuk, “Bir vizyon programı ortaya koyduk.

Türkiye Cumhuriyeti kuruluşundan beri Milli Eğitim Bakanlığı ilk kez 3 yıl içinde hangi işlemi hangi fizibiliteyle ne şekilde yapacağını somut olarak ortaya koyup bir eylem planı hazırladı. Ay ay, gün gün ne yapacağımız 3 yıl için belirli” dedi.

ESİAD Yüksek İstişare Konseyi'nde Bakan Selçuk'un yaptığı sunum ve sonrasında katılımcıların sorularına verdiği samimi cevaplardan bir özet sunuyoruz sizlere... ■

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, Yüksek İstişare Konseyi'nde yaptığı konuşmasında mesleki eğitim merkezleriyle ilgili yeni yasa çıkarıldığını, meslek eğitim merkezlerindeki öğrencilerin yüzde 86'sının mezun olduktan sonra o alanda çalışmaya devam ettiğini açıkladı. "Fabrikaların içine okul açma fikri bu dönemin sanayi ve okul arasındaki ilişkiyi organikleştirme çabasıdır" diyen Bakan Selçuk açıklamalarına şöyle devam etti

Temelde benim göreve geldiğimden beri, önemseydiğim şey, eğitimi daha çok teknik alana çevirmek. Bu teknik alan içinde de uluslararası akreditasyon yapıları, bazı standartlar, bileşen analizleri gibi hususlarda bir formasyon çerçevesinde ele almaya gayret ediyoruz eğitimi. Bu amaçla da bir vizyon programı ortaya koyduk. 3-4 yıllık bir yaklaşım bu.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan beri de Milli Eğitim Bakanlığı ilk kez 3 sene içinde hangi iş ve işlemleri, hangi ay, hangi yıl, hangi fizibilite ile yani hangi finansmanla, hangi insan kaynakları ile, hangi yol haritasıyla, ne şekilde yapacağını somut olarak ortaya koyup simülatif modelleriyle, kanıta dayalı olarak gösterip bir eylem planı hazırlamış bulunmaktayız.

Elbette koşullar değişken, ekonomi farklılaşıyor, dünyadaki küresel konjonktürde değişimler oluşuyor, bunlardan çok etkileniyoruz ama bir niyet beyanı olarak nereye gitmek istediğimizi, yol haritamızı da ortaya koymaya gayret ediyoruz.

Bugün eğitimle ilgili tedbirleri alırken, Türkiye'nin mesleki eğitimle ilgili konuştukları şeylerin ürettiği %3 civarındaki yüksek teknolojinin oranıyla bağlantılı olması lazım. Neden Türkiye'deki meslek liseleri mesleki eğitim merkezleri ile bağlantılı hale gelmedi, bunun açıklanması lazım...

Bizim meslek eğitim merkezlerindeki öğrencilerin %86'sı çalıştığı alanda iş yapmaya devam ediyor, yani mezun olduktan sonra o alanda çalışıyor. Dolayısı ile çıraklığın ve kalfalığın kökeni olan bu merkezlerin lise diploması ile ilgili bir sorunu var. Çocuklar tercih etmiyorlardı, yaklaşık olarak 107 bin civarında öğrencimiz var. Yine 2 hafta önce ilgili mevzuatı değiştirdik ve bu merkezdekilerin lise mezunu olmasıyla ilgili bir altyapı oluşturduk.

Bu sene 11 turizm meslek lisesi açtık, çok büyük otellerin içinde pilot okullar açtık. Çünkü orası bu işin merkezi. En az iki dilin rahat öğrenilebileceği bir yer. Otellerin içinde okul açma fikri, fabrika-

ların içinde okul açma fikri, imalat hanelerin içinde okul açma fikri bu dönemin sanayi ve kurum arasındaki ilişkiyi organikleştirme çabasıdır. Bu çocukların hepsine iş garantisi veriyoruz. Protokol yaptığımız bütün okullarda bunu yapıyoruz. 11 okulda çocuklara maaş veriyoruz, iş garantisi veriyoruz, öğretmenlerine ek gelir sağlıyoruz, 2000 lira garanti diyoruz. Yüksek öğretimde kendi alanında belirli bir puanı tutturursa ona da burs veriyoruz.

Bu 11 okulun dışında şu anda 70'in üstünde talep var. Niye istiyorlar? Çünkü ihtiyaçlarını tam olarak karşılıyor. Peki, neden şimdiye kadar yapmadık da sadece turizm meslek liselerinde yaptık ya da neden turizm meslek lisesindeki İngilizce dersi müfredatı ile fen lisesindeki müfredat aynı müfredat? Bütün bu soruları sor-mak çok önemli. Bu vizyon belgesinin de temel yaklaşımı bununla ilgili, yani biz istiyoruz ki yaptığımız işlerde soru soralım ve bu soruları sorarken aldığımız yanıtlara göre de bir karar sistemi oluşturalım. Bu bir şekilde veriye dayalı yönetimi de gerektiriyor.

Yaklaşık olarak 30 senedir beklenen birçok kararı alma fırsatımız oldu. Bu sene %1'lik dilimde inanılmaz miktarda öğrenci aldık meslek liselerine. Bu sene ilk kez %90'larda 98 bandında meslek liseleri doldu. Bu tür bir şey hiç yoktu. Büyük bir talep var. Bu sene sayısal aldığımız öğrenciler var. %1'lik diliminde çok üstünde çocuklar geldiler. Havelsan'ın içinde, İTÜ'nün içinde, teknoparkların içinde liseler açıyoruz. Bütün bunların sayısı arttıkça ve orada yapılan iş ve işlemler sıhhatli bir şekilde hayata dokundukça mesleki eğitim algısının değişeceğini göreceksiniz. Mesela İngiltere'de öğrencilerin yaklaşık olarak %50'si liseden sonra üniversiteye gitmez, iş hayatına atılır. İngiltere'den söz ediyorum. Şimdi Türkiye'nin bu bağlamda üniversite öncesi iş hayatı ile ilgili, hukuksal olarak, akademik olarak önemli süreçler açısından, okulların dinamikleri açısından yeniden yapılandırılması gerekiyor.

Meslek liselerinin sayısını arttırmaktan bahsetmiyorum. Meslek liselerinin gerçek hayata kazandırılmasından bahsediyorum ve ekonomi ile meslek liseleri arasında bir örtüşme olmasından bahsediyorum. Sizin iş yerleriniz okul olacak.

Benim anlatmak istediğim şey biz bütün okullarımızı yenileyemeyiz, sürekli makine parkımızı yenileyemeyiz. Böyle bir bütçemiz de yok, gerek de yok böyle bir şeye. Bu bütçe ya da bu makine parkı sizde var zaten. O zaman niye biz mükerrer işler yapalım? Bunu birlikte yapalım.

Bizim uluslararası standartları dikkate alan, evrensel bir bakış açısına sahip olan bir eğitim sistemi içinde olmamız lazım. Bizim kısa ve orta vadede eğitim yatırımlarımızı dönüştürmemiz gerekiyor. Mesela OECD verilerinden bahsedildi, OECD verilerine baktığımızda, yatırım özellikle öğretmen maaşlarını saymazsanız, yatırım harcamalarında yani cari harcamalarında transfer harcamalarını da saymıyoruz cari harcamalarda, bizim yatırımımızın yaklaşık %100'e yakını inşaata gidiyor. Aynı ülkelerin yatırımının %100'e yakını AR-GE ve kaliteye gidiyor. Çünkü derslik ihtiyaçları yok. Bugünkü eğitim sis-

temi elbette bugünün sorunları ile ilgileniyor, ama bizim bakış açımız doğmamış çocukların hukukunu korumak. Eğer biz 2040'a hazırlanmazsak, 2053'e ve 2071'e bu bağlamda hazırlanmazsak, bugünkü eğitimi daha kaliteli gösteriyor olmanın önemi yok aslında. Diğer ülkelerin eğitim sistemleri çok iyi, Türkiye'ninki kötü gibi basit bir neden-sonuç ilişkisi ile ilişkilendirmek çok doğru değil. Diğer ülkelerin yüzyıllardır sömürge sermayesi ile oluşturduğu altyapı üzerine inşa ettiği sanayi toplumu ile Türkiye'nin günlük ihtiyaçlarını gidermeye gayret ettiği, Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki savaştan çıkmış olan bir toplumun, ya da daha sonraki yıllarda toparlanmaya çalışan bir ülkenin mukayesesinde biraz insafli olmak lazım.

Türkiye'de şu ana kadar 4 dil becerisi üzerinden 1 tane testimiz olmadı. Yani şimdiye kadar biz çocuğun dinleme, okuma, konuşma, yazma becerilerini ölçemiyorduk. 3 ay önce bir test geliştirdik ve 17 ilde pilot uygulamasını yaptık. Türkiye'nin bir corpusu yok. AB ülkelerinin 1930'larda var olan corpus'undan, yani bir dilin varlığı ile ilgili altyapıdan söz ediyorum. Hangi yaşta, hangi çocuk, hangi kelimeyi bilmeli, kitaplar neye göre yazılmalı, yayıncılar ne yapmalı gibi. Bunun ilk fazı Kasım'da ikinci fazı 2020 Mayıs'ta bitiyor. Türkiye'nin ilk kez bir corpusu çıkacak. Önümüzdeki süreçte Milli Eğitim Bakanlığı bir taraftan alt yapısını oluştururken, bir dönüşüme gideceğiz. Eş zamanlı olarak ortaokul ve ilkokulda da gideceğiz. Ama durup dururken bu sene her şey değişti biçiminde değil, önce öğretmeni hazırlayarak, önce altyapıyı kurarak. Altyapı kurulmadan yapılan bütün değişimler muhakkak surette bir çıkmaz sokağa gidiyor. Eğitimin temelini güçlendirmemiz lazım, ama bunu sadece sermayenin ihtiyaç duyduğu, kapitalizmin ihtiyaç duyduğu, iş dünyasının ihtiyaç duyduğu o bireyleri yetiştirmek için istemiyoruz, o zaten elde bir, ama asıl insan yetiştirmek için istiyoruz. Bugün 21. yüzyıl penceresi diyerek sadece sanayide ihtiyaç duyduğu bireyi yetiştirmeyi hedefleyen eğitim sistemine de taraftar değiliz. İnsanın bütünsel gelişimi, tekamülü üzerinden hareket ediyoruz. Gerçek manada çocuğun hem

ahlaki gelişimini, manevi gelişimini hem de çocuğun maddi gelişimini ilerletmesine bütünsel bakıyoruz ve ahlak telakkisini çok önemsiyoruz.

Türkiye'nin ihtiyacı olan şey entegrasyon, birliktelik, ortak payda, ortak dil kullanmak ve bizim bu ortak paydayı güçlendirmememiz halinde, devletleşme manasında da mesafe almamızda sıkıntı çıkabilir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın yükü bir Bakan'ın kaldıracığı bir yük değil. Bu daha büyük bir ülke yükü, daha büyük bir kabine yükü, daha büyük bir lider yükü, bu yüzden de bu liderliği çok önemsiyorum. Benim beklentim şu; bizim okulları bir huzur adası, barış adası haline getirmemiz. Bu çocukların geleceği için, bu toprakların geleceği için bir motivasyon temeli oluşturmamız, bunu yaparken de teknolojik alanda, teknolojik sosyolojik alanda daha bütünleştirici, daha bir birlik beraberlik motivasyonu sağlayan yaklaşım ortaya koymamız lazım. Benim birçok açıdan baktığımda dünyada gördüğüm şey, bizim inanılmaz bir potansiyelimiz var. Biz hala çok büyük sıçramalar yapabiliriz. Eğitim, ekonomi ve demokrasi arasındaki ilişkiyi güçlendirebiliriz. Önümüzdeki süreçte mesleki eğitimle ilgili çok daha büyük mesafeler alınacağını göreceksiniz. Bu konu ile ilgili algının olumlu anlamda bir önem kazanacağını göreceksiniz. Öğretmen eğitimi konusunda 2-3 yıl içerisinde çok büyük adımların atıldığını göreceksiniz ki şu anda başladı.

Türkiye'nin ekonomik sisteminin aslında bireysel, kurumsal ve ulusal düzeyde birçok açılımının ve katmanının olduğunu farkındayım. Bu nesil yetiştirmek ile alakalı bir mesele. Eğer bir senede eğitim sisteminde büyük bir değişim oluyorsa, bilin ki o sizi çıkmaza sokar. Bu uzun mesafeli bir koşudur, bu bir maraton koşusudur. Türkiye ekonomik olarak rahatladıkça, Türkiye'de çok büyük atılımlar olduğunu göreceksiniz, bunun da eğitime yansımalarını daha net bir şekilde göreceksiniz. Bu umutla, bu gelecek motivasyonu ile de hepinize teşekkür ediyorum. ■

34. Yüksek İstişare Konseyi Toplantısı'nda Bakan Ziya Selçuk soruları cevapladı.

Eğitim sistemine yöneltilen eleştirilerin uzun yıllar boyunca yapılan hatalardan günümüze geldiğini belirten ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri, “Ben Sayın Bakanı bundan 4-5 ay önce dinledim. Zaten olağanüstü bir beklenti ve ümitle doluyum şu anda. Biz bugün sadece bir teknik konuyu görüşmedik, eğitimin felsefesini de dinledik Sayın Bakanımızın ifadelerinden etkilenmememiz de söz konusu değil. Ben şahsen kendimi bu toplantı öncesinden çok daha dolu görüyorum” diyerek, toplantının soru cevap bölümüne giriş yaptı.

Katılımcılardan sorular topladığını ve bunları yönlendireceğini bildiren Sivri; “Daha yakın çalışabilmeyi, proje bazında fikirlerimizi paylaşabilme ortamını bulabilmeyi ümit ediyoruz” dedi.

Burada ülkemiz sanayisinin nitelikli eleman ihtiyacının karşılanması için organize bölgelerinin kurmuş olduğu meslek liseleri var. Bu başanlı örnekler, kamu yönetimindeki meslek liselerine veya teknik liselelere yaygınlaştırılmaz mı?

Şimdi tüm bu eğitimin organize sanayi içinde yapılabilmesi, ya da diğer yerlerde yapılamamasının çok faktörlü bir yapısı var. Bu öğretmen niteliğiyle ilgili olabilir, okulun makine parkının eskimiş konvansiyonel çerçeveye sahip olmasıyla açıklanabilir. Mesela şehirlerdeki

sektörlerin hususiyetleri ile okullardaki alan ve dalların örtüşmesi ile ilgili olabilir. Mesela bizim mikro mekanizmalarda yılda 2000 kadar elemana ihtiyacımız var ama bir tane okulumuz yok.

Bu çok faktörlü bir yapı ve biz burada ithalat analizi yaptığımız da şunu gördük, ciddi bir ahşap oyuncak ithalatımız var. Hemen 4 okul kurduk ve bunlara satış garantisi de verdik. Şimdi bunun gibi 100 okul daha gerekiyor. Ama bu bir altyapı finansman gerekiyor. Biz geleneksel olarak torna, testviye, metal, ahşap vesaire diye açmışız. Ama sektör dijitalleşmiş o arada. Biz oturup da kıl testere ile bir şey keserken, CNC tezgahlarında milimetrenin yüzde birini kesen aletler, araçlar var. Bunu öğretime yetiştirmenin muhakkak dönüşmesi gerekiyor. Mesela bizim uçak bakımla ilgili bölümlerimizde ciddi bir sıkıntı vardı. Onların hepsini yeniledik ve bütün öğretmenlerimizin ihtiyaçlarını karşıladık ve birden bire 5 kat artı potansiyel. Ülke olarak dünyadaki 5-6 ülkeden biriyiz ama savunma sanayinin altyapısı yoktu, onu kurduk. O okul iyi çalıştırılıyor da bu okul iyi çalıştırılmıyor meselesi değil bu. Bu mesele bütün faktöriyel yapıların eşgüdümlü ve eşzamanlı olarak dönüştürülmesini gerektiren kurumsal alt yapısı değişecek, öğretmen alt yapısı değişecek. Biz artık ustabaşların derse girmesini istiyoruz mevzuat

müsait değildi, onu da hallettik. Bizim öğretmen eğitimi ile bir sıkıntımız vardı, bu sene yaklaşık olarak 32 bin öğretmenimizi eğitime aldık. Bunu yaparken bazı okullarımızın kapatılması, branş ve dallarının yenilenmesi, yüksek teknoloji oranının ne kadar olacağının saptanması, orta teknolojilerin ne kadar olması gerektiği, yani bütün bunların birlikte düşünülmesi lazım ve onun da orta vadede, birkaç sene içinde yapılmış olduğunu göreceksiniz.

Milli Eğitim Bakanlığı ve YÖK'ün bağımsız iki kurum olarak hareket etmesi sağlıklı bir sistem midir? Tek bir çatı altında toplansa, daha uzun vadeli daha stratejik ve entegre bir planlama yapılma ihtimali ortaya çıkmaz mı?

Şöyle bir müjde verebilirim, bizim öğretmen yetiştirme geleneğimiz Osmanlı'dan bu tarafa bir damara sahip bu köy enstitüleriyle devam etti. Bugün Eğitim Fakültesindeki öğrencilerin derdi, KPSS'yi kazanıp öğretmen olmak. Kimsenin idealist olacağım, çocukları yetiştireceğim gibi bir derdi yok. Akademisyenin de bir derdi yok. “Ben puan biriktirip doçent olacağım” diyor, öğretmek için bir derdi yok. Üniversitelinin derdi yok, o da diyor ki “endekslerle gelen makale sayısını artırmam lazım.”

Bundan niye öğretmen çıkmaz?

Çocuk fakülte 3'te KPSS'ye hazırlanmaya başlıyor. Sınav sınav sınav sınav ve asla öğretmen olarak yetişmiyor. YÖK'le bir ön protokolümüz var. Dört beş tane eğitim fakültesini, bizim kendi milli damarımızdan gelen bu söylediğim Köy Enstitüleri, öğretmen okulları damarından gelen ve metotlarının çok iyi bildiğimiz, nasıl yapabileceğimizi çok iyi kavradığımız, bir gelenek var, öğretmen yetiştirme geleneği. Buna dönük Eğitim Fakültesi modelinin çalışmaları başladı ve artık öğretmen yetiştirmeye kendi ulusal çizgimiz çerçevesinde devam ettireceğiz.

25 yaş ve sonrasında otizm ve zihinsel engelli olan gençler için yaşam boyu sürebilecek tam zamanlı bir eğitim planı oluşturulabilir mi?

Aslında bununla ilgili elimizde çalıştığımız bir proje var. Fakat Milli Eğitim Bakanlığı'nın yatırım bütçesi %55 oranında azaldı bu sene ve bizim uygulama projelerimizi biraz sıkıntıya soktu. Bu da onlardan biri. Bazılarını hızla harekete geçiriyoruz. Mesela sizin sunumunuzda da vardı. Bu sene 800 öğrencinin yetenek taramasını yaptık ve Uluslararası bir zeka ölçeğiyle, yetenek ölçeğiyle bunu yaptık. Türkiye'deki bütün çocuklar da bu taramayı bitireceğiz iki yıl içinde ve bundan sonra her bir çocuğun hangi becerisinin, yeteneğinin ve zekasının nasıl yönlendirilmesi gerektiği konusu çok daha rahat, bilerek yapılacak. Yani çocuk lise sona gelip de hangi bölüme gitsem demeyecek. Biz bunu ilkokulda, ortaokulda saptamış olacağız.

İnsanları istemedikleri halde bazen zorla İmam Hatip okullarına göndermek adil midir?

Şimdi şöyle bir şey var. Bizim geçen sene bu konuda yaşadığımız mağduriyetler %5 - 7 civarındaydı. Ama bu sene bunu yüzde birlere indirdik. Bu sene 5 tercihten ilk 3 tercihinin kazanılma oranını %73'lerden %96'ya çıkardık.

Bu daha da iyileşecek ama, elbette prensip olarak bir çocuk ve ailesi istemiyor, biz de zorla onu oraya gönderiyoruz, bu temel insan hakları açısından da sıkıntılı. Yani bir milyon üzerinde çocuğumuz içinde bazılarının bu tür sıkıntılar yaşadığını biliyoruz. Öyle bir

şey yok diyemiyorum ama bu sene çok çok çok azaldı bunu söyleyebilirim. Bu tür bir durumda gereken tedbiri alıyoruz, ona açığız.

ESİAD gibi iş aleminin kurum ve kuruluşlarıyla İzmir'deki eğitim projelerinde ortak paydada ortak projeler yapılabilir mi?

Tabii ki çok sevinirim, özellikle tasarım ve beceri atölyelerindeki en zarif illerimizden birisi İzmir. Yani biz istiyoruz ki geçen geldiğim, Mayıs ayında geldiğim yemekte de konuyu biraz iteklememiz lazım. Yani bu atölyeler tam da biz iş insanları olarak çocukları daha ilkokul 1 de mühendislik kafasına yönetebilmek için ihtiyaç duyduğumuz ortamlar. Drama, sanat zihniyetinin geliştirilebilmesi için ihtiyaç duyduğumuz ortamlar. Bizim çocuklar abcd diye işaretliyorlar, ama asla tasarım yapmıyorlar, asla ellerini kullanarak bir şey modellemiyorlar, asla bir ürün ortaya koyup onu sergilemiyorlar. Bunlar istisnai faaliyetler olarak tabii ki var, ama bunu sistemin ana karakteriği açısından yok. Bunun bir rutine binmesi lazım. Bunun yolu da, bütün dünyada en işlevsel yolu, bu tasarım beceri atölyeleri.

Bizim şu şu becerilere sahip olsun diye bir derdimiz yok. Biz jenerik beceriler istiyoruz. Dünya sürekli değişiyor, beceriler sürekli değişebilir, ama jenerik beceriler her zaman geçerlidir. Bu beceriler üstünden inşa edebilmek için de bu atölyelere ihtiyacımız var. İzmir'in hususen en geri kalmış okullarında başlamak üzere prensip olarak, ki Milli Eğitim Bakanlığının yaklaşımı da olur, en zayıf okula gitmek, en zayıf öğrenciden başlamak, en dezavantajlı bölgedeki öğretmenlerin eğitiminden başlamak, yani çevreden merkeze doğru bakış açısıyla bu şekilde bir atölyede istediğiniz olursa tekrarlıyorum çok mutlu oluruz.

Organize sanayi bölgelerinde meslek liselerinin kurulması teşvik edilmek isteniyorsa, bizim fabrikalarımız birer atölye. Bu okulların artmasını istiyorsak fabrikalarımızdan yararlanacak bir düzenleme yapılması gerekmez mi?

Şimdi tabii Türkiye'nin bir alışkanlığı var, bir şey yaptığında her kademe

ya da kesim için aynı standardı koyuyor. Meslek Lisesi'nin bir kuralı var, Fen Lisesinin de bir kuralı var, Sosyal Bilimler Lisesi'nin de bir kuralı var, Anadolu Lisesi'nin de bir kuralı var, bu kuralların hepsi aynı, ama her okulun ihtiyaçları değişik. Bir tane kuralı genelliyor sistem... Organize Sanayi Bölgesi'nin içinde açılırsa meslek lisesi, dışında açılırsa aynı şeyi istiyor. Geçen hafta bu standartlarla ilgili beklentilerin karşılanmasını bir sene erteledim. Ama bu bir sene içinde de, sizin bu söylediğiniz destek modellerinin tamamı yönetmeliğe geçmiş olacak.

Rehabilitasyon merkezleri ile ilgili yasayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sizin bu bahsettiğiniz yönetmeliği %90 oranında sektör hazırladı. Yani siz ne diyorsanız oldu sadece iki konu var. Bürokrasinin ilk çıkardığı metin çok büyük tepki gördü sonra biz oturduk dedik ki bunu sektör yapsın %90 oranında sizin istediğiniz şekilde çıktı.

Üniversiteden mühendis çıkıyor ama güvenlikçi oluyor, garson oluyor. Bizim kan kaybımızı karşılamak için, bir şekilde bir cazibe yaratarak velilere, ailelere de sosyolog, psikolog nezdinde meslek liselerinin kıymetli olduğunu belirtebilirsek, kısa vadede bu sorunun çözülebileceğini inanıyorum. Siz ne düşünüyorsunuz?

Bu konuda o kadar çok faktör var ki, mesela askerlik faktörü çok ciddi bir şey bu çocuklar için. Mesela orada düzenlemeye gittik askerliği bunlar için normal liseden farklılaştırdık, meslek liselilere kolaylık getirdik. Yedek astsubaylık getirdik. Bütün bunlar bizim yaptığımız analizlerle, nerede ne problem var diye baktığımızda, bir kısmı bu askerlikle ilgili, bir kısmı bu çocuklar gerçekten bir yerlerde eğitim alıyorlar, ama asgari ücret bile vermeyen özel sektörle karşılaşıyorlar.

Sorun alanları o kadar farklı ki sorun alanı sadece önümüzdeki süreçte ekonomideki iyileştirme arttıkça, çocukların 3 senelik SGK primini biz ödeyeceğiz. Buna benzer bir sürü iyileştirici tedbir alıyoruz. Fakat bunu yapıyor olmak inanin yetmeyecek. Başka sosyolojik faktörler var. Bunların hepsini birlikte ele almak lazım şu anda yaptığımız şey o. ■

ESIAD ve BASİFED, Prof. Dr. Refet Gürkaynak ile “2020 Yılı ve Sonrası Ekonomik Model Önerileri” toplantısı gerçekleştirdi.

Batı Anadolu Sanayici ve İş İnsanları Dernekleri Federasyonu (BASİFED) ve Ege Sanayici ve İşinsanları Derneği (ESIAD) işbirliğinde Bilkent Üniversitesi İktisat Bölüm Başkanı Prof. Dr. Refet Gürkaynak'ın konuk konuşmacı olduğu, “2020 Yılı ve Sonrası Ekonomik Model Önerileri” konulu toplantı Swiss Otel’de gerçekleşti.

Toplantının açılış konuşmasını yapan ESIAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri, her yıl üyelerine yönelik gerçekleştirdikleri ESIAD Üye Beklenti Anketinin 2020 yılı sonuçlarında üyelerinin sırasıyla hukukun üstünlüğü, ekonomik istikrar, öngörülebilirlik ve dış politikayı öncelikli alan olarak gördüğünü aktardı. Sivri, ekonomide öngörülebilirliğin tesis edilmesi alanında ilerleme sağlanması için öncelikle

evrensel hukuk kriterleri gözetilerek yapısal adalet reformlarına hız verilmesini beklediklerini ifade etti. Bundan hareketle, iş dünyasının yatırımlarını arttırması için demokratik, laik ve güçlü bağımsız kurumlara sahip, güçler ayrılığı ilkesine sadık kalan bir yapı, zamanın ruhuna uygun rekabetçi üretimi, bilim ve teknolojiyi odağına alan, yeni bir ekonomik iklim oluşturulması gerektiğini söyledi.

“Büyümenin niceliğinin yanında niteliği ve toplumsal kalkınmaya etkisi önemli”

2020 yılında ekonomide en önemli konuların başında istihdam kayıpları ve genç işsizliğinin düşürülmesini olduğunu ve bu kapsamda üretime dönük yatırım odaklı büyümeye ihtiyaç duyulduğunu ifade eden Sivri, “Büyümenin niteliği bizce niceliği kadar önemlidir. Büyüme ancak üretime ve adil paylaşıma, bireysel ve toplumsal güvene, istihdama sonuç olarak da toplumsal kalkınmaya yol açıyorsa anlamlı hale gelir. Büyümenin alt kırılımlarında özellikle üretken yatırımı temsil eden makine-teçhizat kalemi ayrı bir dikkati hak ediyor. Bu kalem son 5 çeyrek-

tir küçülüyor. Türkiye’nin yeni endüstri devrimi kapsamında üretim teknolojilerini yenileme zorunluluğu bulunuyor bu alanda yatırım yapılması da, hem yerli hem de yabancı yatırıma güven veren bir ortamın oluşması ve kaynakların bu yöne yönlendirilmesi ile gerçekleştirilebilir” diye konuştu.

“Demokrasi gelişirse ekonomi de gelişir”

Ekonomide yaşanan sıkıntılara, sanayi odaklı büyüme yerine tüketim odaklı harcamalara dayalı bir büyüme planlaması ve ekonomiye geri dönüşü olmayan yatırımların sebep olduğunu belirten BASİFED Yönetim Kurulu Başkanı Seda Kaya Ösen, hukuk, adalet, katılımcı demokrasi gibi kavram-

ların sadece yabancı yatırımcıya değil aynı zamanda yerli yatırımcıya da güven vereceğini söyledi. 2020 yılının bir şekilde geçeceğini, asıl olanın üretimi ithal ara mallardan kurtarmak olduğunu belirten Ösen, “Enflasyon rakamlarının baz etkisinden çıkacağı 2020’nin ikinci yarısında ülkemizin ekonomik göstergelerinin daha gerçekçi tahlil edileceğinden hareketle, özellikle siyasetin ekonomiye etkisinin azaldığı, üretimin tüketimden rol çaldığı, ithal ara maldan kurtulmuş, büyüme bileşenleri içinde sanayinin payının genişlediği bir 2020 ve sonrası temenni ediyoruz. Demokrasiyi geliştirsek ekonomimiz de gelişecektir. Kırılgan ekonomiyi düzeltmek için sanayiciler ve hükümet iş birliği yapmalı” dedi.

Prof. Dr. Gürkaynak konuşmasına başlarken iki başlık altında konuşacağını ifade etti. Bir tanesi akut kriz, kendi deyimiyle halihazırda yaşanmakta olan “özel sektör borçluluğu krizi”. Diğer başlık ise orta ve uzun vadede yapılması gereken yapısal reformlar.

Prof. Dr. Refet Gürkaynak'ın önemli tespitler içeren sunumunu özetle sizlerle paylaşıyoruz.

Öncelikle 2001 krizini size hatırlatmak istiyorum. 2001 sonrasında kredi mevzuatı ile yurtdışından dövizle alınan krediyi hükümet temizledi. 2001 sonrası en önemli politika, maliye politikasının şekle sokulması, verginin, harcamanın, zaptı rapta alınmasıydı ki politikanın en önemli ayağı aslında odur.

Mevzuatın bir ayağı diyordu ki; bankaların artık yurtdışından döviz kredisi alıp, bunu TL kredisi olarak vermeleri yasaktır. Aynı mevzuat şunu da söylüyordu; “Dövizli kredi alıp dövizle kredi verme de yasak, eğer senden kredi alanın döviz geliri olduğunu gösteremiyorsa.”

2009 senesinde bunun bu son kısmını kaldırdılar. Hükümet, bankalara ve şirketlere “Sen kredi ver, sen de al, nasıl yaparsanız yapın” dedi. Türkiye’deki şirketlerin döviz borçluluğuna bakarsanız 2009’a kadar bir şey olmadığını, çünkü bu mevzuatla olamadığını, ama sonra deli gibi yükselmeye başladığını görüyorsunuz. Sermaye girişleri değer kazanıyor, dolayısıyla bir taraftan düşük faizli yabancı para cinsinden kredi alıyorsunuz, bir taraftan da ödeme zamanı geldiği zaman kurdan kazanmış oluyorsunuz. Şirketler atladılar bu işe. Ne zamana kadar? Patlayana kadar.

2010-11 geldiğinde bunu hala sürdürüyor olmak şirketlerin bu şekilde döviz cinsinden kaldıraçlanmasına müsaade ediyor olmak akıl almaz bir regülasyon defekti, şu anda onun bedelini ödüyoruz. Türkiye’de alışılmamış olan, hükümetin anlamamış olduğu şey, elimizde bir özel sektör borç krizi olduğu. Batıklık sorunu kredi ile çözmeye çalışılıyor.

2018-2019 döneminde tüketim çok hızlı bir şekilde düştü. Bu hane halklarının “Benim başıma gelen şeyin geçici olmadığını düşünüyorum” deme şekli. Bunun getirdiği bir birikmiş tüketim talebi var. O yüzden 2020’de büyümenin %1,5-2,5 değil, %4-4,5 olma ihtimali gözüküyor. Buna işler iyiye gidiyor demek gerekiyor, çünkü şirketlerin batık olduğu ülkede bunun geçmesi söz konusu değil. Batıklık kalıcı bir durum. Bunu temizlemeden yapılacak kalıcı bir doğru düzgün iş yok. Türkiye’de de dünyada da bütün krizler borç krizi. Biz maalesef kriz şerbetlisi bir ülkeyiz, şu odada olup da 3 tane

kriz hatırlamayan insan yok ama bizim krizlerimiz daima kamu borcu krizi olmuştur. Bu seferki o bakımdan farklı. 2001’e kadar kamu o kadar çılgınca bir şehvetle borç alıyordu ki, Türkiye’de başka kimsenin borç alması söz konusu değildi zaten. 1999-2000 yıllarına bakarsanız kamunun borçlanma gereği milli gelirin %16,5’una falan çıkmıştı. Var olan tasarrufun bütününe ve fazlasını kamu çekmeye çalıştığı için kamunun bütçe açığı ülkenin cari açığını sürüklüyordu. Bu ikisinin seviyesine bakarsanız bir paralel seyir görürdünüz. Yıllar içinde aradaki mesafe sabit kalmak kaydıyla bütçe açığı arttıkça cari açık artar, bütçe açığı azalınca cari açık azalır böyle giden bir ülkeydik biz.

Özel sektör borç krizi de borç krizi, kamu borç krizi de borç krizi, farkı sadece biri özel sektör, biri kamu olması değil. Farkı, kamunun tek bir karar alıcı olması, özel sektörün milyonlarca insan olması. Özel sektör borç krizi ise farklı ve daha zor bir iş.

Özel sektör borç krizi dediğiniz zaman “devletin bir borcu var bununla nasıl uğraşacağız” diye bakmıyorsunuz, şimdi farklı sektörlerde irili ufaklı bir sürü şirket ile uğraşmak. Bu bizatihi zor bir iş.

2008-2009 krizinin Amerika’da bu kadar acılı yaşanmış olması, arkadan gelen büyümenin bu kadar yavaş olması, Avrupa’da bu kadar büyük bir tahribat yaratmış olması, Avrupa’nın hala belini doğrultamamış olması bu yüzden. Buna bilanço krizi deniyor. Türkiye’de bir yatırım talebi yok ki karşılığında ben kaynak alamıyorum diyen bir şirket olsun.

Şirketleri kurtarmak, bankaları batırmaktan daha akıllı bir seçim

Türkiye’nin önünde iki yol var. Yapabileceğimiz şeylerden bir tanesi şudur. Şirketler batacaklar ya, bilinçli bir karar olarak diyeceğiz ki “Tamam, borç mu aldınız almasaydınız, batıyor musunuz batın.” Hiçbirşey yapmamak da bu yola çıkar. Şirketler batacaklar, şirketlerin batması bankaları batırmaya başlayacak. Türkiye’de zaten banka batırmak doğru bir iş değildir, dünyanın diğer yerlerinde de bu böyle. Ama bilhassa Türkiye tarihi her iktidara banka batırmanın siyasi maliyetini ödetmiştir. Dolayısıyla bir bankacılık krizi riski görüldüğü zaman o bankaları kurtarmayacak bir iktidar bu memlekette yok.

İkinci yol bir an evvel şunu görmek. “Bir dakika ben bir şey yapmıyorsam, bu şirketleri de batırıyorsam nihayetinde bu kamu borcuna dönüşüyor çünkü nasıl olsa bankaları kurtaracağım, şirketler battıktan sonra bankaları kurtaracağıma şirketler batmadan şirketleri kurtarayım” demek. Bu ikisinden biri olmak zorunda.

İkincisinin çok daha akıllı başında bir iş olduğunu görüyorsunuz. Peki, nasıl bir mekanizma kuracağız? Buna iktisatta teşviksel tutarlılık denir, doğru şirketler kurtarılacak, yandaş şirketler değil. Bunun mekanizması sonrasını da düşünerek iyi bir şekilde tasarlanabilir.

Buradaki temel gerçek; bu borç ya doğru yoldan ya eğri yoldan, ya az yıkıcı ya çok yıkıcı olarak kamu borcuna dönüşecek. Sadece özel sektör borç krizi diye bir şey yok. Ortada bir kriz varsa kamu borcu daima zıplar.

Şimdi kredi vermenin bu hastalığın ilacı olmadığını anlattım, bunu görüyorsunuz zaten. Özel sektöre ilişkin ne söyleniyor, reel sektör borcuna ilişkin ne söyleniyor? Hiçbir şey söylenmiyor, benim gördüğüm kadarıyla. Çünkü bir farkındalık yok. Bu anlamda bunun kötü niyet değil, gerçekten iş bilmezlik olduğunu söylüyorum. Hükümet, memleketteki meselenin bu olduğunu anlamış değil. Anlamadığı için buna ilişkin bir şey yapmıyor. Anlamış olsa yapacak mı? Bilmiyorum, ama anlamadan yapması zaten mümkün değil. Onun içinde bilinmez bir yolda gidiyoruz şu anda.

Bu noktada en azından borcun milli gelire oranı düzgün diye düşünebilirsiniz. Türkiye’de borcun milli gelire oranı %33 falan civarında. Bunu görünce insanlar %33 çok da yüksek değil diyorlar. Borcun milli gelire oranı aslında çok saçma sapan bir ölçüt. Borcun GSYH’ya oranında 94’te, 99’da, 2001’de %40’ı geçmedik.

Borç verenler, borç verirken borç ödeme kapasitesine bakarlar. Vergi toplayamayan bir ülkenin borç ödeme kapasitesi düşük, borç ödeme kapasitesi düşük ülkenin borç alma kapasitesi düşük. Onun için biz borcun GSYH’ya oranında %40’ı geçemiyoruz. Eğer gerçekten borcun milli gelire oranı iyi, maliye politikasının durumu iyi olsaydı eğer, o zaman dünyada Almanya 10 yılda negatif faizle Euro bölgesinden borç alırken, biz 5 yılda %7 faizle borç alıyor olmazdık. Ödediğimiz o faizler uluslararası piyasanın bize “sen doğru düzgün borç alabilir bir ülke değilsin” deme yolu. Şuna geliyor iş, bu borç kamu borcuna dönüşecek, o kamu borcunu biz piyasalardan fonlayamayacağız dolayısı ile IMF gelecek onun çok fazla bir kaçı yok. 2002-2007 arasında Türkiye’de doğru

düzgün iktisat politikası yapılmış olduğundan bunun da karşılığını iyi bir büyümeyle almış olduğumuzu görüyorsunuz. IMF’ciler kendileri de bilirler bunu. Bürokrasisi güçlü olan ülkelerde IMF programları daima şuna yarar: Bürokrasi yapılması gereken iş biliyordur, siyasetçilere bunu yaptırılmıyordur. IMF geldiği zaman, bürokrasi IMF’ye der ki; “Tamam bunu yazın. Biz zaten hazırдық, senelerdir bekliyorduk, yapılacak işler bunlar, al sana program, götür bunu hükümete imzalat.” Türkiye’de olan büyük ölçüde buydu. Maalesef Türkiye’de kamu şu anda temel devlet vasfını taşımakta son derece zorlanıyor. Böyle bir program yapabilecek yapı da yok.

Şu anda eldeki mesele geçmiş değil. Batıklık hala ortada. Kur üzerinde çeşitli mekanizmalarla baskı olduğu için, bunu şu anda görmüyor gibiyiz ama yüzleşeceğiz bununla. Yüzleştiğimiz zaman çözüm bulmak gerekecek. Bu sefer ikinci sorunla uğraşmaya başlayacağız.

Biz memleketin her zamanki gidişatından da memnun değiliz. Bu ayrı bir mesele. Türkiye’de bunların ikisinin birbirine karışması önemli bir sorun. İki tür politika var. Bir tanesi konjonktürel politikalar. Yani diyoruz ki; bu ülkenin bir normal var ama o normalin altındayız şu anda. Mesela kriz zamanında bununla nasıl başa çıkacağız. Bu bir iktisat politikasıdır.

Bir tanesi de bu normal beğenmiyoruz biz. Bu normal nasıl daha iyi normal yapacağız. O politikalara yapısal reform deniyor. Yapısal reform bunun adı zaten. Bu ülkenin şeklini değiştireceğiz ki başka bir normale bakıyor olacağız. Bunu talebi körükleyerek yapamayacağınızı hemen görüyor olmanız lazım. Potansiyel üretimle geliri artırmak istiyoruz. Üretim birtakım insanların, bir takım becerileri ile bir takım araç, gereç kullanarak yaptıkları iş. Potansiyel üretimimizi yakalayamayamamızın, üretimimizi artıramamamızın ise iki sonucu var. Bir, talep çok kuvvetli olduğu için fiyatlar artıyor halk arasında ona enflasyon deniyor. İki, yurt

içinde talebi karşılayamadığımızda ithalat patlıyor, buna da cari açık denir. İkisini de gördük. Kötü iktisat politikasının gayet normal sonucu. Peki bunu istemiyorsak ne yapacağız? Potansiyeli arttıracacağız. Nasıl olacak bu iş? Hatırlayalım. Birtakım insanlar, buna emek diyoruz; birtakım beceriler, buna beşeri sermaye ediyoruz; bir takım araç gereç, buna sermaye diyoruz; bir de ne olduğunu anlamadığımız şeyler var, buna iktisatçılar teknolojik değer diyor. Türkiye’de bu teknoloji üzerinde çok konuşuluyor ama ben şundan bahsetmek istiyorum.

Amerikan kafası ile Türkiye’yi düşünmenin bir sürü arzasından bir tanesi bu. Amerika, teknolojiyi düşünmek zorunda, çünkü zaten nüfusun işgücüne katılımı yüksek. Daha fazla emeği işe sürecek yer yok orada. Ne yaparsın, insanları 20 sene mi okulda tutacaksın? Sermaye tarafında yine öyle, yatırım oranı da yüksek, kişi başına düşen sermaye de yüksek. Dolayısıyla, orada büyüme gelecekse teknolojiden gelmek zorunda.

Bizim memlekette ise işsizlik yüksek. Kaç kişi işsiz? 4,5 milyon kişi. Şimdi şunu düşünün 82 milyon nüfusta 4,5 milyon kişi işsiz çok mu? Bunun çok acayip rakam olmadığını görüyorsunuz. Almanya’da da böyle. Almanya’da işsizlik oranı çok düşük ama. Nasıl oluyor? İşsizlik, işgücüne oranlanıyor. Şimdi bilmeyeceğinizi düşündüğüm şeyi sorayım, hakikaten bilmeyeceksiniz. Kaç kişi çalışıyor? İstihdam kaç kişi? 28 milyon kişi. Türkiye’deki acayip rakam bu. 82 milyon kişinin bütün ihtiyacını 28 milyon kişi

gidermeye çalışıyorsa memleket böyle memleket oluyor. Kayıt dışı dahil bu rakama.

Şirketlerden değil, hane halkından ölçülüyor. 4,5 milyon kişinin hepsi iş bulsa dolayısı ile çalışan kişi sayısı 33 milyon olsa, siz buna bakıp yine çok düşük diyeceksiniz. Buradan anlayın işsizliğin esas büyük mesele olmadığını. İşsiz insanlar için, tabii çok büyük mesele. Ama Türkiye makro ekonomisi için aslında mesele insanların işsiz dahi olmayışları. İşsiz olmak demek, işi olmayıp iş arayan insan demek. Türkiye’de insanlar iş aramıyorlar. İş aramıyorlar da ne yapıyorlar? Şimdi biz, 4,5 milyon işsiz bu kadar dert ediyorsak, o 11,5 milyon ev işi ile meşgul insanı da bir zahmet dert etmemiz lazım. Türkiye ile ilişkin bilmek zorunda olduğumuz şeylerden bir tanesi bu. Memlekette 4,5 milyon işsiz büyük sorunsa, 11,5 milyon ev kadınının ne olduğunu düşünmek zorundayız, bu emek. Bu memleket hakikaten bir takım işleri yapmanın kolay olduğu yer. Şu anda olumlu taraf şu, her yer çok kolay yapılabilecek ilerleme ile dolu. 2001 sonrasını hepimiz hatırlıyoruz yeni yaptık daha biz ilerlemeleri. Bunlardan en kolay yapılabilecek, kadınların işgücüne katılımı. Buna müdahale etmeden bu memlekette yapılacak başka hiçbir şey yok. Müslüman ülkelerin arasında da işgücünün en düşük katılımı olan ülkelerden bir tanesiyiz. Endonezya, Malezya bizden az mı Müslüman? Oralarda kadınların işgücüne katılımı %50, biz de ise %35.

Kadınların işgücüne katılımını sağlamak Türkiye’de teknoloji devrimi yapmaktan çok daha hızlı, daha kolay bir

iş. Zaten onu yapmadan da öbürünü yapamıyorsun. Önce ucuz olan, kolay olan işi yapıyorsun, ondan sonra mecbur olduğun için zor olanı yapıyorsun dolayısıyla emek, beşeri sermaye ve sermaye konusunda yol alacağız ki büyüme için teknoloji karşımıza çıkacak. Bunu yapabileceğimizden benim bir şüphem yok ve memlekette de gerçekten çok kıymetli ve dünyanın en iyisine muadil beşeri sermaye birikimi mevcut.

Memleketimizde yaklaşık 5 milyon da emekli var. Yaklaşık 4,5 milyon da öğrenci olduğu için işgücüne katılmayan insan var. Bu kadar genç nüfusta, öğrenci sayısının emekli sayısından çok daha fazla olmasını beklersiniz, halbuki emekli sayısı fazla. Niye? Emekliler de genç onun için...

Memlekette yatırım talebi şu anda yok, olmayışının da çok önemli nedeni batıklık. ‘Yabancı yatırımcı niye gelmiyor Türkiye’ye?’ diye sorulduğunda cevap ‘bu adalet sistemi ile başımıza ne geleceğini anlayamıyoruz’ oluyor. Sermaye, ekonomik istikrardan önce hukukun üstünlüğünü istiyor diye açıkladınız ESİAD üye beklenti anketi sonuçlarında. Tabii ki iktisat politikası reformu sadece iktisat politikası değil. Bu bir bütün. Tabii ki Türkiye’nin 2001-2007 arası büyümesi sadece ekonomide büyüme değil, azınlık haklarında, basın özgürlüğünde, siyasi özgürlüklerde yaşanan ilerleme ile bir bütün.

Memleketimizde haksız olmayan bir karamsarlık çok fazla şu anda, bunu yabancılarda konuşurken çok söylüyor, burası gerçekten bir ülke, Türkiye diye bir yer var. Buranın var olmaya devam edeceğini biliyoruz, biz buranın insanlarıyız ve buranın insanları hakikaten çok saçma işler yapabildikleri gibi dünyanın en iyi işlerini de yapabiliyorlar. Bu memleket hala birçok bakımdan sadece nüfus olarak değil, ülke olarak, Cumhuriyet olarak genç bir ülke. Birtakım gençlik, ergenlik travmaları yaşıyor. Bunun iktisadi tezahürlerini böyle şeylerde görüyoruz ama nihayetinde büyüyoruz, büyüdükçe de iyi bir yerlere gidiyoruz ama uğraşmak gerekiyor. Bizim memleketimiz de burası, uğraştıran memleket. Uğraşan insanlar da biziz. Çok teşekkür ederim. ■

Professional Security
PRODUCTS

Designed by Milesight in Florida U.S.A.

H.265+ SERIES

High Efficiency Video Coding

ONVIF | S.A.G

Milesight 4K Mini NVR
Experience the power of details

www.milesight.com.tr

STARLIGHT NETWORK CAMERAS

Adalet Mah. Manas Bulvarı No:39/0 | FOLKART TOWERS B-Kule | Kapı No: 3601-3602
Bayraklı | İzmir | TÜRKİYE
T. 0232 421 00 99 F. 0232 421 92 29
www.provis.com.tr

PRO|VIS

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu:

**“Ekonomide
sanayinin
payı yüzde
30'lara
ulaşmalı”**

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) Ekonomik Gözlem Grubu tarafından hazırlanan Türkiye ekonomisinin 2019 yılı değerlendirmeleri ve 2020 yılı beklentileri sunumu yapıldı.

Değerlendirme ve beklenti sunumunu ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget yaparken, 2020 yılı değerlendirmeleri anket sonuçları sunumunu ise ESİAD Genel Sekreteri Hale Altan yaptı.

“Ekonomi yeni bir üretim modeli ile desteklenmeli” Toplantının açılış konuşmasında ekonomiye dair görüşlerini paylaşan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadil Sivri, “Enflasyon, büyüme, kur ve faiz tarafında oldukça zor bir yılı geride bırakıyoruz. 2020 yılında, önümüzdeki 6 aylık dönemde, faiz, kredi ve bütçenin üzerinde daha fazla kontrol sağlanabilmesi enflasyondaki temel gidişatı belirleyecek. Son dönemde atılan bir takım adımlarla TL bazındaki kredi büyümesinin hızlanması ve baz etkilerinin devreye girmesi ile 2020’de büyümeyi 3 veya 4 aralığında görmeyi bekliyoruz. Yeni bir üretim modeli ile bu ivme desteklenmeli. Bütçe ve mali disiplinden taviz verilmeden ülke kay-

naklarının verimli ve üretken şekilde özellikle artan genç işsizliğine çare olabilecek katma değerli istihdam yaratacak ve uzun vadede yeni nesil yüksek teknolojiye katkı sağlayacak alanlara yönlendirilmesinin önemli olduğunu düşünüyoruz” dedi.

“En önemli sorun işsizlik”
“2019 Yılı Değerlendirmeleri ve 2020 Yılı Beklentileri” sunumunu yapan Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget, sanayi üretiminin, PMI endeksinin ve kapasite kullanım oranının son aylarda bir toparlanmaya işaret ettiğini, bunun yanı sıra turizm ve hizmet gelirlerinin büyümeye pozitif yönde destek verdiğini ifade eden Bilget sunumunu şöyle sürdürdü; “Şimdi dünyaya da bakalım. Gelişmekte olan ülkelerde, Japonya’da bile binde 8 de olsa

bir büyüme var. Amerika'daki büyüme yuvarlak %3 dediğimizde 500 - 600 milyar dolar/yıla tekabül ediyor. Kişi başına gelire bakarsanız, Amerika bütün ülkelerle arayı açmış vaziyette, 62 bin dolar. Avrupa ortalaması ise 40 bin. Buna karşılık gelişmekte olan ekonomilere baktığımızda 2018'de % 4.5'luk bir büyüme var. Gelişmiş ülkelerde %2.2, çok iyi bir oran gelişmiş ülkeler için. Yani nüfus artışının binde-lerde olduğu yerlerde bu çok ciddi bir reel artış demek.

Gayri safi milli hasılaya baktığımızda, gelişmiş ülkeler toplamın %60'ını alıyor, gelişmekte olan ülkelere %40'ı kalıyor. Nüfuslara baktığınızda durum tam tersi, nüfusun neredeyse %80'inden fazlası gelişmekte olan ülkelerde, dola-ysisıyla kişi başına gelirlerde gelişmiş ülke ortalaması 48.000.

Not olarak söylüyorum Türkiye'ye baktığımızda 2018'de 9.146 dolar, dünya ortalaması 11.000. Son 2 yıldır dünya ortalamasının biraz altında kalıyoruz."

2019 yılının %0 ile 1 arasında bir büyüme oranı ile kapanacağını düşündüklerini belirten Bilget, Türkiye ekonomisinde sanayinin payının yüzde 30'lara ulaşması gerektiğini söyledi. Türkiye ekonomisi için en önemli konuların başında işsizlik geldiğini vurgulayan Bilget, "En çok üzerinde durmamız gereken iki konu işsizlik, özellikle genç işsizliği ve gelir dağılımı. Dünyada işgü-

cüne katılım %70'lerin üzerinde, biz de ise %53,5. Her yıl yaklaşık 1 milyon gencimizin işgücüne katıldığı ülkemizde düşük büyüme oranları ile işsizliği tek haneye indirmek mümkün değil. Bununla birlikte gelir dağılımı da giderek bozuluyor. Dünyada ve Türkiye'de çözülmesi üzerinde fikir birliğine varılan en önemli konu gelir dağılımındaki bozulma ve iyileştirme ihtiyacı" dedi.

"2020'den beklentiler"

Turizm gelirlerinin artma eğiliminde olduğunu, bankacılık sektörünün büyüyememe sıkıntı yaşadığını, kurlarda nispeten bir stabilite sağlandığı tespitlerini yapan Bilget; "Ticaret savaşlarında bir yumuşama var. Dış borçla, iç borçta trend yukarıya doğru, hala baskın kriterlerin içindeyiz. Bütçemiz artık parayı toplayıp sosyal kesimlere paylaşırma bütçesi oldu, yatırım yok, esas sıkıntı bu. Yani biz halkın elinden %22'sini alıyoruz, başka kesimlere dağıtıyoruz ama ülkeye altyapı, vesaire yapacak para yok. Çünkü vergi tarafı vesaire tarafı yetişmiyor" dedi.

"Bu bütçeyle olmaz!"

Bütçe içinde vergi gelirlerinin payının arttığını kaydeden Bilget, ekonominin giderek küçülmesinden dolayı vergi gelirlerinin düşük olarak gerçekleştiğini belirterek sözlerini şöyle sürdürdü; "Bütçenin 11 aylık gerçekleşmesinde 93 milyar açığımız var, yıl sonunda

muhtemelen bu 100'ü geçecek. İhtiyat akçesi olan 40 milyar ve bir takım bir defalık gelirler dikkate alındığında, aslında açığımız 160 milyara yakın, gerçek açığımız.

11 ayda yaklaşık 900 milyar giderimiz var, nerelere harcamışız, 232 personel, 362 de bütün vatandaşlara sosyal transfer, sermaye dediğimiz KİT'lere ve diğer kuruluşlara, altyapıya vesaire harcayabileceğimiz para %8'i, %10'da faiz, geri kalanı sosyal kesimlere transfer. Bu bütçeyle Türkiye bir şey yapamaz, yapamıyor da zaten. Gelir tarafını çözmeden bunu çözme şansımız da yok ya da borçlanacaksınız.

2020 bütçesi de böyle bakın. 138 açık var, sermaye transferi 63 milyar sadece, geri kalana bakın hepsi transfer bütçesi. Çözmemiz gereken konular bunlar. Bankacılık sektörü, yaklaşık Ekim sonu resmi rakamlarla 750 milyar dolar civarında bir büyüklüğü olan sektörümüz var. Bu bizim milli gelirimizle birebir, ülke milli geliri kadar bir boyutumuz var, ama görüyorsunuz bilançonun yarısı yabancı kaynaklı para. Mevduat, bakın mevduatta yabancı para %52'ye çıktı, TL 48'e bu negatif faiz olayı TL'de devam edecek olursa, bu rakamın daha da büyüdüğünü göreceksiniz.

En son cari açık bu, ihracatımızın ve dış ticaretimizin 10 aylık hali, ihracat %2 büyümüş, ithalatımız %12-13 küçülmüş, ne küçülmüş diye baktığımızda, ara malı hammadde küçülmüş, yani bu da direkt üretimle ilgili bir şey. Bu da teknoloji, bizim ihracatımızın içinde Ocak-Ekim'de yüksek teknoloji ihracat oranımız %3, orta-yüksek dediğimiz %36, düşük teknoloji %60'larda. Bizim bu yapıyı değiştiriyor olmamız lazım.

İthalata baktığımızda da tam tersi %13 yüksek teknoloji ithalat var, 41'de orta-yüksek var. Bakın dış ticaret açığımız ne? Biz düşük teknolojide fazla veriyoruz, ama buralarda hep eksik veriyoruz. İhracat, ithalat ve 10 aylık dış ticaret açığı 24,5 milyar dolar. Rusya'yı çıkarırsak bizim fazlamız var. Fakat Rusya ile Çin'e bakın, birinde 15, birinde 13 milyar dolar açığımız var, üzerine eğilmemiz gereken konu bu."

“Enflasyon sorunu çözülmeli” Ekonomik Gözlem Grubu Üyesi Saim Uysal ise 2020 yılı para ve kur politikalarına dair değerlendirmelerini 4 bölümde ESİAD üyelerine aktardı.

Ekonomide yaşanan daralmadan ötürü enflasyon dinamiklerinde de iyileşmeler başladığını söyleyen uysal; “Şimdi, bu iyileşme nasıl oldu? 2019’un ikinci altı ayında politika faizi %12’ye indi, dünyada bu yıl için rekor faiz indirimi yapıldı, kur istikrarı için enflasyon öncelikli şart diye bakıyor Merkez Bankası bu nedenle de swap piyasasını Londra’da kapattı yani biz dışındaki swap işlemlerini kapattık. Burada ne sonuçları çıkarabildiniz, kabaca ben üç sonuç çıkarıyorum. Bir, para politikası araçları ile sadece sürdürülebilir fiyat istikrarını sağlayamazsınız. Altını çizmek lazım sürdürülebilir. Fiyat düşüklüğü yaratırsınız, enflasyon düşer ama sürdüremezsiniz, bir süre sonra patlar. Ne yapmamız lazım? Maliye politikamızın da bununla uyumlu olması lazım. Yani bütçe biraz önce açıkladık bütçeyi düzeltilmiş hali ile yani IMF bazlı analitik bütçe hesaplaması 160 milyar. Çok ciddi yüksek bir açık. Dolayısıyla demek ki eşgüdümlü değil, ama bu eşgüdümün olmayışı, bu sene olmadığı halde neden enflasyon düşüşüne engel olmadı diye düşünecek olursak, öyle değil çünkü daralmadan ötürü zaten talep kaynaklı düşüyordu enflasyon, yoksa para politikasının etkin sonuçlarından değil.

Bununla birlikte tüm paydaşları içeren bütüncül yaklaşım şart, yani sadece para politikası, sadece maliye politikası yeterli değil, yürütülen ekonomi politikasının diğer parçalarını da buna göre

dizayn etmeniz lazım. Neden önemli bu? Çünkü sürdürülebilir fiyat istikrarını rehabilite etmeden uzun vadeli hiçbir başarılı sonuç sürdürülebilmeniz mümkün değil” dedi.

Bağımsız, iletişimi güçlü, şeffaf, öngörülebilir para politikası güden bir Merkez Bankası’na ihtiyaç olduğunu söyleyen Uysal şunları söyledi:

“Merkez Bankası kanununun 4. Maddesi çok açıktır, temel amacı istikrarı sağlamak. Merkez Bankasının veya para politikasının birincil görevi, fiyat istikrarı olmalıdır ama banka fiyat istikrarını sağlamak için amacıyla çelişmek kaydıyla hükümetin büyüme ve istikrar politikalarını destekler diyor.

2018 kur şoku ve beraberinde gelen faiz şokundan ve ekonominin daralmasından sonra, genişleyici politikalara başvurulacak, bunda en ufak bir tereddüt yok. Ancak kanun diyor ki size; fiyat istikrarı hedefleriyle bu politikalarınızı yapacaksınız. Eğer onunla yapmazsanız bugün yaşadığımız bir takım sorunlarla baş başa kalıyoruz. Fiyat istikrarı için ne araçlar kullanıyor Merkez Bankası? Para politikası kararları ilan ediyor, hangi nedenle bu kararı aldığını da belirtiyor.

Enflasyon beklenti anketleri yapıyor Merkez Bankası, 12 ay ve 24 ay sonra hangi enflasyon beklentisi ile bekliyor piyasa paydaşları onları ilan ediyor, fiyatlama davranışları konusunda anket ve araştırma yapıyor, finansal istikrar için veri odaklı biraz önce söylediğim reel sektör ve finans sektöründen veri topluyor, onun yaklaşımını izliyor ve makro ekonomik göstergelere bakarak fiyat istikrarını izliyor.

Şimdi Merkez Bankalarının birinci şartı, öncelikli, vazgeçilmez, krizde, kriz dışında bağımsız olmak zorunda. Tabi ki hükümetin izlediği bir makro ekonomik politika var, ama Merkez Bankası araç bağımsızlığı, araçlarını kendi tayin edecek, yani ne zaman faiz indirilebilirliğini, ne oranda faiz indirilebilirliğini, kendi piyasadaki değerlendirmelerine göre yapacak. İkincisi şeffaf olacak. Biz swap konusunda kamu bankaları ile Merkez Bankası arasındaki ilişkiyi bilmiyoruz, açıklamıyor çünkü, bilsek ona göre değerlendirme yapacağız. Ekonomik değerlendirme yapmaya çalışacağız. Üçüncüsü güven. Merkez Bankalarının en önemli şeyleri ne kadar bağımsızlıkta bir o kadarda güven, yani piyasa diyecek ki Merkez Bankası bu kararı alıyorsa mutlaka bir bildiği vardır, ben bütün kararlarımı buna göre dikkate alarak almalıyım. Bu güveni sağlayacaksınız.”

“Enflasyon sorunu radikal olarak çözülmezse sürdürülebilir fiyat istikrarı sağlanamaması halinde ekonomi politikalarının başarılı sonuçları sadece geçici olacaktır” diyen uysal sözlerini şöyle tamamladı:

“Enflasyonun kalıcı olarak çözmezseniz ne olur? Satın alma gücünü koruyamazsınız. İstikrarlı sürdürülebilir faiz sağlayamazsınız. İşsizliği azaltamazsınız. Güçlü yerel parayı yaratamazsınız. Adil gelir dağılımını da sağlayamazsınız. Bu zaten yaşadığımız problemlerin ana hatları buralarda toplanıyor. Çözüm ne? Bağımsız, iletişimi güçlü, şeffaf, her zaman kamuoyu ile bütün aldığı kararları, dayanakları paylaşabilen özerk Merkez Bankası’na ihtiyacımız var.”

“Bütçe açığı ithalatla artıyor”
Uygun ve adaletli bir vergilendirme sisteminin uygulanması gerektiğini ifade eden ESIAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanlık Divanı Üyesi Sıtkı Şükürer, “Bizim en büyük sıkıntımız bütçede yaşanıyor. Vergi gelirlerinin azalması- nın sebebi ekonomide yaşanan büyük durgunluktur. Bizim ekonomimiz itha- lata bağlı olduğu için bütçe açığı artı- yor” diyerek sunumunu şöyle sür- dürdü: “Vergi yasası dediğiniz ve kapsamlı, tutarlı hep özlediğimiz bir reform anlayışı içinde olur. Son dönem- lerdeki yasalar, torba yasalara sıkıştırı- lan, kendi içinde mantığı olmayan, son derece eleştiriye açık vergiler ortaya çıkartıldı. Yasanın detayına girmeye- ceğim hepiniz biliyorsunuz, evinizin değeri 5 milyonu aşıyorsa binde 3’den başlayarak %1’e kadar giden her yıl emlak vergisine ilave bir vergiden söz ediyorum.

İkinci bir vergileme daha geldi. Daha önce biz kendi şirketlerimizde 100 lira para kazandığımızda bu paranın bizim cebimize girinceye kadar öde- yeceğimiz vergi oranı %34’dü. Şimdi bu yaptıkları düzenlemelerle beyan söz konusu olursa, bunu 37,5 civar- larına kadar artırdılar. Bunun pratik- teki anlamı, mümkün olduğu kadar kar dağıtmayın kardeşim, paranız kendi şirketinizde kalsın. Bu da beraberinde tüketim harcamalarını ve ona bağlı tüketim vergilerini aşağıya çekiyor. Beri yandan da en büyük sıkıntı- mız bütçede. Bütçe dediğimiz hadise nedir? Özü itibarıyla ana gelir kay- nağı borçlanma dışında vergi gelirleri- dir ve bu şekilde vergi gelirlerini aşağıya çeken bir sonuç ortaya çıkıyor. En başından beri AK Parti iktidarında en fazla güvendiğimiz hadise, kamu finansman dengemizin tutarlı ve sağlıklı olmasıydı.

Burada vergi gelirlerini artırma ihtiya- cından söz ederken, bir yandan da ekonomik durgunluğu aşmak için özel- likle inşaat, dayanıklı tüketim malları, otomotiv vesaire, harçlar ve vergile- rinde indirim ihtiyacı da elzem olarak gündemde. Bir bakış açısıyla diyebilir- siniz ki devlet bütçesinin vergilere ihti- yacı var ama bunlar kalktı, gelirlerimiz artacak, ama bu sektörlerde hala çok ciddi anlamda durgunluk devam edi- yor.

Çok enteresan bir noktaya geldi ülke, ilk defa tahakkuk, tahsilat oranlarında çok dramatik anlamda kanamalar yaşı- yoruz. Ülkede giderek ahlaki eroz- yona bağlı olarak ödeme namusu kri- terinde bir kirlenme var. Sadece ahlaki değil, insanlar bir şekilde ödeyemez hale geliyor. Bu eğilim artarsa bu işin gideceği nokta nedir? Vergi yasaları- nın Amerikan ve Avrupa sistemlerinde olduğu gibi sisteme monte edilmesi lazım. Belki vergi ödemesini o şekilde sağlayabiliriz. Diyeceksiniz her şeyi düzeltiniz, bu toplumun vergi ödeye- cek hali mi var? Esasında OECD orta- lamalarına baktığınızda fena da vergi almıyoruz. Doğrudan direkt almasak da endirekt harcamalar üzerinden vergi alıyorduk son kriz öncesine kadar, dolayısı ile toplam rakamların çok fazla değişeceği yok.”

“İzmir’e teşvikler artırılmalı”
2020 yılı ESIAD Üye Beklenti Anketi sonuçlarını paylaşan ESIAD Genel Sekreteri Hale Altan, anket sonuçlarına göre kurlardaki oynaklık, maliyetlerdeki

artışın piyasaya yansıtılamaması ve finansmana erişim konularının yatırım kararlarını etkilediğini dile getirdi. Hale Altan, “Üyelerimizle yaptığımız anket sonucunda İzmir’de öncelik verilmesi gereken konuların başında ikinci çevre yolu, raylı sistem ağının geliştirilmesi, limanlardan daha fazla yararlanma ve kentsel dönüşüm projeleri yer alıyor” dedi. ■

TÜRKİYE EKONOMİSİNE İLİŞKİN 2020 YILI ESIAD BEKLENTİLERİ ANKETİ

Yatırım Kararını Etkileyecek Konular	İzmir’e Daha Fazla Yabancı Yatırım Çekilmesinin Önündeki Engeller
Kurlardaki oynaklık	Teşviklerin yetersizliği
Maliyetlerdeki artış ve bunun piyasaya yansıtılamaması	Firma ölçeklerinin yetersizliği
Finansmana erişim	Bürokratik engeller
Teşvikler	Altyapı sorunları
İzmir’de Öncelik Verilmesi Gereken 4 Yatırım	İlgili sektörlerde ihtisaslaşma / kümelenmenin yetersizliği
2. Çevreyolu	İzmir’e ulaşımın zor olması
Metro / Raylı sistem ağı genişletilmesi	Nitelikli işgücü
Limanlar (Alsancak ve Çandarlı)	
Kentsel dönüşüm projeleri	
2020 Yılında İzmir’de Yatırım Potansiyeli Bulunan 3 Sektör	
Gıda ve Tarım	
Turizm	
Otomotiv ve Yan Sanayii	
Bilgi İletişim Teknolojileri	

TÜRKİYE EKONOMİSİNE İLİŞKİN 2020 YILI ESIAD BEKLENTİLERİ ANKETİ

TÜRKİYE EKONOMİSİNE İLİŞKİN 2020 YILI ESIAD BEKLENTİLERİ			
GSYH Büyümesi			2,7%
Sabit Sermaye Yatırım Artışı			2,9%
Enflasyon - TÜFE			12,8%
Enflasyon - Yİ-ÜFE			14,0%
Kısa Vadeli TL Kredi Faizi			14,2%
İşsizlik Oranı			14,7%
Bütçe Açığı / GSYH			4,5%
Cari Açık / GSYH			3,7%
\$ / TL	İlk 6 Ay Sonu		6,06 TL
	Yıl Sonu		6,54 TL
€ / TL	İlk 6 Ay Sonu		6,69 TL
	Yıl Sonu		7,23 TL

Soli Özel: “Kentler çağında İzmir çok avantajlı”

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği'nin konuğu olan Kadir Has Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim görevlisi, dış politika uzmanı Soli Özel, Türk dış politikası, Suriye sorunu ve geleceğin dünyasında kentlerin rolü konularında değerlendirmelerde bulundu. Özel, günümüzde artık kentlerin ön plana çıktığını, bu anlamda İzmir'in büyük avantajları olduğunu söyledi.

ESİAD Merkezi'nde gerçekleştirilen toplantının açılış konuşmasını yapan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri, Barış Pınarı Harekatı ve sonrasında Türkiye – Orta Doğu, Amerika Birleşik Devletleri ile ilişkilere ve dünyadaki gelişmelere dair Soli Özel'in analizlerini dinleme ve konuyu beraber değerlendirme fırsatı yakaladıklarını söyledi. Sivri, konuşmasında kısa bir gündem değerlendirmesi de yaptı.

“2019 zor bir yıl oldu”

2019 yılının Türkiye dış politikası açısından zor bir yıl olduğuna işaret eden Fadıl Sivri, Barış Pınarı Harekatı'ndan Doğu Akdeniz'deki gelişmelere kadar Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği ile ilişkiler bağlamında dış politikaya dair bir dizi gündemi hatırlattı. Son dönemde küresel olarak çok taraflı seyretmesi gereken uluslararası ilişkilerin, çıkarların gözetildiği tek taraf- lılığa doğru yöneldiğini gözlemledikle-

rini söyleyen Fadıl Sivri, “Oysa çözümlerin karşılıklı diyalog içerisinde ve somut adımlarla ilerlemesiyle ekonomik gelişme ve sosyal refah arasında pozitif bir ilişki vardır. Popülist politikalarla ve kalıcı olmayan siyasi argümanlarla hiçbir ülke bu yönde ihtiyaç duyduğu siyasal uzlaş ve makro ekonomik dengiyi uzun vadede sağlayamaz” dedi. Türkiye olarak, yasama, yürütme ve yargıyı en ileri demokratik standartlara taşımak için çalışmaya devam edilmesi gerektiğine dikkat çeken Sivri, “Bu dönemde güçlü bir demokrasiye sahip olmak, ülkemizin kalıcı ve kapsayıcı çözümler üretmesi için en etkili yöntemdir. Demokrasinin alanının genişletildiği, hukuk devletinin tüm özellikleri ile tesis edildiği bir Türkiye'nin uluslararası arenada hızla kabul göreceğine inanıyoruz” dedi.

Jeopolitik risklere ve terör konusuna da değinen Sivri, “Terör hangi kaynaktan, hangi yerden gelirse gelsin barışın, huzurun, refahın ve toplumsal gelişmenin en büyük düşmanıdır. Jeopo-

litik risklerin yönetilmesinde gelişmiş savunma sanayii ve güçlü bir ordunun varlığının, yetkin ve liyakatli bir diplomasi anlayışı ile desteklenmesi gerekir. Zira, tüm terör odaklarına karşı başarı ancak uluslararası diplomasi koalisyonu ile sağlanabilir” dedi.

Türkiye'nin NATO'nun ve Avrupa Birliği ülkelerinin vazgeçilmez bir parçası olduğunu belirten Sivri, bunun her fırsatta diplomasi diliyle ve uzmanlaşmış kadroların sürekli temaslarıyla anlatılması gerektiğini söyledi.

Fadıl Sivri, sözlerini şöyle tamamladı: “Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği ile ilişkilerin, karşılıklı güvensizlik, ayrışma, yaptırım gibi gündemlerle değil; savunduğumuz ortak insani değerler ve çıkarlar ekseninde ilerletici bir perspektifle tekrar inşa edilmesinin mümkün olduğunu düşünüyoruz. Bu noktada herkes için bir takım sorumluluk ve fırsatlar var. Tüm fırsatların değerlendirilmesini ve sorumlulukların yerine getirilmesini temenni ediyoruz.”

“Gelecek kentler dünyası”

“21. yüzyılda 19. yüzyılın hesaplarıyla uğraşmak” ana başlığı altında ‘Türk dış politikası’, ‘Suriye’, ‘Çin ve Asya’, ‘Amerika Birleşik Devletleri’, ‘Avrupa Birliği’ ve ‘Teknoloji, Siyaset ve Devlet’ alt başlıklarını kapsayan bir sunum gerçekleştiren Soli Özel, Türkiye’yi Barış Pınarı Operasyonu’na götüren Suriye sürecini, Çin ile Amerika Birleşik Devletleri arasında devam eden ticaret savaşlarını ve teknolojinin hızla geliştiği dönemde kentlerin nasıl öne çıktığını anlattı.

Önümüzdeki dönem ulus devletlerden çok şehirlerin dönemi olacağını belirterek sunumuna başlayan Soli Özel, ABD’de Şikago kenti belediye başkanının “Şikago belediye başkanlığı bence Amerikan Başkanlığından daha önemlidir, çünkü hayat şehirlerde ve de özellikle büyük şehirlerde yeniden kurulacak” açıklamasını örnekleyerek, “Ben İzmir’in de şu ya da bu nedenle 1980’li yılları ıskalamış bir şehir olarak, bugün yaşanan kriz sonrasında ülkemizde sivrilmeye en uygun şehir olduğunu düşünüyorum. Bunun için İzmir’in kendini farklı bir şekilde konumlandırması gerekecek. Expo

çabası belki bunun en önemli örneklerinden biriydi” dedi.

Barış Pınarı harekatı öncesinde bölgedeki durum ve yerel güçleri dünyanın nasıl algıladığından bahseden Soli Özel; Suriye demokratik güçlerinin (SDF) kendilerini koruması için Esad’ı davet ettiğini, dolayısıyla rejime karşı savaşanların Esad’ın normal şartlarda geri dönemeyeceği ülke topraklarına dönmesinin önünü açmış olduklarını ifade ederek “Bu bence Barış Pınarı Harekatı’nın önemli sonuçlarından birisi” dedi.

“Rusya ve İran darbe girişiminde Türkiye’nin yanındaydı”

2007 sonrasında IŞİD’in gelişmesi ve Barzani’nin Türkiye’yi yardıma çağırdığı dönemi de özetleyen Özel sözlerini şöyle sürdürdü:

“Eğer Türkiye o gün kendi askerleri ile gidip Kobani’yi IŞİD’den kurtarmış olsaydı, bugün Avrupa Birliği’nden ve diğer yerlerden yükselen itirazların hiçbirisi olmadan, o çok istediği bölgede hakimiyeti kurmuş olacaktı. Kobani ile Fırat kalkanı arasında 3 önemli olay daha var. Birincisi Rus uçağı SU-24’ün Türk Hava Kuvvetlerine bağlı

F-16 tarafından düşürülmesi. 15 Temmuz tabi çok kritik bir dönüm noktası. Türkiye’nin batılı müttefikleri o çok zor anda demokratik bir ülkenin müttefiklerinden bekleyeceği tepkiyi göstermediler. Buna karşılık Rusya’nın hükümete önceden tüyo verdiği haberleri, Rusya’nın ve İran’ın darbe sırasında Türkiye’ye yardımcı olma gayreti içinde olmaları, Türkiye’deki kamuoyunun bundan sonraki bakış açısını çok önemli ölçüde belirledi.”

“Amerika ile ilişkilerde aynı dil konuşulmuyor”

Astana sürecinde Türkiye’nin Suriye’de kendi çıkarlarını korumak için Rusya ile işbirliği yapmak zorunda kaldığına da değinen Soli Özel, Suriye’deki politikalarında çok hata yapıldığını kaydederek, “Türkiye’nin 1984 yılından beri savaştığı bir örgütün Suriye’deki uzantısının ülkemizin güney sınırının tümünü kontrol edebilmesi bir güvenlik problemiydi. Amerika Birleşik Devletleri’nin bu güvenlik problemini hiçe sayarak Türkiye ile iş tutmaya kalkması da kabul edilebilecek bir şey değildi. İlişkilerin nasıl tekrar rayına sokulacağını açıkçası çok merak ediyorum. Çünkü aynı dil konuşulmuyor” dedi.

“Dünyanın gelir dengesi hızla değişiyor”

Dünyanın hızla 21.yüzyılın paradigmalarına doğru gittiğini, demokratik olmanın önümüzdeki dönemde birincil derecede önemli bir vasıf olmayacağını ve önümüzdeki dönemde geçtiğimiz 40 yılın bazı önermelerinin giderek daha ciddi şekilde sorgulanmaya başladığını anlatan Soli Özel bu döneme ilişkin şu tanımları yaptı:

“Ekonomik politikalar açısından neo-liberal olarak adlandırılan bu dönemin bir bilançosunu yapmaya çalıştığımız zaman Amerikalı Nobel ödüllü iktisatçı Robert Gordon 1850’den, 1970’lere kadar teknolojik gelişmenin ekonomide yaratmış olduğu verimlilik sıçramalarının dijital devrim neticesinde gerçekleşmediğini iddia ediyor. Bununla birlikte, bu dönem büyük şirketlerin küresel ekonomide rahatlıkla hareket etmelerinden de yararlanarak vergi kaçırabildikleri gündeme geldi. Apple şirketi Avrupa komisyonu tarafından İrlanda’ya 13 milyon Euro vergiyi ödemeye mahkum edildi ve garip bir şekilde İrlanda hükümeti bundan memnun olmadı. Bu bize şunu gösteriyor. Geçtiğimiz kırk yılın hikayelerinden birisi sermayenin ya da bir takım şirketlerin sadece emek karşısında değil aynı zamanda devletler karşısında da çok güçlenmiş olmaları ve küreselleşmenin dinamiklerini kendi lehlerine kullanmış olmaları. Burada rekabetin hızla azaldığını, birleşmelerin hızla arttığını ve özellikle teknoloji firmalarında müthiş bir tekelciliğin ortamı kontrol ettiğini görüyoruz. Özellikle demokratik ülkelerde bu anlayışla bağdaşmayacak ekonomik gelir eşitsizliklerinin patlaması bunların bir sonucu. Şu ilginç; dünyada gelişmiş ülkelerle az gelişmiş ülkeler arasındaki gelir farkları daralırken ülkelerin içinde gelir farkları hızla açılıyor.”

Trump ile birlikte sertleşen Amerikan dış politikası

Obama döneminde Amerika Birleşik Devletleri’nin birinci önceliğinin Amerika’dan başlayan ekonomik krizin üzerine gitmek olduğunu, ikincisinin de Amerika’nın azalan kaynaklarını daha farklı hedeflere doğru yönelterek Bush döneminde dünya ile bozulan ilişkileri onarmak olduğuna değinen Soli Özel; “Bush gibi bir adamın ardından onun neredeyse tam zıttı niteliklere sahip

Obama’nın seçilmesi Amerika’nın kuruluşundan beri sırtında taşıdığı kölelik ve buna bağlı ırkçılık yükünü nihayet atabildiği idi. Halbuki tersi oldu, Obama’nın seçilmiş olması Amerika’da ırkçılığı azdıran etkenlerden birisi haline geldi. Bu aynı zamanda Trump’ı ortaya çıkaran nedenlerden birisi oldu. Cumhuriyetçi Parti Trump’ın ‘Amerika beyazlarıdır’ sloganıyla daha şoven bir kültürel ve ırkçı tavır almaya başladı” diyerek sözlerini şöyle sürdürdü: “Trump döneminde ABD bizzat kendilerinin kurmuş olduğu Birleşmiş Milletlere, IMF’ye, Dünya Ticaret Örgütü’ne, Dünya Bankası’na, NATO’ya cephe almış vaziyette. Amerika’nın tek başına ve tek taraflı olarak hareket etmesi gerektiğini, çok taraflı anlaşmaların kendisi için ancak ayak bağı olduğunu düşünüyorlar. Trump’ın kendi açısından önemli bir başarısı, Amerika dış politikasının temel doktrinini Çin’le mücadele olarak yerleştirebilmesidir. Obama, Çin’le mücadelede Çin’i dengeleyecek ya da çevreleyecek bir siyaseti tercih etti ve 5 üyesi Amerika kıtasından, 7 üyesi Asya’dan ve Avustralya’dan müteşekkil bir serbest ticaret anlaşması imzaladı, Trans Pacific Partnership. Trump iktidara geldikten yanılmıyorsam 3 gün sonra TPP’den Amerika’nın imzasını çekti. Dolayısıyla, dengeleme ve çevreleme gibi yumuşak bir Çin politikası yerine ticaret savaşları gibi sert ve çatışmacı bir politikayı tercih etmiş oldu.”

Çin ekonomisinin yükselişi

Mao’nun 1976 Eylülünde ölümünün ardından 1978-80 yıllarında Çin’in komünist parti liderliğinde kapitalistleşmeye karar verdiğine ve dünyada yaşayan her 5 kişiden birisi Çinli iken, dünya ekonomisindeki payı 1,78 olan Çin’in 40 yıl sonra dünya ekonomisinin-

deki payının %16’ya yükseldiğini söyleyen Soli Özel; “Şimdi yeni lideri Xi Jinping’in yönetiminde Çin giderek daha milliyetçi ve özellikle kendi çevresinde daha agresif politikalar izliyor. Dünyanın çeşitli yerlerinde limanlar, köprüler, otoyollar satın alıyor ya da yapıyor, özellikle Afrika’daki varlığı, ağırlığı çok yüksek” diyerek Çin ekonomisinin dünya ekonomileri ile ilişkilerine ilişkin şunları söyledi:

“Çin herkesi kendine borçlu kılarak onları bir borç tuzağına itiyor. Gerek Avrupa, gerek Amerika buna yeni yeni uyanıyorlar yani Çin’in gelişmesinde, teknolojik casusluğun, kuralları kendine göre yontmuş olmasının, bir taraftan serbest piyasa aktörüyümüş gibi yaparken özellikle teknoloji alanında kendi piyasasını nasıl kapamış olduğunun yeni farkına varılıyor. Pentagon’daki bilgisayarlarda Huawei çipleri var, buradan bilgileri çekmişler ve Amerikalılar buna uyanamamışlar. 2010 yılında IMF’de bir reform yapılacaktı, Çin ve ona benzer ülkelerin IMF’deki oylama ağırlıkları artırılacaktı, ama bu kararın hayata geçirilebilmesi için Amerikan kongresinde onaylanması gerekiyordu. 6 yıl boyunca Amerikan Kongresi bu anlaşmayı onaylamadı. O zaman Çinliler alternatif bir kurumsallaşmanın ilk adımı sayılabilecek olan Asya Yatırım Ve Kalkınma Bankası’nı kurdular. Şimdi de dünyaya yol ve kuşak projesine 1 trilyon dolar harcayacakları söyleniyor ve bu projenin tarihin en büyük halkla ilişkiler operasyonu olduğu iddia ediliyor. Öte yandan Almanya 5G teknolojisini altyapısını Huawei’e yaptırmaya karar vermişken son gelen haberlere göre bundan caymaya çalışıyor, bunu Nokia ile Ericsson’a verecekler. Bu da bize 21. yüzyılda mücadelenin hangi alanlarda verileceği konusunda da çok net bir fikir veriyor.”

İsyankar şehirler

Geleceğin dünyasının şehirlerde kurulacağını tekrarlayan Soli Özel; 20 yıl sonra dünya nüfusunun %70'inin şehirlerde yaşayacağını belirterek şu görüşlerini öne sürdü: "Şehirlerin özelliği şu, bir taraftan o kadar kamerayla milletin nefes alışını bile kontrol edebiliyorsunuz ve korkularla beslenen şehirli insan da bundan aslında şikâyetçi değil. O zaman diyebilirsiniz ki bu teknoloji artık şehirde konsantrasyon otoriterliği getirecek. Üretimdeki üç faktör "toprak, sermaye ve emek"ti değil mi? Önümüzdeki dönemin üretim faktörleri arasında toprağı artık sayamayacağız. Fakat Cezayir'e, Sudan'a, Şili'ye bakın, Hong-Kong'a, Irak'a, Lübnan'a bakın. Kontrolü kolay olan şehirler aynı zamanda iktidara karşı örgütlenmenin de daha rahat yapılacağı yerler. Otoritenin kullandığı teknolojiyi örneğin Hong-Konglu da kullanıyor. Şiddetin de herhalde bir sınırı var. 1,5 milyarlık Çin öfkeden kudurduğu halde aylardır son hamleyi yapamıyor. Yapacağından kuşku yok yani herhangi bir ahlaki kaygı duyduklarını falan düşünmüyorum ama o son hamleyi yapana kadar başka şeyleri deneyerek bunu halletmeyi düşünüyorlar. Bu kavga bence önümüzdeki dönemin önemli toplumsal kavgası olacak."

Piyasa kapitalizmi ile devlet güdümünde kapitalizmin kıyasıya rekabeti yaşanacak

Sunumunun sonunda kapitalizmlerin rekabeti konusunu değerlendiren Soli Özel; "Bakıyorsunuz bugünün dünyasında Amerikan toplumunda gençlerde demokrasi aşkı yok. Demokratik sistemlerdeki yöneticiler parasal ya da ekonomik iktidar sahipleri ile o kadar iç içeler ki sıradan vatandaşın, çalışan insanın çıkarlarını korumuyorlar düşüncesi var. Bu durumda kapitalizmin geleceği, piyasa kapitalizmi mi olacak, yoksa devlet güdümünde bir kapitalizm mi olacak? Otoriterlik bir galebe çalacak mı yoksa her şeye rağmen demokratik taleplerini dillendirenler sistemin yaşadığı krizin ardından yükselmeye muvaffak olacaklar mı? Bana göre bu işte Avrupa'nın başarılı ya da başarısız olması cevabın anahtarını elinde tutuyor" dedi.

Türkiye'nin 1945'te İkinci Dünya Savaşına katılmamış olduğu için Sovyet talepleriyle karşı karşıya kaldığı zaman kendini epey yalnız bulduğunu ve kurulacak olan yeni dünya düzeninde batı içinde bir yer talep ettiğini anlatan Soli Özel; "Bana sanki 1945'te olduğumuzu hatırlatıyor şu an yaşadıklarımız. Bir S-400 alımının sadece S-400

alımı olmadığını, bir F-35 üretiminin atılmanın onunla sınırlı kalmadığını ve Türkiye'nin iç düzeni itibarıyla batılı özelliklerinden uzaklaşsa bile stratejik batılılığından vazgeçemeyeceğini düşünüyorum. Türkiye'nin soğuk savaş sonrası dünya ortaya çıktığı andan itibaren kendisine daha özerk hareket edebilecek alan açma arzusunun da meşru ve yerinde olduğunu da düşünüyorum, ama bunun iyi yönetilmesi gibi bir meselemiz var. Rusya biliyorsunuz Kırım'ı da aldı. Türkiye'nin bütün hava sahası Rus füzelerinin etki alanı içinde. Rusya'yı yönetenler melek bile olsa Türkiye konumundaki bir ülke için ben bunun çok da arzu edilebilir bir durum olmaması gerektiğini düşünüyorum. Benzer bir şey aslında İran'la da söz konusu. İran hem Doğu komşunuz, hem de Irak ve Suriye'deki etkinliği ile Güney komşumuz. Bunu dengeleyecek bir durumun olması lazım. Bizim şu anda batılı müttefiklerle ilişkilerimizde ki hava gereklilik olan bu durumun kolay gerçekleşebileceği konusunda bana umut vermiyor. İran'ın püskürtülmesi meselesinde ben eninde sonunda Türkiye ile bu bölge ülkelerinin bir şekilde en azından paslaşmaya de gideceklerini sanıyorum. Önümüzdeki dönemin de bu sorunlar etrafında döneceğini düşünüyorum" dedi. ■

Daha Güçlü Sivil Toplum İçin Rota Ege Bölgesi Projesi Açılış Toplantısına işinsanları yoğun ilgi gösterdi.

DAHA GÜÇLÜ SİVİL TOPLUM İÇİN ROTA EGE BÖLGESİ PROJESİ

Sivri: “STK’lar katılımcı demokrasinin oluşturulmasında ve sürdürülmesinde büyük öneme sahiptir”

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) tarafından Denizli Sanayiciler ve İşadamları Derneği (DESİAD) ortaklığı ve Yaşar Üniversitesi işbirliğiyle yürütülen “Daha Güçlü Sivil Toplum İçin Rota Ege Bölgesi” projesinin açılış toplantısı İzmir’de gerçekleştirildi.

Toplantının açılış töreninde konuşan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri, “STK’lar, yaşadıkları ülkenin toplumsal ve ekonomik yönden kalkınmasında etkili olarak, sivil toplum düzenine doğrudan katkıda bulunan, katılımcı demokrasinin oluşturulmasında ve sürdürülmesinde büyük öneme sahip kuruluşlardır. Bu düşünceden hareketle hayata geçirdiğimiz projemizde Ege Bölgesi’nde çoğulcu demokrasi için çok önemli gördüğümüz toplumsal değişim aktörlerinden sivil toplumun kapasitesinin geliştirilmesini hedeflemekteyiz. 15 ay sürecek projemizde, İzmir, Denizli, Muğla ve Afyonkarahisar’da STK’larla anketler yoluyla durum tespiti yaptık. Şimdi yönetsel ve finansal sürdürülebilirliği sağlayacak stratejik planlama ve proje döngüsü yönetimi eğitimleri vereceğiz. Eğitimlerin ilkini 2-4 Ekim’de Muğla’da gerçekleştireceğiz” dedi.

Proje kapsamında Ankara’da bir ofis açacaklarını da sözlerine ekleyen Sivri, “Bu ofisle bölgemizdeki sivil toplum kuruluşlarına (STK) kamu ile ilişkilerini güçlendirerek karar alma sürecine katımları konusunda destek olacağız. Bu çerçevede Ankara’ya çalışma ziyaretleri de gerçekleştireceğiz. Ofisimiz bültenler ve raporlar hazırlayacak” diye konuştu.

TÜSİAD ve TİSK
AB Temsilcisi Dilek Aydın

ESİAD Yönetim Kurulu
Başkanı Fadıl Sivri

TÜSİAD Genel Sekreteri
Dr. Bahadır Kaleağası

DESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Okan Konyalıoğlu ise aynı coğrafyalardaki iş insanlarının kaygılarının ve sorunlarının genellikle birbirine benzer olduğunu belirterek, “Bu sorunların çoğu yurtiçi ve yurtdışı kaynaklı dalgalanmalardan oluşuyor. Yurtdışındaki dalgalanmaları çözmekte sıkıntı yaşıyoruz ama bizim etkileyebileceğimiz durumlar var. Bu noktada kurulacak sürekli birliklerin, sivil toplum kuruluşlarının karşılaşacağı problemleri aşma noktasında büyük kolaylık sağlayacağını düşünüyorum. Bu nedenle Daha Güçlü Sivil Toplum İçin Rota Ege Bölgesi projemiz büyük önem kazanmaktadır. Süreklilik sağladığımız bir birliktelikle bu zorlukları daha kolay aşacağımız açık” dedi.

Sivil Toplum Destek Programı altında hibe desteği verilen projeler ve sivil toplum kuruluşlarında kurumsal kapasitenin önemi hakkında paylaşımlarda bulunan Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı Mali İşbirliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü Bülent Özcan, “Ege’deki STK’ların kapasitelerinin artırılması ve özellikle Ankara’da seslerinin daha fazla duyurulması için bu proje hazırlandı. Bu kapsamda atılacak adımla Egeli STK’ların da TÜSİAD,

TİSK gibi Ankara’da çalışmalarını yürütecek bir ofisleri olacak” dedi.

“STK’lar demokrasinin olmazsa olmazıdır”

TÜSİAD Genel Sekreteri Dr. Bahadır Kaleağası ise “Sivil Toplumun Gücü Neden Önemli” konusunda yaptığı sunumda Türkiye’deki sivil toplum algısının tam oturmadığını belirterek, Türkiye’de kanun ile kurulmuş Odaların sivil toplum kuruluşu olmadığını söyledi. Konuşmasını TÜSİAD organizasyon yapısından ve çalışmalarından örneklerle destekleyen Kaleağası, “Sivil toplumun en önemli özelliği gönüllülüktür. Sivil toplum içindeki üyeler gönüllü olarak üye olurlar ve o kurumun hedefleri doğrultusunda gönüllü olarak çalışırlar. Sivil toplum demokrasinin olmazsa olmazıdır” dedi.

Toplantıda ayrıca TÜSİAD ve TİSK AB Temsilcisi Dilek Aydın “Avrupa Birliği’nde STK’lar ve Türkiye” konusunda, Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hakan Yılmaz ise “AB-Türkiye ilişkilerinde STK’ların Önemi” konusunda birer konuşma gerçekleştirdi. ■

**EGELİLER ANKARA'YA ARTIK
DAHA YAKIN OLACAK.
“Daha Güçlü Sivil Toplum İçin
Rota Ege Bölgesi”
AB Projesi kapsamında
ANKARA İLETİŞİM VE
DANIŞMANLIK OFİSİ AÇILDI**

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) tarafından Denizli Sanayiciler ve İşadamları Derneği (DESiAD) ortaklığı ve Yaşar Üniversitesi işbirliği ile yürütülen “Daha Güçlü Sivil Toplum İçin Rota Ege Bölgesi” AB Projesi kapsamında ESİAD Ankara Danışmanlık ve İletişim Ofisi’nin açılışı gerçekleştirildi.

Ankara’da kamu kurumlarına yakınlığıyla bilinen Söğütözü Koç Kuleleri’nde faaliyet gösterecek olan Ofisin açılışına Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli, İzmir Milletvekilleri Prof. Dr. Kamil Okyay Sındır, Murat Bakan, Aytun Çıray, Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı Mali İşbirliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü Bülent Özcan, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu, TÜRKONFED, TOBB, Alman-Türk Ticaret ve Sanayi Odası’ndan temsilciler, çeşitli üniversitelerden akademisyenler, ESİAD Yönetim Kurulu Üyeleri ve diğer kurumlardan davetliler katıldı.

Ankara Ofisi Ege’ye hizmet edecek

Açılıшта konuşan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri, sivil toplum kuruluşlarının (STK) modern toplumların değişim aktörleri arasında yer aldığına dikkat çekerek, STK’ların bu yönüyle kamu diplomasisinin en önemli oyuncularından biri olduğunu söyledi.

“Daha Güçlü Sivil Toplum İçin Rota Ege Bölgesi” projeleri kapsamında Ankara’da açılan ofisin sivil toplum kuruluşlarının kamu ile ilişkilerini güçlendirerek karar alma sürecine katılımları konusunda destek vereceğini açıklayan Sivri, “Hayata geçirdiğimiz 15 ay sürecek “Daha Güçlü Sivil Toplum İçin Rota Ege Bölgesi” projemiz ile İzmir, Denizli, Muğla ve Afyonkarahisar illerinde sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin geliştirilmesine ve karar alma sürecine katılımlarına destek olmayı arzuluyoruz. Ankara Ofisimizde, STK’lara çalışmalarında yol haritası olacak rehberler hazırlanacak, toplantı ve etkinlikler gerçekleştirilecek. AB ve sivil toplumla ilişkili, ulusal ve uluslara-

rası kurumlar ile ilgili duyuruların yapıldığı aylık bir bülten çıkaracak. Ege Bölgesi STK’larına Ankara’da kamu kurumları ve AB Delegasyon ile yüz yüze görüşmelerine rehberlik edecek, İzmir ve Ege’nin STK’larının Ankara’da daha etkin olması için gerekli çalışmaları yürütecek” dedi.

Pakdemirli, “Ankara’daki arkadaş ve kardeşinizim”

Yoğun programına rağmen açılışa katılarak projeye destek veren Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli de İzmir’in son yıllarda Ankara’ya uzak kaldığını belirterek, Ankara’ya yaklaşmak için bu Ofisin öneminin büyük olduğunu söyledi. Pakdemirli, “Ege bölgesi inanılmaz bir mücevher. Biraz parlatılmaya ihtiyacı var. Babam rahmetli Ekrem Pakdemirli zamanında Ankara İzmir arasında köprü olurdu. Beni de unutmayın İzmirli olarak. Ben de her zaman sizin bir arkadaşı-

nızım, kardeşinizim. İzmir için yapacağım ne varsa her zaman yaparım. Ankara’da bir ofisiniz de Tarım ve Orman Bakanlığı” diye konuştu.

Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı Mali İşbirliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü Bülent Özcan ise Ankara Ofisi ile İzmir ve Ege Bölgesi’ndeki iş dünyasının Ankara ile ilişkilerinin daha da gelişeceğini ve bölgenin her alanda kalkınmasına katkı sağlayacağını vurgulayarak, AB ile ilgili projeler konusunda Egelilere her türlü desteği vermeye devam edeceklerini kaydetti.

Ankara ziyaretleri

Ankara ofisi açılışı nedeniyle ESİAD Heyeti Ticaret Bakanlığı’nda Bakan Yardımcısı Rıza Tuna Turagay’ı ziyaret etti. İzmir Milletvekilleri Aytun Çıray, Kamil Oktay Sındır ve Murat Bakan ile de buluşan Heyet milletvekilleri ile görüş alışverişinde bulundu. ■

Anıtkabir’i ziyaret ettik

Derneğimiz Yönetim Kurulu üyelerimizle birlikte Anıtkabir’i ziyaret ederek, Anıtkabir Özel Defteri’ni imzaladı.

Yönetim Kurulu Başkanı-mız Fadıl Sivri başkanlığındaki heyette Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Mehmet Salih Özen, Yönetim Kurulu Üyeleri Mustafa Karabağlı, Ahmet Kadioğlu, Av. Yücel Öztürk, Sibel Zorlu, Denetleme Kurulu Üyesi Av. Devrim Çukur, Sürdürülebilirlik Komitesi Başkanı Betül Elmasoğlu, üyelerimiz Barış Hitay ve Mehmet Bülent Sağel yer aldı.

GLOBAL COMPACT TÜRKİYE ESIAD EGE PLATFORMU KURULDU

*Global Compact Türkiye
Yönetim Kurulu Başkanı
Ahmet Dördüncü*

Global Compact Türkiye kurumsal sürdürülebilirlik alanındaki çabalara ivme kazandırmak ve bu çalışmaların Türkiye'deki etki alanını genişletmek amacıyla güçlü iş birlikleri kurmaya devam ediyor. Bu kapsamda düzenlenen bir imza töreniyle birlikte Ege Bölgesi'nde iş dünyasını temsil eden Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) iş birliğiyle Global Compact Türkiye ESİAD Ege Platformu'nu hayata geçirdi.

İonuyla ilgili değerlendirmede bulunan Global Compact Türkiye Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Dördüncü, "Global Compact Türkiye olarak sürdürülebilir kalkınma için şirketlerimizi harekete geçmeye çağırıyor ve bu yolda onlara faydalanabilecekleri araçlar, uzmanlık ve iş birliği platformları sunuyoruz. Bugün hayata geçireceğimiz "Ege Platformu" ile hem çalışmalarımızı bölgede yayma imkanı bulacağız, hem de yereldeki deneyimlerden faydalanacağız. Platformun yürütücülüğünü üstlenen ESİAD'a destekleri için teşekkürlerimi sunuyorum, bu girişimin başta İzmir olmak üzere tüm Ege Bölgesinde iş birliği imkanlarını artırmasını ümit ediyorum. Tüm şirketleri bizimle birlikte harekete geçmeye ve dönüşüme öncülük etmeye davet ediyorum" dedi.

"Yaşanabilir bir gelecek"

Toplumsal kalkınma ve kapsayıcı büyüme için sürdürülebilirlik kriterlerinde etkinlik sağlamanın bundan sonra en önemli hedefleri olması gerektiğini vurgulayan Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri: "Üretimin temel dayanağı olan şirketlerin, doğa ve çevre ile uyumlu ürün ve teknolojileri barındıran bir iş modeli içerisinde yeni bir anlayışa sahip olmaları gerekmektedir. 12. Yönetim Kurulumuz döneminde ESİAD olarak sürdürülebilirliği ana faaliyet alanlarımızdan biri olarak belirledik. Sürdürülebilirlik Komitemiz ile bu dönemde iklim değişikliği ile mücadele, sürdürülebilir tarım, kent vizyonu, eğitim ve toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda birçok faaliyet düzenledik.

İş dünyası olarak hali hazırda sahip olduğumuz bilgi, teknoloji, beşeri ve finansal kaynaklar ile hem bugünkü hem de gelecek kuşaklara ‘yaşanabilir bir gelecek’ sunabilecek güçteyiz.

İşte biz de bu düşünceyle sürdürülebilir kalkınma konusunda örnek teşkil edecek iyi uygulamaların artmasını teşvik etmek; UN Global Compact Türkiye’nin kurumsal sürdürülebilirlik alanındaki çabalarına ivme kazandırmak; bu çalışmaların Türkiye’deki etki alanını genişletmek, etkinlik ve faaliyetlerini kapsayıcı şekilde artırmak amacıyla Ege iş dünyasını temsilen Global Compact Türkiye ESIAD Ege Platformu yürütücülüğü görevini üstleniyoruz.

ESIAD olarak ekonomik faaliyetlerin çevresel ve toplumsal kaygıları dikkate alan bir anlayışla sürdürülmesi gerektiğini vurgulamak istiyoruz.”

“Kendi bölgemizde en büyük ve en aktif ağ”

Global Compact’ın yaptığı faaliyetleri anlatmak üzere kürsüye gelen Global Compact Türkiye Genel Sekreteri Melda Çele, şirket ve kurumların sürdürülebilirlik amaçlarına ulaşması için gerekli olan hedefleri sunduklarını söyledi. Küresel ve bölgeselde Global Compact’ın kalkınma hedefleri için çalışmalar yaptıklarını ifade eden Çele, “Karşılaştığınız olayları Global Compact ile paylaştığınızda çevrenizin de bu sıkıntıları atlatmasına yardımcı olabilirsiniz. UN Global Compact Türkiye bir ağ olarak hizmet veriyor. 156 şirket olmak üzere 241 üyemiz var. Kendi bölgemizde büyük ve en aktif ağız. Toplumsal cinsiyet eşitliğinde ve kadının iş hayatında daha iyi konumda olması için çalışmalar yapıyor ve bu konu üzerinde şirketleri yönlendiriyoruz” dedi.

Kadın-erkek eşitliği kazandırır

Moderatörlüğünü UN Women Türkiye Programlar Direktörü Zeliha Ünalı'nın yaptığı "Eşitlik Kazandırır: Hedef 5.5!" panelinde Global Compact Türkiye Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu Eşbaşkanı Erdal Karamercan, Yaşar Holding İcra Başkanı (CEO) Dr. Mehmet Aktaş, ESİAD Sürdürülebilirlik Komitesi Başkanı Betül Elmasoğlu ve Global Compact Türkiye Yönetim Kurulu Üyesi Emrah Özbay konuşmacı olarak yer aldı.

Panelde konuşan Global Compact Türkiye Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu Eşbaşkanı Erdal Karamercan, WEB imzacı sayısının artırılması için çalışmalar yaptıklarını söylerken Yaşar Holding İcra Başkanı Dr. Mehmet Aktaş, tarih boyunca kadın erkek eşitliğinin sağlanamadığını ve iş yaşamında bu eşitliğin firmalara çok büyük katkı sağladığını vurguladı.

ESİAD Sürdürülebilirlik Komitesi Başkanı Betül Elmasoğlu, güçlü toplum ve sürdürülebilir kalkınmanın ancak kadınlarla mümkün olduğunu ifade ederken Global Compact Türkiye Yönetim Kurulu Üyesi Emrah Özbay ise iş dünyası kadın erkek eşitliği konusunda adımlar atması gerektiğini söyledi.

Plastikten geri dönüşüme

Günün ikinci paneli olan "Sözlerden Eyleme: İş Dünyası Plastik Girişimi" oturumunda ise Global Compact Türkiye Genel Sekreteri Melda Çele moderatörlüğünü yaparken Global Compact Türkiye Çevre Çalışma Grubu Eşbaşkanı ve Koç Holding Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Sürdürülebilirlik Koordinatörü Ebru Bakkaloğlu Tüzecan, Global Compact Türkiye Çevre Çalışma Grubu Eş Başkanı ve Coca-Cola İçecek Kurumsal İlişkiler Direktörü Servet Yıldırım, Pınar Süt Pazarlama Müdürü ve Yaşar Holding Sürdürülebilirlik Komitesi Üyesi Bilge Kalpaklıoğlu Eyilik konuşmacı olarak katıldı. Global Compact Türkiye Çevre Çalışma Grubu Eşbaşkanı ve Koç Holding Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Sürdürülebilirlik Koordinatörü Ebru Bakkaloğlu Tüzecan, iş dünyası olarak plastik atık konusunda büyük farkındalık oluştuğunu vurgularken, Global Compact Türkiye Çevre Çalışma Grubu Eş Başkanı ve Coca-Cola İçecek Kurumsal ilişkiler Direktörü Servet Yıldırım plastik madde kullanımında İzmir ve İstanbul gibi şehirlerin dışında Anadolu'ya odaklanmak gerektiğini belirtti. Pınar Süt Pazarlama Müdürü Bilge Kalpaklıoğlu ise kendi kaynaklarını ekonomi geri dönüşüm sistemi içinde tuttuklarını ifade etti.

"Yeni nesil liderler"

Günün son paneli olan "Fark Yaratın Yeni Nesil Liderler: Young SDG Innovators" ise Global Compact Türkiye Genel Sekreter Yardımcısı ve YSIP Türkiye Program Yöneticisi Gaye Uğur Sarıoğlu'nun moderatörlüğünde Sun Tekstil E-ticaret Direktörü Azize Ünlütürk, Zorlu Enerji Akıllı Sistemler Yöneticisi Kemal Burak Çakırer, Yeşim Tekstil Ar-Ge Birimi Yöneticisi Filiz Emiroğlu ve Akkök Holding Stratejik Planlama ve İş Geliştirme Yöneticisi Tunca Haznedar'ın katılımıyla gerçekleşti.

Panelde konuşan Sun Tekstil E-ticaret Direktörü Azize Ünlütürk tekstil sektörünün petro-kimyadan sonra çevreyi en çok kirleten alan olduğunu belirtirken Yeşim Tekstil Ar-Ge Birimi Yöneticisi Filiz Emiroğlu ise şirket içinde sorunların çözümü için kamplar düzenlediklerini ve çözümleri uyguladıklarını söyledi.

Akkök Holding Stratejik Planlama ve İş Geliştirme Yöneticisi Tunca Haznedar çevre haklarına saygılı, üretim koşullarında kaynakların doğru kullanılmasının müşteriden olumlu geri dönüşler aldığını belirtirken Zorlu Enerji Akıllı Sistemler Yöneticisi Kemal Burak Çakırer ise Global Compact ile beraber uzman kişilerden eğitimler alarak firmanın yol haritasını belirlediklerini söyledi. ■

KOMİTELER ARASI YEMEK

ESİAD Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği'nin geleneksel "Komiteler Arası Yemek" etkinliğinde iki değerli konuşmacıyı ağırladı.

Manchester Üniversitesi öğretim üyesi İsmail Ertürk ve DenizBank Dijital Dönüşüm ve İnovasyon Grup Başkanı Gürhan Çam'ı komitelerin üyelerine tanıtan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri; İsmail Ertürk'ün inovasyon ve girişimcilik konusunda birçok sivil toplum kuruluşunda liderlik yaptığını, dijital uygulamalar ve dijital dönüşüm konusunda çalışmaları bulunduğunu, Gürhan Çam'ın da dijital bankacılık hizmetleri ve inovasyon alanında öncü olan fintech konusunda çok önemli firmaları da bünyelerinde tutan Denizbank'ta görev yaptığını anlatarak. "Konuşmacılarımızdan sonra komite başkanlarımıza söz vererek ESİAD komitelerinin İzmir'in ekonomik iklimine, dijital dünyasına kalkınma ve özellikle sürdürülebilirlik ile ilgili çeşitli konularda ne kadar çok katkı yaptığını konuklarımız da görmüş olacaklar" dedi.

"Otonom bankacılığın daha da ilerisi var"

Konuşmasına bankacılıkta yeni düzenin çok çeşitli parametreleriyle etkili duruma geldiğini ve çeşitli teknolojilerden etkilendiğini söyleyerek başlayan Gürhan Çam, "Sadece blockchain, Fintech olarak bakmamak lazım, bulut teknolojilerden bile etkileniyoruz. Biz bankacılık sektörü olarak bulutla ilgili yatırımlarımızı hızlandırmaya çalışıyoruz. Tabii ki regülasyonların bize olanak verdiği ölçüde. Geçen sene San Francisco'da Google'ın hibrit teknolojisi, bulut teknolojisi, Andos ile ilgili yatırımlarımızı yaptık. Teknolojik yetenek kullanma anlamında gelişmelere ve özellikle Andos'a bakmanızı naçizane tavsiye ediyorum. Biz tabii ban-

kacılık tarafında başta blockchайдen etkileniyoruz, yapay zekadan etkileniyoruz. Yapay zekayı en çok belki de ilk kullanan sektörlerden bir tanesi olacağız. Bizim fastpay ödeme sistemi çözümümüz 2012'den beri hayatımızda. Bugün geldiğimiz noktada şu an Fastpay'i bir anonim şirket haline getirmiş ve bankadan ayırmış durumdayız. Fintech tarafına yatırımlarımız da devam ediyor. Fintech daha çok küçükler olarak algılanırken bir de Tekfin kavramı var ki o da büyükle- rin ki... Bunlar içinde mesela Turkcell'i, Google'ı sayabiliriz. Biz de DenizBank olarak Fintech'leri yaşatıp büyütebilmek için elimizden gelen her şeyi yapar duruma geldik. Avrupa'da doğan açık bankacılık bizim API dediğimiz teknolojilerle bankanın yeteneklerini dış dünyaya açtığımız bir yaklaşım. Biz şu anda DenizBank olarak açık bankacılık platformunda 201 tane API hazırlamış durumdayız. Herhangi bir bankacılık yeteneğine ihtiyaç duyduğunuzda başka bir prosedüre gerek duymadan şu an, o teknolojilere doğrudan kabloyla takar gibi kendinizi, şirketinizi bağlayabiliyorsunuz API kısaca bu demek" şeklinde konuştu.

Blockchain teknolojisi ile yeni ufuklar

Şimdi açık bankacılıktan sonra yeni dijital ekonomi blockchain lafı çok gündemde. Blockchain deyince bir şekilde bitcoin akla geliyor. Burada aslında kripto paranın gelmesi kötü bir şey değil, çünkü kripto para aslında yeni güç olacak. Kafa yapısı olarak global bir nesil arkadan geliyor ve bu neslin ihtiyaçlarından biri de kripto para. Blockchain teknolojisi aslında karşılıklı iki kişinin aralarında anlaştıkları her şeyi yapabildikleri bir şey, çok basit bir örnek vereceğim anlaşılması için, evlilik akdi bile blockchain'in konusu. Yani siz bu ülkedeki bütün evlilikleri, hatta boşanmaları, blockchainle yazıp şeffaf hale getirebiliyorsunuz. Ne demek şeffaf? Herkes tarafından görülebilir, saklanabilir ve kırlamaz demek. Bütün anlaşmalar, noter sözleşmeleri, akreditifler, para transferleri her şeyi blockchain teknolojisiyle yapabiliyorsunuz. Blockchain tüm sektörlerde uygulayabileceğiniz ve geleceğin global teknolojisi. Global kelimesi burada çok önemli, ikinci kelime ise ekosistem. Ekosisteme ulaşabilmek için de Türklerin çok güzel bir kelimesi var imece. İmeceyi hayata geçirebilmek için bu teknolojiyi göz ardı etmemek gerekiyor. Bankacılık çok başka bir yere gidiyor. Ürün olarak yaklaşımdan, görsel yaklaşıma geçtik. Sonra dijital bankacılık geldi müşteriye bütün yetkiyi verdik. Ama önümüzde bambaşka bir bankacılık var ve bu bankacılık geldiğinde önce otonom banka ile başlayacağız herhalde, bankamız otonom hale gelecek ve sizlere kendi kendine hizmet vermeye başlayacak. Sonra bu otonom bank derken hiçbir insan olmadan bir bankacılık sonra bu bankacılığı blockchain yardımıyla merkezi olmayan bir yapıya taşıyor olacağız kuvvetle muhtemel ve kuvvetle muhtemel otonomun da daha yükseği çıkacak.

“İzmir’in dijital sektörde gelişmesi iyi bir hedef”

Günün ikinci konuk konuşmacısı olan İsmail Ertürk, Fintech uygulamalarının ABD’de özellikle KOBİ’lerin yararına kullanıldığına dikkat çekerek, İzmir’in dijital sektörde gelişmesinin iyi bir hedef olduğunu söyledi. Finans sektöründeki dijital dönüşümlerden örnekler veren Öztürk, Avrupa Birliği’nde teknolojiye birlik olmadığına ve bunun özellikle dijital ekonominin arttığı bir dönemde ciddi bir risk oluşturduğunu söyleyerek, “Bugün Amerika ve Japonya’nın güçlü olmasının nedeni iç piyasalarının büyük olması, iç piyasan büyük değilse küresel ekonomi olamıyorsun. Amerikan şirketlerine baktığınız zaman, Starbucks’ı olsun, Microsoft’u olsun gelirlerinin %50’den fazlası Amerika’dan kaynaklanır” dedi. Bankacılık sektörünün global düzeyde Fintech start-up’larına kaynak ayırdığını, büyük bankaların küçük Fintech’leri alma durumunun söz konusu olduğunu ancak bu durumun ülkelere göre değişiklik gösterdiğini anlatan İsmail Öztürk, İngiltere’de bir tekstil kenti olan Manchester’in BBC’nin gelmesiyle bir medya merkezine dönüşmesini örnek göstererek Fintech alanında teknolojinin yanı sıra piyasa, inovasyon ve devletin koyduğu kuralların da önemine değinerek şunları söyledi: “İngiltere Fintech alanında önde olmak için düzenleme yapan kurulun adını değiştirdi, kurumun adı Düzenleme Kurumu değil, İnovasyon Kurumu. Biz inovasyona nasıl katkıda bulunuyoruz diye destek veriyor. Fintech ve dijital ekonomide veri çok önemli. Tabii ki verinin regülasyonu da çok önemli. O yüzden İngiltere’deki İnovasyon Kurumu diyor ki; ‘gel, ben sana danışmanlık vereceğim, bedava.’ Niye? Çünkü Londra’yı önemli bir finansal merkez yapmak istiyorlar çünkü, finans

İngiltere’nin çok önemli bir sektörü. Çin’de devlet bunların arkasında. Çin Komünist Partisi ‘benim gelecek 10 yılki stratejim dijital, Fintech ve block chain önem vermek olacak’ diyor. Onlardan edindiğim izlenim; Alibaba’nın yan kuruluşu olan And Financial’ı dünyaya 21. yüzyılın bankası olarak lanse etmeye niyetleri var. And Financial banka değil ama, Çin Komünist Partisi diyor ki ‘ben senin arkadayım’. Türkiye’de de sizin gibi kurumların bir şeyi de o yani bir araya gelmenizin nedeni, ortak ihtiyaçlarınızın lobisini bir şekilde yapmak.”

İzmir Ekonomi Üniversitesinde bir yaratıcı ekonomi merkezi kurulmasına yardımcı olduğunu da sözlerine ekleyen Öztürk, dijital transformasyonda yaratıcılık ve yaratıcılığı özendirmenin öneme değinerek şu örnekleri verdi: Microsoft’u Bill Bill Gates ile birlikte kuran Paul Allen, bir bilim müzesi açtı, daha doğrusu var olan bir müzeyi değiştirdiler ama müzenin adını bir bilim adamının adıyla, Newton, Einstein müzesi değil, Jimi Hendrix Müzesi koydular. Tabii yani bu sadece Jimi Hendrix sevmesinden değil, Hendrix aynı zamanda bilim adamı. Böylece yaratıcılığı da ödüllendirdiler.”

Steve Jobs’un Microsoft’un aksine olarak Apple’ın işletim sistemini kimseyle paylaşmak istemediğini ve bu yüzden Apple satışlarının düştüğünü ve borsadan atıldığını kaydeden Öztürk, “Jobs gitti Hollywood’da Pixar’ı kurdu ve Spielberg gibi yaratıcı insanlarla çalıştı. Orada estetiğin ne kadar önemli olduğunu, elektronik tüketim mallarında tüketici ile duygusal bağ kurmanın önemli olduğunu anladı. Apple, tüketiciye bir hediye gibi sunuldu. Zaten müşteriyle bağını oradan kuruyor Apple. Bu konsept Apple dükkanlarında da var. Yani Apple’ın dükkanları öyle rastlantısal dükkanlar değil, geometrik, sanki bir mağara giriyorsunuz ve orada ışıklı görsellikler gibi güzel şeyler var. Yani Apple’ın başarısının arkasında, Steve Jobs’ın yaratıcılardan öğrendiği teknikler var” diyerek sözlerini tamamladı.

Konuşmacı sunuşlarından sonra komitelerin çalışmalarına ilişkin değerlendirmeler sonrasında toplantı sona erdi.

DAHA GÜÇLÜ SİVİL TOPLUM İÇİN ESIAD'IN EĞİTİMLERİ SÜRÜYOR

“Daha Güçlü Sivil Toplum İçin Rota Ege Bölgesi” projesi kapsamında “Sivil Toplum Kuruluşları Kapasite Geliştirme Eğitimleri” devam ediyor.

Sivil Toplum Destek Programı II kapsamında birçok proje arasından seçilerek Avrupa Birliği tarafından desteklenmeye hak kazanmış “Daha Güçlü Sivil Toplum İçin Rota Ege Bölgesi” projesinin İzmir İli STK Kapasite Geliştirme Eğitimi toplantısında açılış konuşması yapan ESIAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri, katılımcı demokratik yapı ve çağdaş toplumun oluşmasında sivil toplum kuruluşlarının önemini vurguladı.

Avrupa Birliği'nin sivil toplum kuruluşlarına çok büyük katkı sağladığını ve destek verdiğini belirten Sivri, "Halkın karar alma mekanizmalarına katılımı, kamuya öneri sunma gibi pek çok noktada sivil toplum örgütlerinin önemli bir rolü vardır. Halkı etkileme ve yön verme konusunda dernekler kapasitelerini artırmaya devam ediyor. 'Daha Güçlü Sivil Toplum İçin Rota Ege Bölgesi' projemiz ile Ege Bölgesi sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin geliştirilmesine ve karar alma sürecine katılımlarına destek olmayı arzuluyoruz. Bu kuruluşların Türkiye'nin daha katılımcı bir demokrasiye evrilmesinde aktif rol alacağını umuyoruz. Projemiz kapsamında Ankara'da iletişim ve danışmanlık ofisimizi de açtık. Dernekler bazında sesimizi bürokrasiye ve kamuya daha iyi duyurabilmek adına bunu yaptık. Amacımız diyalog kültürünü

aşılacak, çünkü diyalog potansiyeli arttıkça daha güçlü iş imkânı sağlanıyor. ESİAD 23 yıldır İzmir AB Bilgi Merkezi'ne ev sahipliği de yapıyor. Tam üyelik hedefi ile müzakere sürecine devam edilmesi ve Gümrük Birliği'nin genişletilmesi gibi pek çok konuda toplumun farkındalığını artırmak için çalışmaya devam edeceğiz" dedi.

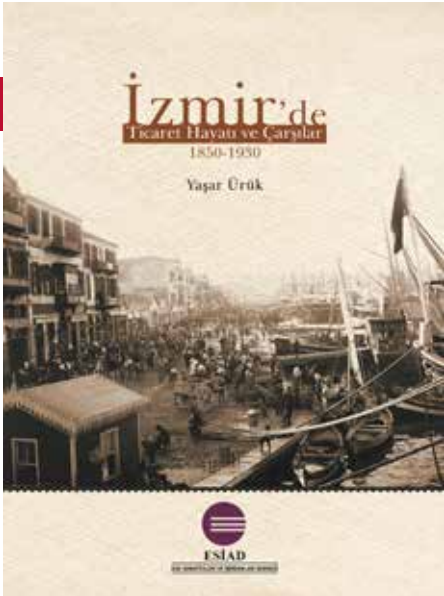
"İzmir'de derneklerin sürdürülebilir planları var"

ESİAD Genel Sekreteri Hale Altan, proje hedeflerini ve STK Kapasite geliştirme anketinin sonuçlarını katılımcılara aktardı.

Hale Altan; "Projenin amacı STK'ların yerel ve ulusal düzeyde karar verme süreçlerine katılımlarını sağlamak, aktif vatandaşlığı desteklemek ve STK kuruluşlarının yönetsel ve finansal sürdürülebilirliklerini geliştirmek. ESİAD ola-

rak sivil toplumun gelişmesi için yoğun çalışmalar gerçekleştiriyoruz. Proje yönetimi ve stratejik planlama eğitimlerimiz de bunun bir parçası. Bu doğrultuda Muğla, Afyon ve Denizli'de bir araya geldik. Bugün de İzmir toplantımızı gerçekleştiriyoruz. Ankara'da açılan ofisimizin de Egeli tüm derneklerin etkinliklerine ev sahipliği yapmasını umuyoruz." diye konuştu.

3 gün süren eğitimlerde, Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Aylin Göztaş, Doç. Dr. Ebru Güzeloğlu, Doç. Dr. Aslı Günel "Sivil Toplumda Stratejik Yönetim ve Planlama, Sivil Toplum için Sosyal Girişimcilik" konularını katılımcılara aktarırken, "Proje Döngüsü Yönetiminin Temel İlkeleri" grup eğitimini Kemal Gülpınar ve Süleyman Gök verdi. Eğitim programı, grup sunumları ve ardından sertifika töreni ile son buldu. ■

**ESİAD ÜYELERİNİ
YENİ İZMİR
KİTABI İLE
BULUŞTURDU**

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) düzenlediği etkinlikte üyelerini yeni kitabı ile buluşturdu. Mövenpick Otel’de ESİAD üyelerinin eşleri ile birlikte katıldığı etkinlikte ESİAD tarafından Araştırmacı Yazar Yaşar Ürük katkılarıyla hazırlanan “İzmir’de Ticaret Hayatı ve Çarşılar (1850-1930)” isimli kitabın ön tanıtımı yapıldı.

Toplantıda konuşan ESİAD Yönetim Kurulu Başkan Fadıl Sivri, ESİAD’ın kent vizyonuna ve kalkınmasına katkı sağlamak için çeşitli çalışmalar yaptığına dikkat çekti. Bu amaçla kentin tanıtımına destek olmak ve bilinmeyen yönlerini ortaya çıkarmak için Araştırmacı Yazar Ürük ile İzmir’in ticaret hayatına ışık tutan bir kitap çalışmasını hayata geçirdiklerini söyledi. ESİAD olarak daha önce de İzmir’le ilgili kitapları şehre kazandırdıklarını belirten Sivri, “İzmir tarihinin zenginliklerini ortaya koyan bu çalışmalara bir yenisini daha ekliyoruz. Bu kitap ile İzmir’in geçmişte ticari, finansal ve kültürel zenginlikleriyle önemli bir merkez olduğunu hatırlatarak, gelecekte bu potansiyeli harekete geçirecek çalışmalara ilham kaynağı olmasını diliyoruz. İzmir’in bu zenginliklerini ortaya çıkarmaya yönelik farklı alanlarda çalışmalar da devam ediyor. Tarihi Kemeraltı’nda yapılan çalışmalar İzmir’in dünyayla buluşmasına vesile olacak” dedi.

Sivri, “Araştırmacı Yazar Yaşar Ürük’ün kaleme aldığı, NEMPORT Liman İşletmeleri ve İZKA İnşaat’ın sponsorlukları ile yayımlanacak bu kitap, bir kültür hizmeti olmanın ötesinde 1850-1930 döneminde Kemeraltı’ndan başlayıp Frenk Sokağı’na kadar uzanan İzmir’in renkli ekonomik hayatını da araştırmacı bir yaklaşımla bölümler halinde gözler önüne serecek. Yazarımıza ve sponsorlarımıza teşekkürü bir borç bilirim” dedi.

Sivri, düzenledikleri bu etkinlikte kitabın sadece bir ön tanıtımının yapıldığını, kitabın kamuoyuyla buluşmasının ise yakında gerçekleştirileceğini söyledi.

“Bu güzel şehir için ne yapılırsa yetmez”

Araştırmacı Yazar Yaşar Ürük ise bu çalışmanın şehrin ticari ve ekonomik hayatının en yoğun olduğu dönem olan 1850 ve sonrasını yansıtmaya çalışırken bu döneme ait sanatsal ve sosyal yapılaşmayı da ele aldığını söyledi. Ürük, “İzmir hala birçok konuda araştırılmayı ve yazılmayı bekleyen bir güzeldir. Ekonomik bir merkez olmanın yanı sıra tiyatro ve sinemalarıyla sanat ve kültürün de merkeziydi. Bu çalışma ile özel bir geçmişe ışık tutmaya çalıştık. Çünkü bu güzel şehir için ne yapılırsa yetmez” dedi. ■

Kitap, bir kültür hizmeti olmanın ötesinde 1850-1930 döneminde Kemeraltı’ndan başlayıp Frenk Sokağı’na kadar uzanan İzmir’in renkli ekonomik hayatını da araştırmacı bir yaklaşımla bölümler halinde gözler önüne seriyor.

Uzaktaki renkli başkent Santiago

Ülke nüfusunun üçte birini barındıran başkentte yaşam standardı oldukça yüksek, Şili ekonomisinin çarkları büyük ölçüde burada dönüyor. Şilililer konuşkan ve sıcakkanlı insanlar...

Bizce Santiago doğrudan gelmek yerine önce Buenos Aires'e uçun burada birkaç gün geçirdikten sonra Arjantin'in batısında üzüm bağlarıyla ünlü Mendoza'dan yola çıkıp And Dağları'nın kıvrımlı yollarından geçtikten sonra Güney Amerika'nın en modern metropollerinden biri olan Şili'nin başkenti Santiago'ya ulaşın.

Son yirmi yılda kesintisiz bir büyüme hızının görüldüğü Santiago, yüksek modern yapıları, alışveriş merkezleri, geniş metro ağı ve kültür sanat etkinlikleriyle gelişmiş bir şehir. Yaklaşık 6 milyon kişinin yaşadığı Santiago'da, yoğun nüfusa rağmen çarpık yapılaşma gözlenmiyor.

Uluslararası pek çok kuruluşun büyük yatırımlar yaptığı kent, Buenos Aires ve Sao Paulo'nun yanı sıra Latin dünyasının önde gelen ticaret merkezlerinden biri. Şehir, ekonomik kalkınmasına paralel olarak diğer Güney Amerika ülkelerinden özellikle Peru ve Bolivya'dan önemli ölçüde göç almakta.

Şili’de yaz mevsimi, sabah erken saatlerde üşüten, öğleye doğru sıcaktan kavurmaya başlayan ama akşam saatlerinde “ohh” dedirten bir serinliğin başladığı günlerle dolu. Türkiye’de karlı ve yağmurlu günler yaşanırken Sandiagolular yazlık yerlere taşınmış olduğundan kent bu aylarda daha sakin oluyor. Kış aylarında Sandiagolular çok soğuk oluyor bu yüzden ilkbahar ve Sonbahar mevsimleri kentte keyifli günler yaşamak için ideal.

Santiago Havaalanı’ndan şehrin herhangi bir yerine taksi ile ulaşabilirsiniz. Şehir merkezine ve Las Condes gibi civarındaki bölgelere yaklaşık 30 km ve trafik durumuna göre yarım saat ile 1 saat arası sürebiliyor.

Şili’deki taksiler genel olarak ücret konusunda pek güven vermiyor bu yüzden gideceğiniz yeri önceden söylemeli ve ödeyeceğiniz ücreti öğrenmelisiniz. Eğer gittiğiniz mekandan ya otelden taksi çağırırsanız düzgün bir taksi kullanma ihtimaliniz daha yüksek.

Metro ağı oldukça geniş ve çözmesi çok kolay. Yeşil ve kırmızı hatlar dışında bir metro kullanmanıza gerek yok. Biletleri her metro istasyonunda satılıyor. Metro hattı değiştirecekseniz tekrar bir bilet almanız gerek yok.

Santiago oldukça düz ayak bir şehir olduğu için de yürümeye çok müsait. Birçok yere yürüyerek gidebilirsiniz.

Santiago çok geniş bir alana yayılmış olan bir şehir, öncelikle konaklama için nasıl bir bölgede kalmak istediğinize karar vermelisiniz. Meydanlara müzelere daha yakın bir yer mi yoksa bohem, gece hayatına yakın bir yer mi ya da nezih ve daha güvenli bir bölgede kalmak mı istiyorsunuz?

Las Condes Santiago’nun gökdelenleri ile meşhur nezih bölgelerinden biri. Alışveriş, bol restoran ve kafe seçeneği ve güven içinde olmak istiyorsanız burası ideal...

Providencia, Las Condes ve merkez arasında kalan, sosyal açıdan gayet aktif bir bölge. Ulaşım açısından birçok metro durağı olması kolaylık sağlıyor.

Vitacura, gece hayatının ve alışverişin bulunduğu bölgesi. Las Condes’ten başlayan ve taa buralara uzanan Avenida Vitacura üzerinde birçok mekan ve mağaza bulunmanız mümkün.

BellaVista daha bohem, bol sokak sanatlı ve gece hayatının aktığı bir bölge. Üstelik merkeze oldukça yakın bir noktada olması ve civarda yapılacak turistik aktiviteler olması da cabası. Ancak buranın pek de tekin bir bölge olmadığına dair bilgiler var.

Santiago de Chile merkezi daha turistik bir bölge. Ancak burada bazı kötü niyetli turist avcılar da var.

Otelinizi seçtiyseniz gelin bu güzel şehri gezmeye başlayalım.

Santiago manzarası için finikülere binmeniz gerekiyor.

Yerel restoranlarda birçok lezzetli menü sizi bekliyor.

Cerro Cristobal Tepesi

Santiago'nun meşhur tepesi de Cerro Cristobal. Şehrin panoramik görüntüsünü ve düzgün bir havaya denk gelerseniz And dağlarını görüp fotoğraflayabileceğiniz bu tepeye funiküler ile çıkıyorsunuz. Tepe aslında Meryem Ana heykeli ile tanınıyor.

Cerro Cristobal tepesi aynı zamanda dünyanın en büyük parklarından biri olarak bilinen ve içinde 2 büyük açık havuz, hayvanat bahçesi ve botanik bahçesi gibi yerleri barındıran Santiago Metropolitan Parkı'nın bir parçası. Park o kadar büyük ki, Santiago'nun birçok semtine yayılmış durumda.

Plaza de Armas

Şehrin ana meydanı olan Plaza de Armas, Santiago'nun merkezinde bulunan önemli buluşma noktalarından. Her büyük şehrin merkezi gibi burası da oldukça hareketli, meydana yan yana dizilmiş onlarca ressam resim yapıp eserlerini sergiliyor.

Etkileyici kuleleriyle Katedral Metropolitana ve Ulusal Tarih Müzesi meydana çevreleyen kolonyal dönemden kalma yapılar arasında. Santiago'nun merkezi olan eski şehirde, modern ve klasiğin bir arada bulunduğu güzel bir mimari birliktelik var. Çoğunlukla iş yerlerinin bulunduğu şehir merkezi, akşam saatlerinde tenhalaşıyor. Yaşam alanları çoğunlukla merkezden uzak bölgelere kurulmuş. Şehirde toplu taşımanın gelişmiş olması sebebiyle, her noktaya ulaşmak kolaylıkla mümkün.

Bellavista

Bohem bir tarza sahip olan Bellavista, irili ufaklı restoran ve publarıyla gençlerin ve turistlerin bolca vakit geçirdikleri bir semt. Rengarenk grafitilerin süslediği Bellavista sokakları adına yakışır bir güzel sanatlar sergisi konumunda. Son yıllarda popülaritesi gittikçe artan bu semtte dünya mutfaklarından çeşitli örneklerin sunulduğu pek çok restoran var. Şehirdeki en ilgi çekici yerlerden birisi de Mercado Central, yani Balık Hali. Onlarca restoranın bulunduğu bu hal, şehrin en önemli lezzet duraklarından. Restoranlardan çıkan iştah açıcı kokuların birbirine karıştığı bu büyük pazarda, pek çok çeşit balığın yanı sıra değişik deniz canlıları da sergileniyor.

Müzeleri mutlaka ziyaret edin

Santiago pek çok müzeye ev sahipliği yapan bir kent. Güzel Sanatlar Müzesi de bunlardan biri. Geçmişten günümüze dünyaca tanınan birçok sanat eserini bu müzede görmek mümkün. Büyük bir bahçe içerisinde bulunan Güzel Sanatlar Müzesi, pazar günleri Santiagolu gençlerin en önemli eğlence mekanı oluyor. Müzenin bahçesine yiyecek-içecek, giyim eşyaları ve kitapların satıldığı bir ikinci el pazarı kuruluyor ve meydan performans sanatçılarının gösterileriyle renkleniyor.

Casa de Neruda (La Chascona)

La Chascona, Pablo Neruda'nın gizli aşkı Matilde'nin yaşaması için yaptırdığı ev. 1955'de beraber yaşamaya başladıkları bu evde dünyanın birçok yerinden satın aldıkları ve özel yaptırdıkları mobilya ve objeler dolu. 1973'de hayatını kaybeden Neruda'nın evi aynı günlerde askeri darbe yüzünden büyük bir zarar görmüş. Matilde tekrar o evde yaşamak üzere büyük bir tadilata girişmiş ve 1985'de ölene kadar bu evde tek başına yaşamış. Günümüzde müze olarak ziyaret edilebiliyor.

Mustafa Kemal Atatürk Anıtı

Şili'nin Türkiye Cumhuriyeti'ni tanıyan ilk Latin Amerika ülkesi... Burada cumhuriyetin 50. yıl dönümü anısına, Avenida Apoquindo üzerinde, Golda Meir sokağı ile kesişen bir parkta Atatürk'ün büstü yapılmış. Ayrıca parkın yakınındaki metro istasyonunda konsolosluğun yaptırdığı İstanbul temalı seramikleri de görebilirsiniz.

Museo Nacional de Bellas Artes (MNBA)

Parque Forestal'de yer alan ve Güney Amerika'nın en eski müzelerinden biri olan müze, el Palacio de Bellas Artes binasında yer alıyor. Burada Şili ve diğer Güney Amerikalı sanatçıların eserleri sergileniyor. Giriş ücreti estenmeyen bu müzedeki eserler görülmeye değer. MNBA Güzel Sanatlar Müzesi binasının öbür tarafında yer alan Modern Sanat Müzesi'ne uğramanızı öneririz.

Palacio de La Moneda

Moneda caddesi üzerindeki, 1973 yılında darbeci diktatör Pinochet tarafından bombalanan başkanlık sarayını ziyaret edip Şili'nin ilk sosyalist başkanı Allende'yi anmak isterseniz başkanlık sarayını ziyaret edebilirsiniz. Ancak daha önceden izin almak ve ziyaretçi listesine adınızı yazdırmanız gerekiyor.

Cerro Santa Lucia

Şehrin manzarasına bir başka noktadan görmek isterseniz Santa Lucia tepesine çıkabilirsiniz. Keyifli bir manzara ancak pek güvenli değil, asansörle çıkın ve karanlıklara kalmayın deriz.

Buralara kadar gelmişken Avenida Libertador Bernardo O'Higgins caddesi üzerinde yer alan, Şili'nin en eski kilisesi olan Iglesia San Francisco kilisesini görebilirsiniz.

Museo de la Memoria y los Derechos Humanos

Burası kesinlikle görülmesi ve birkaç saat vakit ayrılması gereken, Pinochet döneminde gerçekleşen askeri

darbede “kaybolan” insanların anısına oluşturulmuş ve o dönemdeki insan hakları ihlallerini anlatan bir müze. 1973’de diktatör Pinochet’in, başkan Allende’yi devirerek 1990 yılına kadar sürdürdüğü dikta rejiminin ülke çapında ne gibi izler bıraktığını biliyorsunuzdur. Bu müzede olayların gelişimi ve Şilililerin bu dönemde neler yaşadığına dair birçok bilgi edinebilir, bu dönemde eziyet edilen ve hayatta kalan insanların yaşadıklarını anlattığı duygusal anlamda sarsıcı etkiler bırakan videolar izleyebilir ve fotoğrafları inceleyebilirsiniz.

Masal kenti Valparaiso

Şili’ye gelmişken UNESCO Dünya Kültür Mirası listesinde bulunan ve özgün mimarisiyle dikkat çeken Valparaiso kentini görmeden dönmek olmaz... 19. yüzyılda San Francisco ile birlikte Amerika Kıtası’nın Pasifik kıyısındaki en önemli iki limanından biri olan Valparaiso, Panama Kanalı’nın açılmasıyla birlikte bu önemini yitirmiş. Valparaiso aynı zamanda ülkenin kültür başkenti unvanını taşıyor, Şili Ulusal Kongresi de burada bulunmakta. Şehrin nüfusu 300 bin civarında.

1800’lerin sonunda İngiltere, Almanya, Fransa, İsviçre ve İtalya’dan gelen göçmenler burada zengin bir kültürel çeşitliliğe yol açmış, zaman içerisinde İspanyol kültürü bölgede baskın kültür olmaktan uzaklaşmış. “Cennet Vadisi” anlamına gelen Valparaiso, kıydan başlayıp, şehri çevreleyen onlarca tepeye kurulmuş.

Valparaiso’da en çok kullanılan ulaşım aracı hemen her sokak başında rastladığımız “füniküler” adı verilen bir çeşit asansör. Dik yokuşlara kurulmuş olması sebebiyle, yukarıya yürüyerek çıkmanın hayli zor olduğu Valparaiso’da funikülerler hayatı büyük ölçüde kolaylaştırıyor. Şehrin her tepesinde ayrı bir manzarayla karşılaşılıyor. Tepelerde bulunan rengarenk evlerin bir kısmı restore edilerek butik otellere, sanat galerilerine ve restoranlara dönüştürülmüş, büyük bir kısmı ise hâlâ konut olarak kullanılıyor. Büyük şair Pablo Neruda’nın da evinin bulunduğu ve ozanın “okyanusun sevgilisi” olarak adlandırdığı Valparaiso, tarihteki önemi, kültürel zenginliği ve sıra dışı mimarisi ile Güney Amerika’nın en keyifli liman şehirlerinden... ■

Valparaiso hakikaten masalsı görüntülere sahip (en üstte)

Pablo Neruda’nın evi (solda)

Graffiti sanatçıları kenti baştan aşağıya güzelleştiriyor (Altta)

Valparaiso’nun tepelerine funiküler ile çıkılıyor (üstte)

Tepelere tırmanan merdivenlerin her biri sanat eserine dönüşmüş (üstte solda)

Macera dolu treking rotaları

Yürüyüş sporunu macera ve doğal güzelliklerle harmanlayan trekking, yeni yerler keşfetmenin maceracı bir alternatifi olmakla beraber ruh ve beden sağlığına yansıyan olumlu etkileriyle geçtiğimiz yıllarda çok rağbet gören bir etkinlik. Eğimi, doğası, zemini, hava durumu ve benzeri şartlar ile zorluk derecesi çeşitlilik gösteren trekking rotalarıyla Türkiye, yerli ve yabancı gezginlerin dikkatini çeken bir noktada bulunuyor.

Yaşamın hengamesi içinde bir yerden bir yere, otobüsten taksiye yetişmek dışında yürümeyi bıraktık. Okula yürüyerek gittiğimiz zamanlardan, çocuklarımızı küçük yaşlarda servislere bindirmeye başladığımız zamanlara geldik. Doğanın bize sunduğu muhteşem kokulardan, manzardan, canlılardan bihaber, trafiğin içinde, beton yığınların arasında olmaya iyice alıştık. Yeşilden, sağlıklı nefes alıp vermekten giderek uzaklaşıyoruz. Hayatın bu karmaşasından en azından birkaç saatlik, birkaç günlük uzaklaşmak isteyenler için harika bir yol var; trekking.

Hafif tempolu yürüyüş anlamına gelen trekking, aslında bir gönül meselesi. Ancak bu yolda bizim de sorumluluğumuz var: Doğada hiç bir hayvana bitkiye zarar vermemek gerek. Sadece ayak izlerimiz kalmalı. Çünkü karşılaşacağımız hayvanlar, bitkiler doğanın gerçek ev sahipleridir. Biz onların misafiriyiz.

Yer kürenin dağında, ovasında, deresinde, yolunda, patikasında günü birlik veya 3-4 günlük, haftalık ve aylık yürüyüşler ferdi olma-Tatil planı denilince akla gelen deniz-kum-güneş üçlüsünden farklı, her mevsime uygun, günübirlik ya da birkaç günlük yeni

bir seçenek arıyorsanız, şehrin yorucu yaşamından uzak doğada, tertemiz bir havada yürüyüş size iyi gelecektir.

Doğanın içinde

Yürüyüşler bireysel yapılabileceği gibi bazı kurumlar aracılığıyla daha profesyonel olarak turlara katılım şeklinde yapılabilir. Ülkemizin dört bir yanı trekking yapmaya elverişli parkurlarla dolu; İzmir özelinde ise Karagöl ve Balçova Behzat Tepesi'nden Bergama Kozak Yaylası'na, Yeni Şakran'ın Köşeler Köyü'nden Aigai Antik Kenti'ne, Tire Kaplan Yaylası'ndan Ödemiş Beydağ ve Bademiye Cevizli Dağ'a kadar uzanan birçok alternatif rota bulunuyor. Dağcılık ve doğa sporları kulüpleri pek çok güzergahta doğa yürüyüşü, kamp etkinliği ve dağ bisikleti etkinliği düzenliyor. Ancak tekrar etmekte fayda var: Doğada etkin bir yürüyüş için, sağlıklı bir beden yapısı, fiziki kondisyon durumu, arazi ve iklim şartları, psikolojik durum ve beslenme gibi daha bir-çok etkeni de göz önünde bulundurmak gerekiyor.

Yürüyüş öncesinde

Doğa yürüyüşüne katılırken ilk etapta bir ön araştırma yapmalı ve bilgi sahibi olmalısınız. Yürüyüş yapacağınız bölge ile ilgili

araş- tırma yapıp hava koşullarını da göz önünde bulundurmak gününüzün daha keyifli geç- mesini sağlayacaktır.

Normal ayak numaranızdan bir numara daha büyük, sert ve kalın tabanlı, mümkün- se ayaklarınızı bileklerden saracak bir ayak- kabınız olmasına dikkat edin. Böylece ayak burkulması riskini azaltacaksınız. Tırnak batması veya kırıma gibi sorunlarla karşılaş- mamak için ayak tırnaklarınızı bir gün önce- den kesilmiş olmasına dikkat edin.

Yürüyüş esnasında hareket kabiliyetinizi engelleme- yecek bollukta bir pantolon veya polar alt giyinin. Kot pantolon ile kesinlikle faaliyete katılmayın. Giysilerinizi seçerken pamuklu ve keten türler yerine sentetik ve yünlü giy- sileri tercih edin. Çok kalın ve az kat giymek yerine ince ve çok kat giyilmelidir. Sabah evden ayrılmadan önce mutlaka kahvaltı yapın, ihtiyaç hissetmeseniz de mutlaka bol su için.

Sırt çantanızı mutlaka akşamdan hazırlayın. Yürüyüş katılanlar bel ve göğüs kısmından kavrama tokaları olan 20-30 litre hacimli bir sırt çantası içerisinde; en az iki takım yedek iç çamaşır, yedek çorap, bir adet panço tipi yağmurluk, polar üst veya rüzgarlık mont, bere veya şapka, hava koşullarına göre bir çift uygun eldiven, bir adet su kabı ve yeteri kadar su bulundurulmalı. Bir öğünlük yiyecek, ayrıca atıştırmalık ara yiyecekler ve bir adet düdük, bandana, güneş kremi, güneş gözlü- ğü, küçük bir plastik bardak ve fotoğraf makinesi, özel ilaçlarınız, yara bandı, bir-iki adet ağrı kesici veya kas gevşetici tablet, kolonyalı mendil, bir adet çöp torbası da yanınızda bulunmalı.

Doğru tempo önemli

Yürüyüş başlamadan önce bacak, bel, sırt ve omuz kaslarınızı gerdirmeye hareketleri yaparak yürüyüşe hazırlanın. Başlangıçta yavaş, daha sonra hızınızı artırarak, vücudu- nuz açılıncaya kadar temponuzu koruyun.

İyi bir doğa yürüyüşçüsünün uygulayacağı en önemli teknik doğru tempoyu ayarlaya- bilmektir. Yürüyüş sırasında belli bir tempo yakalamaya çalışın. Acemi bir yürüyüşçü, genellikle ya olabildiğinden fazla ya da yap- bileceğinden daha az bir tempo ile yürümeye hatasına düşer. En sık düşülen hata ise çok hızlı yürümektir. Yürünmesi gereken yolun uzunluğu veya ekip içinde iyi bir perfor- mans sergileme isteği böyle

yanlış uygulama- malara yol açabilir. Eğer uygun zamanınız varsa daha ilk kilometre- lerde kendinizi tüketmeniz oldukça anlam- sızdır. Sahip olduğunuz enerjiyi, yürüyüş süresince yete- cek şekilde kullanmanız daha akılcı ola- caktır. Eğer aynı tempoyu saatlerce sürdürü- miyorsanız çok hızlı gidi- yorsunuz demektir. Başka bir hata da çok yavaş yürümektir. Vücudunuz, hasar göre- cek şekilde enerji harcamaya başlamadan çok önce şikayete başlar. Öte yandan 50 dakikalık bir yürüyüş- ten sonra mutlaka 10 dakikalık bir mola verilmeli. Çok dik ve zorlu etaplarda 2 daki- kalık bir nefes molası da verilebilir. Kısa molaların amacı dinlenmek değil nefesi düzenlemek.

Yürüyüş teknikleri

Dik yamaçlarda yavaş ve düzenli adımlarla yürüyün. Eğim azaldıkça da tempoyu yükseltin. Karlı zeminlerde ve dik çıkışlarda, tempoyu kontrol etmenin ve yorgunluğu önlemenin yolu “tembel adımı” atmaktır.

Bu yöntem bacakları ve ciğerleri adım ara- ların- da dinlendirmek için kullanılır. Vücu- dun tüm ağırlığı arkadaki bacağa yüklen- diğinde öne atılan bacak kasları gevşetilir. Adım başı nefes alın. Derin nefes almak için bilinçli çaba harcayın.

Suyunuzu azar azar için, bir defada fazla su içmek sizi nefessiz bırakabilir. Yamaç aşağı yürürken vücut ağırlığı bacak ve ayaklara biner. İstenmeyen durumlarla kar- şılaşmamak için inişlerde ayakkabılarını- zın bağcıklarını sıkıca bağlayın. Daha yavaş bir tempoyla yürüyün.

Ayak darbelerinizi yumuşatmak için dizle- rinizi bükün, ayakları- nız acıyormuş gibi hafifçe adımlar atın. Dağ kazalarının, büyük oranda inişler esnasında olduğunu aklınız- dan çıkartmayın.

Yürüyüş sonrasında

Yürüyüşten dönünce ılık bir duş alın. Kay- bettiğiniz enerjiyi en kısa zamanda top- layabilmeniz için vitamin ve mineral takvi- yesi alın. Faaliyet sonrasında, ayaklarınızın şişmemesi için dinlenirken, ayaklarınızı baş hizasından biraz yükseltin ve bütün yor- gun- luğunuzu unutun.

Gün bittiğinde ise bede- nen biraz yorgun, ama ruhen dinlenmiş ola- rak, unutulmaya- cak bir gün yaşamış olma- nın keyfiyle evi- nize döneceksiniz. ■

Üç kardeşin yarattığı mükemmellik

İspanya'nın leziz mi leziz Girona kentine, dünyanın En İyi 50 restoranından biri olan El Celler De Can Roca'ya gidiyoruz!

İspanya'nın sıcak atmosferini, samimi ruhunu yansıtan El Celler De Can Roca, karşınıza çıkabilecek en değerli restoranlarından biri. Dünyanın En İyi 50 Restoranı içinde ön sıralarda yer alan, talep yoğunluğu nedeniyle rezervasyonu hayli geç bir zamana sonraya verebilen El Celler De Can Roca'yı tanıtıyoruz size. Burada her türlü balık, mantar ve et çeşidini bulmanız mümkün!

Üç erkek kardeşin işbirliğinden doğan başarı

El Celler De Can Roca, üç erkek kardeş tarafından işletiliyor. Anne ve babalarının lokantalarında koşturarak başlamış yemek ile ilişkileri. İş severek yapmayı öğrendiklerini anlatan Roca kardeşlerin en büyüğü Joan, çocukluğundan beri

aşçı olma hayalleri kurduğunu dile getiriyor. Jordi Roca ise çikolataya olan düşkünlüğü nedeniyle pastacı olmayı seçiyor. Diğer kardeş Josep aslında futbol kalecisi ama El Celler De Can Roca'da someliye yani şarap seçicisi olarak çalışıyor. Üç erkek kardeş, dünyanın en önemli restoranının yükünü omuzlamış durumda. Ancak Roca kardeşler bu başarıyı hedeflemediklerini, işlerini sevmeye odaklandıklarını dile getiriyor. Biraz da büyüdükleri Girona Kenti'nden uzaklaşmak istememişler, aile işine o yüzden yönelmişler. Doğdukları eve 50 metre uzaklıktalar. Belki de Akdeniz'in o sıcak, tutkulu ve samimi ruhundan uzaklaşmamaları dünyanın en iyi restoranları arasında olmalarının en büyük sırrı.

Salı günlerini deşarj günü ilan eden restoran

Şimdi gelelim El Celler De Can Roca'yı tanımaya. Restoran Pazar ve Pazartesi günleri kapalı. Salı akşam yemeği için kapılarını açıyor. Neden Salı gündüz açık değil diye düşünüyorsunuzdur. Salı gündüz vakti ekibin deşarj günü. Tüm ekip bir araya geliyor ve eğitim alıyor. Eğitimler, El Celler De Can Roca'da periyodik olarak gerçekleşiyor. Kendini geliştirmek El Celler De Can Roca'nın mottosu adeta. Ve yoğun çalışma hayatında herkes gibi hırpalanan psikolojilerini topluca onarmaya odaklanıp Salı sabahlarını psikologları ile terapiye ayırıyorlar. Restoran yoğun çalışma temposuna eğitim ve terapilerle karşı koyarak huzurlu ve keyifli bir çalışma ortamına çeviriyor.

Katalan Mutfağı'nın muzipçe yorumu

El Celler De Can Roca, dünyanın en başarılı gurme restoranlarından. Restoranda bir menüde birbirinden farklı

sekiz çeşit yemeği tadıyorsunuz. Tabii ancak gurme restoranların oluşturduğu porsiyon büyüklüğünde. Bu tadım menülerinin sunumu yaklaşık dört saat sürüyor. Kemikleşmiş bir menüsü bulunmayan restoranda yemek çeşitleri ve sunumlar sürekli farklılık gösteriyor. Dünyanın birçok yerini dolaşarak yeni lezzetlerle tanışmayı çok sevdiklerini dile getiren Roca kardeşler, yeni tanıştıkları bu lezzetleri El Celler De Can Roca'da kendi yorumlamalarıyla konuklarına sunuyor. Katalan mutfağını muzipçe yorumlama olarak betimlenecek çalışmalara imza atan restoran, tatlı ve ekşi tatları harmanlayarak sunmayı seviyor.

Joan Roca, geleneksel lezzetleri yeniden yorumlayıp misafirlerine hoş sürprizler yapmayı çok sevdiğini dile getiriyor. İştahları kabartan ara lezzetlerinde de esprili sunumlar yapıyorlar. Örneğin zeytinin içine yerleştirilen bir balık türü olan ançüez, saksı gibi masanın üzerine yerleştirilerek dalından koparılacak yapıyor.

El Celler De Can Roca'da Türk mutfağından lezzetler

El Celler De Can Roca mutfağı birçok ürünü tütsülemeyi, Türk kültüründe büyük bir yere sahip olan kurutmayı, rafine etmeyi çok seviyor.

Katalanların yemek kültüründe yer alan yöre tatlarına bolca yer veren restoran, farklı aromalarla farklı dokuları bir araya getiriyor. En büyük sırları burada yatıyor.

Tek bir ürünün içinde en az altı çeşit tat bulunuyor. Acının, ekşinin, tuzlunun veya baharatlının bir araya geldiği bu tariflerde tüm malzemeler birbiriyle uyum içinde damakları şenlendiriyor.

Yemeklerinde Meksika, Türk, Çin, Fas ve Kore mutfaklarından malzemeler kullanan El Celler De Can Roca'da asma yaprağı, mercimek püresi, baharatlandırılmış patlıcan, keçi yoğurdu ve rendelenmiş salatalık ürünlerini gibi Türk mutfağında da bulunan birçok lezzet kullanılıyor.

Tatlılarda da lezzet harmanı

Farklı tatların bir araya geldiği, sürekli sirkülasyonun olduğu ve sunumun dört saat sürdüğü bir deneyimde tatlıya yer kalmayacağını düşünüyor olabilirsiniz. Ancak menüde yer alan lezzetlerin her biri o kadar hafif ki tatlıyı doyasya yiyebiliyorsunuz.

Tabii tatlıları da yemekleri gibi standart bir lezzete sahip değil. Örneğin görüntüsü ve kokusu puroya benzeyen "Havana'ya Yolculuk" adlı tatlıda rafine edilmiş tütün bulunuyor. Sicilya kökenli dondurmayla sunulan ve belki de dünyanın en orijinal tatlılardan biri olan Havana'ya Yolculuk tatlısı Jordi Roca imzalı.

Eğer sizin de yolunuz İspanya'ya düşerse, rotanızı Girona kentine çevirmenizi, sunumu ve lezzetiyle dünyada bir numara olan El Celler De Can Roca'da bir akşam yemeği yemenizi öneririz.

Tabii aylar öncesinden rezervasyonunuzu yaptırmayı unutmayın! ■

Kaya Scodelario

14 yaşında başladığı oyunculuk kariyerine bugün önemli işlerle devam eden Scodelario, 2020’de iki önemli dizi projesi ile ekranlarda olacak.

■ Handan Korhan

Babası İngiliz, annesi ise Brezilyalı olan 1992 doğumlu İngiliz aktris ve model Kaya Rose Scodelario, E4 kanalında yayınlanan Skins dizisindeki Effy Stonem rolüyle tanındı. The Maze Runner filmindeki Teresa Agnes rolü ise üstlendiği diğer bir önemli roldü ve kariyer basamaklarını daha hızlı tırmanmasını sağladı. 2017’de vizyona giren Karayip Korsanları’ndaki Carina Smyth rolü ise yıldızını iyiden iyiye parlattı.

Skins dizisindeki rolüyle başrole yükseldi

14 yaşındayken ve hiç oyunculuk deneyimi olmamasına rağmen Skins dizisindeki “Effy Stonem” rolünü alarak oyunculuk kariyerine başlayan Kaya Rose Scodelario’nun hayatı bir azim hikayesi. Skins dizisi için yapılan seçmelere gitti-

ğinde çok genç olduğunu düşünüp vazgeçen ama yapımcılardan birinin gitmesini engellemesi üzerine rolü alan Scodelario’nun yıldızı bundan sonra, aşama aşama parlıyor. Scodelario’da ilk başlarda sahnesi az olsa da, oynadığı karakter 2008 serisinde önemli ölçüde gelişme kaydediyor. Oyuncu kadrosunun yenilenmesi ile 2009 serisinde ana karakterlerden biri olmayı başaran Scodelario, dördüncü seriden sonra diziyi bırakıyor ve üçüncü nesil karakterler için yer açıyor. 2009’da Skins dizisindeki performansı ile Kaya Scodelario TV Quick Awards’da “En İyi Aktris Ödülü”ne aday gösteriliyor.

Sözün kısası 14 yaşındaki bu çekingen kız ilk projesi ile bir ödüle konu oluyor. Çocukluğunda özgüven sorunlarıyla başa çıkmaya çalıştığı ve bu durumdan tiyatroya

olan ilgisiyle kurtulduğu bilinen Scodelario, bir dergiye verdiği röportajda ilk gençlik yıllarını ise şöyle anlatıyor: “Çok gençtim, hayatı keşfetmek istiyordum. Seyahat etmek, dünyanın bir parçası olmak, yeni şeyler deneyimlemek...”

Dizilerden film sektörüne...

Dizi kariyerinin yanı sıra 2009'da İngiliz yapımı olan Moon filminde “Eve Bell rolüyle beyaz perdede kendini gösteren Scodelario, film afişinde de yer alıyor.

Oynadığı ikinci film olan ve 2010'da gösterime giren Shank'da ise “Tasha” isimli bir genci canlandırıyor. Onu yine 2010 yapımı olan Clash of the Titans filminde de “Peshet” karakteriyle görüyoruz.

2012'de “True Love” dizisinde yer alan aktist, aynı yıl vizyona giren “Now Is Good” filminde “Zoey” rolünü canlandırdı. 2013 yılını Skins dizisinin 7. sezon çekimleri ile geçiren Scodelario, 2014 yılında bilim kurgu filmi “The Maze Runner”da Teresa karakterini canlandırdı.

2015'te iki film çalışması yaptı; bunlardan biri başrolünü Dougray Scott ile paylaştığı “Tiger House” olurken, diğeri bir devam filmi “Maze Runner: The Scorch Trials” oldu. Bu iki filmdeki başarısı, ona kariyerinde bir basamak daha yükseğe tırmanacağı 2017'de vizyona giren Karayip Korsanları'nda rol almasını sağladı.

Modellikten kliplere

Scodelario, aynı zamanda modellik de yapıyor. Models 1 ile sözleşme imzalayan oyuncu Teen Vogue, Nylon, Instyle UK, Elle UK, Dazed & Confused, Vogue ve i-D gibi çeşitli magazin dergilerinde boy gösteriyor.

Onu kliplerden de tanımanız mümkün. Scodelario bugüne dek İngiliz müzik grubu Plan B'nin “Stay Too Long”, “She Said” ve Ed Sheeran'ın “Drunk” ve “The A Team” isimli müzik videolarında oynadı. Robbie Williams'ın ise “Candy” klibinde rol aldı.

2020'de dizilere geri dönüş

Karayip Korsanları filminden sonra 2018'de “Maze Runner” filmlerinin üçüncüsü olan “The Death Cure” filmi ile bu üçlüyü tamamlayan Scodelario, 2019'da şiddetli bir kasırgaya karşı yaşam savaşı veren genç bir kadının hikayesini konu alan “Crawl” filmi ile birlikte, “Extremely Wicked, Shockingly Evil and Vile” filminde rol aldı.

2020 yılında 1. sezonunu yaşayacak “The Pale Horse” dizisinde başrolü Rufus Sewell ile paylaşan Kaya Scodelario, sezonun başarılı yapımlarından Spinning Out'ta hayatını buz patenine adanmış genç bir patenciyi canlandırıyor. ■

Spinning Out, eski bir buz pateni sporcusunun hayatını konu ediyor. Kat Baker, hırslı bir buz pateni sporcusudur. Kariyerinde hızlı adımlarla ilerleyen genç kızın hayatı, önemli bir performans sırasında geçirdiği kazanın ardından alt üst olur. Bir yandan sakatlığı diğer yandan da ailevi ve kişisel sorunlarıyla boğuşan Kat, kariyerini yeniden rayına oturtmak için var gücüyle çalışır. Kazanın ardından tekli turnuvadan çekilmek zorunda kalan Kat, kariyerine çift olarak devam etmeye karar verir. Kendisi gibi yetenekli bir gençle partner olan Kat, ortaya çıktığı takdirde tüm hayatını değiştirebilecek bir sır taşımaktadır. Kat ve partneri, hem saha içinde hem de saha dışında bir dizi talihsizlikle savaşacaktır. American Horror Story, Who We Are Now, Paradise Hills, Nerve ve We're the Millers gibi yapımlarda da rol alan Kaya'nın Kat Baker karakterine hayat verdiği dizinin yaratıcı koltuğunda Mr. Mercedes'te de imzası bulunan Samantha Stratton yer alıyor.

Agatha Christie'nin aynı adlı romanından uyarlanan "The Pale Horse" BBC ve Amazon Prime Video işbirliğinde iki bölümlük bir dizi halinde ekrana taşınıyor. Dizi, ölmüş bir kadının ayakkabısında bir isim listesinin bulunmasını ve bu isimlerden birinin gizemi aydınlatmaya çalışmasını işliyor. Dizinin senaryosunu Sarah Phelps kaleme alıyor.

Başrolünü Hollywood'un sevilen yıldızı Zac Efron'un üstlendiği Extremely Wicked, 1989'da Florida'da idam edilen ünlü seri katil Ted Bundy'nin hayatına odaklanıyor. Genç kızlara ve kadınlara tecavüz edip onları öldüren seri katil ile uzun dönemli kız arkadaşı Liz arasındaki sorunlu ilişkiyi anlatan filmin yönetmen koltuğunda Joe Berlinger oturuyor.

Ölümçül Sular, şiddetli bir kasırgaya karşı yaşam savaşı veren genç bir kadının hikayesini konu ediyor. Florida'da 5. Kategorideki bir kasırga ile karşı karşıya kalan genç kadın, bölgedeki diğer sakinler gibi evini terk etme emrini yerine getirmemeye karar verir. Kasırga yaklaşırken botuna atlayıp kayıp olan babasını aramaya çıkar. Bölgeyi sel basmaya başladığında babasını ve köpeğini bulan genç kadın, yaralanmış olan babasını kurtarmaya çalışırken kendisini su altında kalan bir evin içinde bulur. Evin içine hapsolan baba-kız kısa süre sonra korkulması gereken tek şeyin kasırga ve seller olmadığını fark ederler. Azgın suların içinde devasa bir timsah sürüsü dolaşmaktadır. Baba kız, kendilerini korumak için savaşır...

"Pirates of the Caribbean: Dead Men Tell No Tales'de filmin başrollerinden biri olan genç oyuncu Kaya Scodelario, filmde "Carina Smyth" rolü ile kadınlar o dönemde üniversitelere giremediği için üniversitede okuyabilme hakkını kazanmak için mücadele ediyor. Poseidon'un üç dişli zıpkını arıyor. Elinde ipuçları olan bir günlük var ve Jack Sparrow'a eşlik ediyor.

Porsche Taycan 2020

2015 Frankfurt Otomobil Fuarı'nda "Mission E" konsepti olarak tanıtılan ilk elektrikli Porsche 2020'de ortaya çıkacak.

Porsche'nin ilk elektrikli modelinin adı ise "Taycan" olarak açıklandı. Türkçe kökenli bir isim olan Taycan için "canlı, genç at" vurgusunun yapılmak istendiği, markanın logosundaki at figürüne de atıfta bulunulduğubildirildi.

2020 Porsche Taycan, iki pil kapasitesi seçeneği ve üç farklı güç çıkışı ile sunulacak. 80 kWh ve 95 kWh pillere ek olarak, Taycan'ın 402 hp, 536 hp veya 670 hp güç üretmesi bekleniyor.

Bu rakamları sağlayan güç aktarma sistemi, her aksta Taycan'a dört tekerlekten çekiş sağlayan bir çift elektrik motoru ile sağlanıyor.

2019 sonlarında üretim bandına çıkacak olan Porsche Taycan, yaklaşık 500 km menzil ile sunulacak.

Sıfırdan yüze 3.5 saniyede çıkabilen otomobil, sıfırdan iki yüze ise 12 saniyede ulaşabiliyor. Porsche Taycan 4 dakikalık bir şarj sonrasında 100 km yol gidebilecek. Ek olarak, bir molada sadece 15 dakikalık bir duraklamanın ardından yaklaşık 250 mil pil ömrü sağlayabilen tamamen yeni, ultra hızlı 800 voltluk bir şarj cihazı üzerinde çalışıldığı açıklandı. Gelecek gerçekten parlak görünüyor ve Porsche Taycan kesinlikle 2020'nin en iyi otomobillerinden biri olacak.

LCS 3

YAPISAL KABLOLAMA SİSTEMLERİ

MÜKEMMELLİĞİN 3 BOYUTU

PERFORMANS ESNEKLİK VERİMLİLİK

VERİ MERKEZİ
YEREL ALAN AĞI

ADALET MAH. MANAS BULVARI NO: 39 FOLKART TOWERS
B-KULE KAPI NO: 3601-3602, BAYRAKLI | İZMİR
T. 0 (232) 421 00 99 | F. 0232 421 92 29
www.provis.com.tr

 legrand®

PRO|VIS

Waterlovt

Su üstünde, çevre dostu, kendi kendine yeten sürdürülebilir bir tekne eviniz olsun ister misiniz?

Bir tekne evde yaşamayı düşündüğünüzde aklınıza ahşap mavnalardan bozma evler geliyorsa; Waterlovt, bu düşünceleri geride bırakmanızı sağlıyor.

Waterlovt tekne ev için ilk söylenmesi gereken, sürdürülebilir çevre dostu olarak tasarlanmış olması... Teknenin yapımında çoğunlukla geri kazanılmış ahşap ve diğer malzemeler kullanılmış. Güneş panelleri ile kendi enerjisini üretebilen teknenin su arıtma ve atık imha sistemleri yenilikçi uygulamalardan yararlanılarak yapılmış.

Muhteşem manzaralar

Waterlovt'un en keyifli özelliği, dört bir yanını saran, yerden tavana uzanan güvenli cam duvarları... Tekne evin neresinde otursanız oturun manzaranın tadını çıkarabilirsiniz. Yatağınızda gün batımını ve gün doğumu izleyebildiğinizi hayal edebiliyor musunuz?

Su ile bağlantınızı sürekli kılan teraslar teknenin çevresini tamamen kaplıyor. Günün her saatinde su ile birlikte olmak size keyif veriyorsa, Waterlovt'a fütüristik bir tasarım olarak bakmayın. Biri, hatta bir bodrum da dahil olmak üzere, iki farklı yapılandırılmış versiyonunu incelemek ve Waterlovt hakkında bilgi edinmek istiyorsanız, web sitelerini ziyaret edin!.

Tekne evinizde yeni bir yaşam tarzına hazır mısınız? Waterlovt, pek tabiidir ki sakin suyu seviyor. Sakin nehirler, iç limanlar, sığınaklı koylarda ideal bir yaşam sizi bekliyor. Sabah uyandıığınızda serin suya atlamak sizi heyecanlandırıyorsa, sakin bir koy aramaya başlayabilirsiniz...

Waterlovt güneş panelleri ile enerji ihtiyacını yedekliyor.

DİKİLİ İLİŞKİLER

Haluk Tatar
İnkılap Kitabevi

Öyle bir dönemde yaşıyoruz ki, gizlilik sıfır. Sosyal medya senin tüm sırlarını biliyor.

Monoton hayatlarımızı televizyon ya da internette gördüğümüz senaryolara ya da akıl almaz başarı hikâyelerine dönüştürme derdindeyiz.

Arkadaş olarak, sevgili olarak, eş olarak, dost olarak dışarıda bir yerlerde mükemmel birileri var. Sen de onlara şans eseri denk geleceksin.

Peki, sorun ne mi? Ya o mükemmel seni katledecek ya da sen onu bozacaksın. Nasıl mı?

Bu kitapta amacımız ilişkilerin kötü yönlerini göstermek değil. En azından sadece o değil. Potansiyel hataları görelim ve nasıl bir şeyleri düzeltebiliriz ya da yanlışları engelleriz onu bilelim.

Yoksa güzel başlayan ama büyüsünü bozduğumuz tüm diğer ilişkilerimizde olduğu gibi zaten önümüzdeki maçlara bakacağız.

Hazırsan biraz hayallerini yıkacağız. Seninle ben yıkacağız. Fakat söz veriyorum: Yerine daha iyilerini inşa etmek üzere!

OYUN TERAPİSİ

Virginia M. Axline
Panama Yayıncılık

Oyun Terapisi, çocuğa korku, nefret, yalnızlık gibi duygularını, başarısızlık ve yetersizlik hislerini ve diğer sorunlarını "oyunarak sergilemesi" için verilen, yaşamsal bir fırsattır.

Bu kitaptaki vaka öyküleri gerçektir. Dr. Axline, tüm örnekleri tıpkı "Benliğini Arayan Çocuk"'taki gibi, oyun terapisine yönlendirilen çocuklarla yaptığı çalışmaların kayıtlarından derledi. Çocukların yaşları dört ila on iki arasında değişiyor ve sergiledikleri sorunlar da çocuklara özgü uyumsuz davranışlar yelpazesinde çeşitlilik gösteriyor; düşmanlık güden çocuk, içe kapanık çocuk, bağımlı çocuk, engelli çocuk vb. Kitapta, oyun seanslarıyla nasıl terapi uygulandığına ilişkin örnekler sunuluyor ve oyuncakların oyun odasında nasıl yaşamsal bir önem taşıdığı anlatılıyor.

Oyun Terapisi her ne kadar doğrudan doğruya psikologlara, psikiyatlara ve bu alanda çalışan profesyonellere hitap ediyor gibi görünse de, aynı zamanda ebeveynler, öğretmenler ve çocuklarla teması olan herkes için önemli ve faydalı bir çalışma olarak dikkat çekiyor. "Alanındaki en iyisi."

VAZGEÇEBİLMEK

Guy Finley
Destek Yayınları

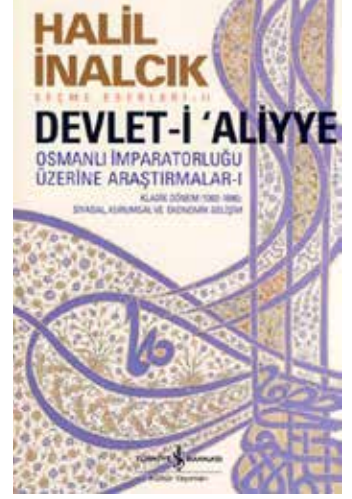
Değişmeye hazırsanız, işte cevabınız! Gelmiş geçmiş en çok satan kişisel gelişim kitaplarından biri olan Vazgeçebilmek mutluluğa giden yolda yanınızda bulundurabileceğiniz en güvenilir kılavuz.

Sizi mutluluktan alıkoyanlar neler bir düşünün. Ve hepsinden vazgeçin gitsin. Söylemesi kolay ama yapması değil, öyle mi?

Guy Finley bu kitapta adım adım mutluluk ile aramızda dikilip duran o duvarı nasıl yıkacağımızı, vazgeçmemiz gerekenleri nasıl bırakacağımızı ve nasıl özgürleşeceğimizi anlatıyor.

Vazgeçebilmek'i okurken öfke, kin, kaygı, suçluluk duygusu ve daha pek çok olumsuz düşünceden arındığınızı fark edecek ve her sorunun cevabının yine sizin içinizde olduğunu göreceksiniz.

Gerçek yaşamöyküleri, içten diyaloglar ve zihni çalıştıran sorular zaten içinizde barındırdığınız gücü ve duygusal özgürlüğü size geri verecek.

DEVLET-İ 'ALİYYE

Halil İnalçık
T.İş Bankası Yayınları

Devlet-i 'Aliyye'nin birinci cildi Osmanlı Devleti'nin bir beylikten Balkanlar ve Ortadoğu'ya hükmeden güçlü bir imparatorluğu dönüştürme konusunu alır.

İkinci cilt ise padişah otoritesinin zayıfladığı ve yok olduğu 17. yüzyılın ilk yarısındaki iktidar mücadelesini inceler ve Köprülü Mehmed Paşa'nın mutlak bir otoriteyle veziriazamlığa gelmesiyle sonlanır.

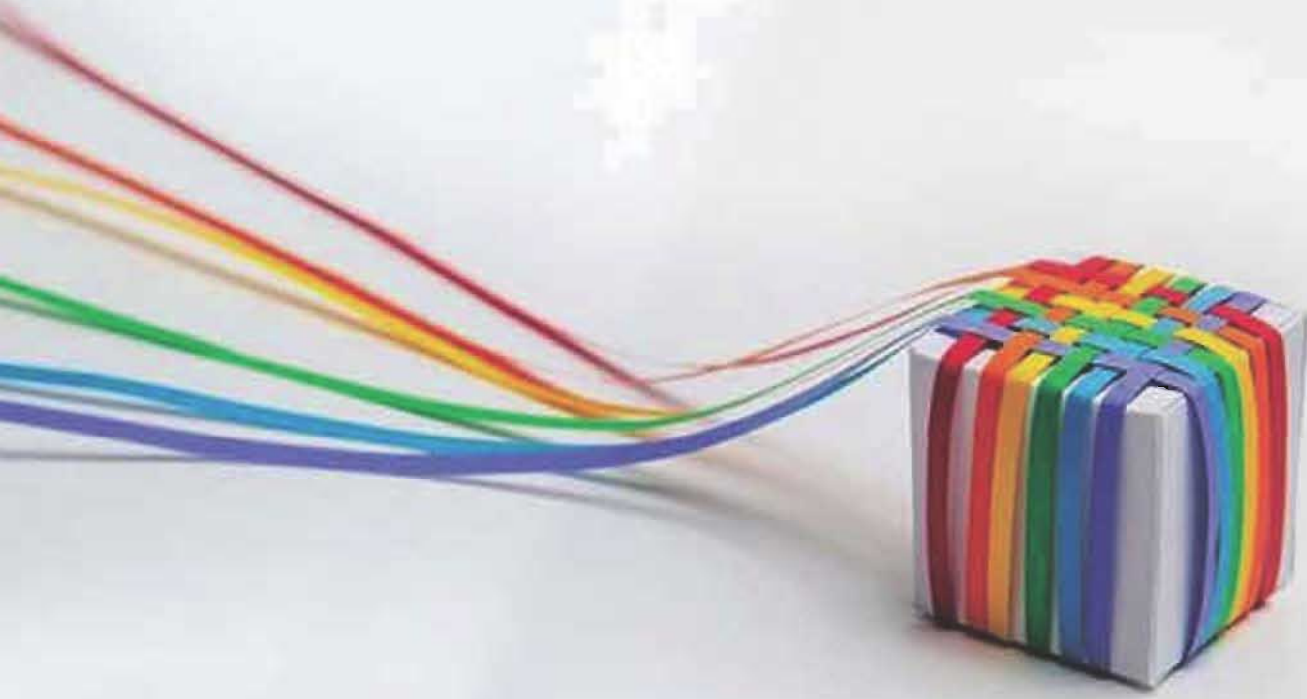
Devlet-i 'Aliyye'nin üçüncü cildi merkezi devlet otoritesinin yeniden kurulduğu Köprülüler dönemini mercek altına alıyor.

Bir yandan bu dönemde yaşanan mâli krizi Avrupa'da yaşanan Fiyat Devrimi ile ilişkili olarak değerlendirirken diğer yandan da Orta-Avrupa'da Habsburglarla süren uzun iktidar mücadelesini ayrıntılarıyla ele alıyor.

Bu büyük meselenin yanı sıra Venedik'le Akdeniz ve Ege'de Fransa'yla Cezayir'de süren ihtilafları da inceliyor. Mali ve siyasi bunalıma karşı çözüm arayışları ve bu çerçevede yazılan ıslahat layihalarını mercek altına alıyor.

PRO|VIS

KVKK Uyum Sürecinde
Hukuki ve Teknik Çözümleri ile yanınızda

SİZE VE İŞLETMENİZE ÖZEL ÇÖZÜMLERİMİZ

Sunucu, Veri Depolama, Sanallaştırma Çözümleri | **Kablolu, Kablosuz Network Çözümleri**
Network Altyapı, Yapısal KabloLama | **Sistem Odası Yapım İşleri** | Siber Güvenlik
Firewall, Ağ Güvenliği, Veri Güvenliği | IP TV, IP Kamera, Video Wall Çözümleri
IOT & M2M, RFID Çözümleri | UPS & Enerji Yönetimi & Ortam İzleme Sistemleri
Kurumsal İnternet & Voİp Çözümleri | Servis & Destek ve Ağ Yönetimi Yazılım Çözümleri
Yeni Nesil Tumbleşik İp Telefon ve Görüntülü Sistem Çözümleri
Santral Çağrı Yönetim Yazılım Çözümleri | **KVKK Uyum Süreci Danışmanlığı**

EVİNİZİ, OFİSİNİZİ KOLAYCA ÖDEYİN

%0,59 | **120**
FAİZ AY VADE

4.150 TL'den
BAŞLAYAN TAKSİTLER